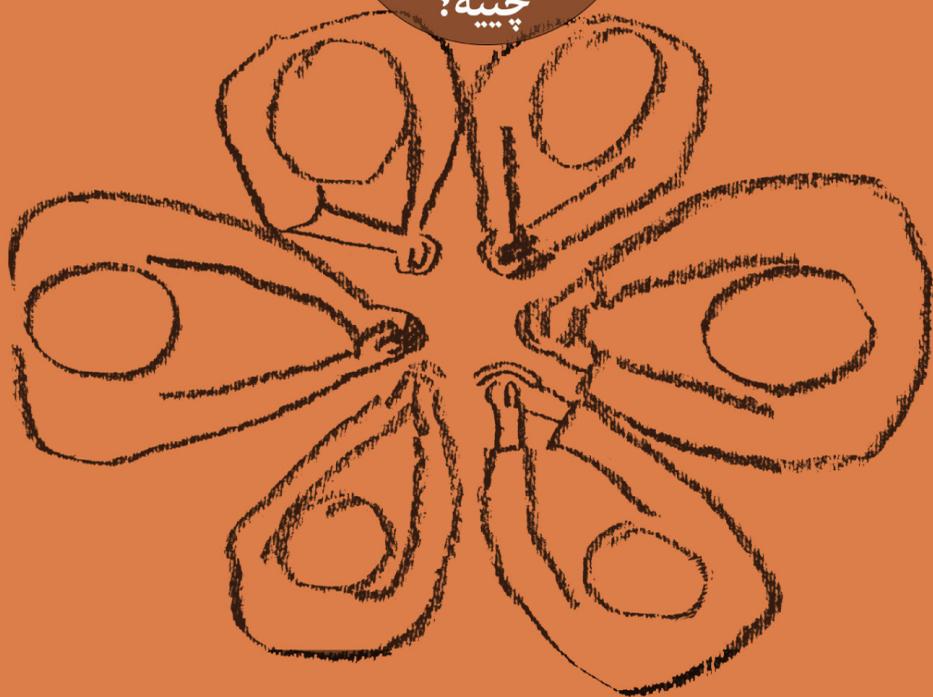

Prayer

نوڤت

رۆلی
نوڤتی به کۆمهڵ
له کلیسادا
چیه؟

نووسینی: جۆن ئۆنووچیکوا

وه رگیرانی: چیاکو قادر

نوێژ

پۆلی نوێژی به کۆمه ل له کلّیسا دا چیه؟

نووسینی:

جۆن ئۆنووچیکوا

وه رگپرانی:

دانیال گهردی

Email: jamala@worksmail.net

Email: contact@handofhelp.info

Skype: jamalabumajd

www.handofhelp.info

UK: +44 (0) 7966 610944

Iraq: +964 (0) 751 792 5515

iraq, erbil, Ankawa, PanckCity 16

ئەم كىتەبە ۋە رەگىپرانىكە لە:

Prayer

How Praying Together Shapes the Church

by Crossway

Copyright © 2018 by John Onwuchekwa

All rights reserved.

Kurdish Edition Copyright 2021 by Hand of Help, all rights reserved. Without prior permission of the publisher, no portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, photocopy, recording, or any other - except for brief quotations in printed reviews.

هەموو مافەکانى ۋە رەگىپرانى چاپى كوردى ۲۰۲۱ى ئەم بەرھەمە لە لایەن پێكخراوى "ھاند ئۆف ھیلپ" ھو پارىزراۋە. ھىچ بەشكى ئەم بلاو كراۋىيە بەبى ئاگادار كەردنە ۋە پېشۋەختى نووسەر ناكړيت چاپ بكریت، يان بە شپۆھى ئەلىكترۆنى، فۆتۆكۆپى، تۆمارى دەنگى بېخشریت، مەگەر ئەوھى كە تەنھا دەقى كورتى لى ۋە رەگىپردریت و ئاماژە بە ناوى بەرھەم و نووسەر بكریت.

● ناوى كىتەب: نوێز - پۆلى نوێزى بە كۆمەل لە كلىسادا چىيە؟

● نووسەر: جۆن ئۆنوۋچىكوا

● ۋە رەگىپرانى: دانىال گەردى

● چاپى يەكەم، ۲۰۲۳

● چاپخانى: ئاسيا

● تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

● ژمارەى سپاردن: لە بەرپۆھەرايەتى گشتى كىتبخانى گشتىيە كان ژمارەى سپاردنى (۴۹۵)ى سالى ۲۰۲۳ى پىدراۋە.

ھەموو ئايەتەکانى لە چاپى كوردى سۆرانى ستاندەرەو (KSS) ۋە رەگىراۋە. ھەموو مافەکانى پارىزراۋە.

پیشکەشە بە

خۆشحالم ئەم کتیبە پیشکەش بکەم بە دایکم کەوا فیری نوێزکردنی کردم، وە بە باوکم کە نمونەیهکی بویرانە ی نوێژی پێبەخشیم، وە بە شۆندرای هاوسەرم، هاوبەشی ژیانم لە نوێژدا، بە ئاقای کچم، بەرەهەمیکی پێگەیشتوو کەوا پاش وەرزیکی درێژخایەن هات لە چاندنی ئەو نوێژانە ی چاندمان، وە لە کۆتاییدا بە کلێسای کورنرستۆن؛ باوەر و خۆشەویستی ئێو بە شدار بوو لە زیادبوونی باوەر و خۆشەویستی من.

ناوہرۆک

- ۱ ..... پیناسہ یه ک بۆ زنجیره کتیبه کان
- ۳ ..... پیشه کی
- ۷ ..... دووباره هه ناسه بده: کیشه ی ژیا نی به بی نوێژ
- ۱۶ ..... کاریکی ناوازه: «فیрман بکه نوێژ بکهین»
- ۲۷ ..... جیهان هی تویه: رابه رایه تی خیزان
- ۴۱ ..... خوراکي رۆح: خواردنی ژهمیک پیکه وه
- ۵۱ ..... ره گه کان: زیادبوونی خیزان
- ۶۳ ..... شکومه ندی: رۆلی نوێژکردن له په رستی به کۆمه لدا
- ۷۵ ..... پشتبه ستن به خودا: رۆلی نوێژ له په رستی به کۆمه لدا
- ۹۰ ..... ئه نجامی کاری دروست: رۆلی نوێژ له خزمه تی نیوده وه له تیدا
- ۱۰۱ ..... ده ره نجام: به ره نگاریی تاقیکردنه وه

پېناسەيەك بۇ زنجيرە كىتېبەكان

ئايا باوەرپت بەو ھەيە كە ئەو بەرپرسىارىيىتى تۆيە يارمەتى بنيادنانى كلىسايەكى تەندروست بدەيت؟ ئەگەر خۆت بە شوپىنكەوتوى مەسىح دەزانىت، ئەوا باوەرپمان وايە كە بەئى، ئەو بەرپرسىارىيىتى تۆيە.

عيسا پاتدەسپىرپت كە قوتابى دروست بكەيت (مەتا ۲۸: ۱۸-۲۰). يەھوزا دەلئىت لە باوەرپدا خۆت بنياد بنى (يەھوزا ۱: ۲۰-۲۱). پەترۆس بانگھېشتت دەكات كە بەھرەكانت بۇ خزمەتكردن بەكاربھيىت (يەكەم پەترۆس ۴: ۱۰). پۆلسى پىت دەلئىت كە بە خۆشەويستىيەو پاستى رابگەيەنە تاكو كلىساكەت گەشە بكات و پىبگات (ئەفەسۆس ۴: ۱۳، ۱۵). ئايا دەبىنىت كە ئىمە ئەو لە كوئ دەھىنىن؟

ئەگەر تۆ ئەندام يان رابەرى كلىسايت، زنجيرە كىتېبەكانى «بنيادنانى كلىساي تەندروست»، ئامانجى ئەو ھەيە كە يارمەتت بدات تاكو ئەم داواكارىيە كىتېبى پىرۆز بەجىبگەيەنيت، وە پۆلى خۆت لە بنيادنانى كلىسايەكى تەندروست بگىرپت. دەتوانىن بە جۆرىكى دىكە بلئىن كە ھىوادارىن كە ئەم كىتېبانە يارمەتت بدەن لەو ھەيە كلىساكەت خۆشبوپت بەو جۆرەي كە عيسا كلىساكەتى خۆش دەوئت.

پىخراوى ۹ نىشانەكان پلان و بەرنامەي ئەو ھەيە كە كىتېبى كورت و پوخت لەسەر ھەريەك لەو نىشانانە بنووسپت كە مارك بە نۆ نىشانەي كلىساي تەندروست نازەدى كردو، لەگەل كىتېبىكى دىكە سەبارەت بە فېركردنى دروست. بە دواي ئەم كىتېبانەدا بگەرپ: وتاردانى پوون و ئاشكرا، يەزدانناسى بەپىي كىتېبى پىرۆز، ئىنجىل، گۆرىنى باوەر، مەزگىنىدان، ئەندامىيىتى كلىسا، تەمبىكردنى كلىسايى، بەقوتابىكردن و گەشەكردن، لەگەل رابەرايەتى كلىسا.

كلىسا خۆجىيەكان ئىشيان ئەو ھەيە كە شكۆى خودا بە گەلان و نەتەو ھەكان نىشان بدەن. ئىمە لە رېگاي سەرنج خستەن سەر ئىنجىلى عيساي مەسىح ئەم كارە دەكەين، وە بە مەبەستى رىزگارىيەكەي متمانەي پىدەكەين، ئىنجا بە پىرۆزى و يەكبوون و خۆشەويستى خودايى يەكترمان خۆش دەوئت، نوپۆ دەكەين كە ئەم كىتېبە ھاوكارت بىت و يارمەتت بدات.

مارك دىفەر و جۇناتان لىمەن

پيشه‌كى

ئەگەر لە يەكشەممەى داھاتوودا سەردانى ھەندىك كلىسا جياواز بھەيت، چ باھەتيكى ھاوشىۋە لە ھەمووياندا دەبىنيت؟

مۇسقا و گۇرانى پۇھى دەبىستن. پەنگە گۇرانىيەكان نوئى يان كۇن بن و بە دەنگى بەرزىان دەنگى نزم بن. ھەرچۇنىك بىت، لە ھەر شوئىنىك بۇ ھەر كلىسايەك بچن، پىكھاتەى سەرەكى زۇرىنەى بەرنامەكانى كلىسا ھەمان شتن. لە ھەر كلىسايەكدا وتارىك دەدرىت كە پەنگە، وتارىكى باھەتى، كورتكراو، وە بە گشتى سادە بىت. يان پەنگە، لىكدانەوھەكى درىژ، وە بە گشتى رژد بىت. لە رۇژى يەكشەممەدا پەنگە رپورەسمى لەئاوھەلكىشان ببىنن، بەشدارى لە خوانى پەرورەگار بھەن، يان لە خوئىندنەوھى بە كۇمەلى كىتبى پىرۇز بەشداربن. بەلام دەزانن پەنگە چ باھەتيك زۇر نەبىنن؟ يان تىيدا بەشدار نەبن؟ ئەم باھەتە نوئىژە!

نەك بەو واتايەى كە ھىچ كەس لەگەل خودا قسە ناكات. بەلام پەنگە نوئىژەكان پوخت نەبن و كورتكراو بن، چەند دەستەواژەى خىرا بن لە كاتىكدا ژەنياران و گۇرانىبىژانى گروپى ستايش، سەكۇ بەجىدەھىلن بۇ ئەوھى جىگاگە بۇ وتارىبىژ چۇل بھەن. ئەم نوئىژانە لەوانىيە بەپىي كىتبى پىرۇزبن، بەلام رۋون نىيە و سەرنجى لەسەر بەلئىنە گشتىيەكانى خودا بۇ گروپىكى تايبەت لە باوھرداران دەبىت. ئەم جۇرە نوئىژكردنە پەنگە فىركارىشى تىدا بىت، بەلام سنووردار دەبىت بەو ناوچەى، ھەرۋەھا بە دەگمەن لە سنوورى چەند كەسك تىدەپەرىت بۇ پىداوئىستىيە تايبەتە رۇژانەكانيان. ئەو جۇرە نوئىژانە لەوانىيە ھەستىك بن كە لە دلى كەسانىكەوھ سەرچاۋە دەگرن بەراستى تامەرزۇبىيەكى رژدىان ھەيە بۇ پەيوھندىكردن بە خوداۋە. باھەتەكە ئەوھەيە كە نوئىژكردنى كورت و بە خىرايى ناتوانىت شكۇمەندى و تايبەتمەندى و كەسايەتى خودا دەرېخات. پەنگە سەرنجى لەسەر وشەى خودا نەبىت و تىگەيشتنىكى قوۋلى نەبىت. ئەم جۇرە نوئىژكردنانە دلى بىسەرەكان ناپشكنىت يان لە دەرەنجامدا نايبەتە ھۇكارى دانپىدانانى گوناھىكى تايبەت. ئەم گروپە لە باوھرداران داۋاي ئەو كارانە ناكەن كە بە تەنھا خودا تواناي ئەنجامدانى ھەيە، بو

نمونه کارگه‌لیکی وه: رزگاری ونبوو و سه‌رگه‌ردانه‌کان، ئازادی دیله‌کان، پیدانی دانایی به رابه‌پانی جیهان، بووژانه‌وه‌ی په‌یوه‌ندییه تیکشکاوه‌کان، پاراستنی ئه‌و باوه‌پاران‌ه‌ی که له ژیر ئازار و چه‌وسانه‌وه دان.

ئه‌مه کیشه‌یه‌کی ئاسان نییه - وه‌وا دیاره زۆریه‌ی کلێساکان ئاگاداری ئه‌م بابته‌ نابن که چه‌ند که‌م له‌گه‌ل یه‌کتیری نوێژ ده‌کن، یان نوێژه‌کانیان چه‌ند که‌م تیشک‌دانه‌وه‌ی به‌خشه‌نده‌یی و دلفراوانی په‌روه‌ردگاره. رپوره‌سمی نوێژی ئه‌و کلێسایه‌م به‌بیردیته‌وه که جان ستۆت له‌دوای سه‌ردانکردنی وه‌سفی کردووه. ئایا له‌لای ئیوه‌ش ئاشنایه‌؟

به‌بیرم دیته‌وه چه‌ند سالێک له‌مه‌به‌ر سه‌ردانی کلێسایه‌کم کرد. له‌ریزی پشته‌وه دانیشتم. کاتی نوێژکردنی کلێساکه هات، که له‌لایه‌ن یه‌کیک له‌ رابه‌پانی کلێساکه ئه‌نجامدرا، چونکه قه‌شه‌که له‌ پشوودا بوو. که‌واته یه‌که‌م بابته ئه‌و نوێژی بۆ کرد ئه‌وه بوو که قه‌شه‌که پشوویکی خۆش به‌سه‌ربه‌یت. ئه‌م نوێژه چاک و باشه. قه‌شه‌کان ده‌بیت له‌ کاتی پشووداندا به‌ خۆشی کات به‌سه‌ربه‌ن. دووهم بابته بۆ ژنیکی ئه‌ندام له‌ کلێساکه‌یان نوێژی کرد که دووگیان بوو و کاتی مندال‌بوونی بوو تاکو ته‌ندروستی باش بیت، که ئه‌مه‌شیان زۆر باش بوو. سییه‌م بۆ ژنیکی دیکه که نه‌خۆش بوو نوێژی کرد و دواتر ته‌واو بوو. ئه‌مه هه‌موو ئه‌و نوێژه بوو که ئه‌و کردی. بیست چرکه زیاتری نه‌خایاند. له‌ دلای خۆمدا گوتم، ئه‌مه کلێسایه‌کی بچوکه له‌ گوندیکی بچووک به‌ خودایه‌کی بچوکه‌وه. ئه‌وان هیچ ئاره‌زوویکیان بۆ دونیای دهره‌وه‌ی خۆیان نییه. هیچ بیرکردنه‌وه‌یه‌کیان نییه دهرباره‌ی هه‌ژاران، چه‌وساوه‌کان، په‌نابه‌ران، شوینه‌ پڕ له‌ توندوتیژییه‌کان و مزگینیدان به‌ کهسانی دیکه.³

ئه‌وه‌ی جۆن ستۆت لێرده‌ا رپونیکرده‌وه ئه‌گه‌ری هه‌یه دهرباره‌ی زۆریه‌ی کلێساکان راست بیت: خودایه‌ک که وه‌وا دیاره به‌ ته‌نها تابه‌ت بیت به‌و گونده و گرنگی به‌ کاروباری دهره‌وه‌ی ئه‌وه‌ی نه‌دات!

جاریک له‌ قه‌شه‌ مارك دور بیستم که ده‌یگوت ئیمه ده‌بیت له‌ کۆبوونه‌وه‌ی کلێسادا هینده نوێژ به‌کین که بیتاوه‌پان ماندوو بین. ئیمه ده‌بیت زیاتر له‌وه له‌گه‌ل ئه‌و خودایه‌ قسه‌ به‌کین که ئه‌وان باوه‌پریان پیتی نییه.

a John Stott in Ten Great Preachers, ed. Bill Turpie (Grand Rapids MI: Baker, 2000), 117.

پهنگه ئەم پستهیه پوون نه بیئت، به لام به دلناییه وه ئیمه - که مه بهستم له ئیمه وهك باوه پداران به مه سیح و ئەندامانی کلێسایه پیکه وه - ده بیئت نوێژکی درێژتر، باشترو ههروهها به پێی کتیبی پیروژ بکهین.

مه بهستی ئەم کتیبه له یهك پستهدا ئەمهیه: فیروونی ئەوهی که چوون باشترو وهك کلێسایهك نوێژ بکهین. ههروهها دهکریت ژانی نوێژکردنی تایبه تمان به میهره بانو و نیعمه تی خودا چاکتر بیئت، وه دهکریت ژانی نوێژکردنی به کۆمه ل و هاوبه شمان له گه ل یه کتریش چاکتر بکهین.

رێگای به رهو پیشه وه

هیچ په پتووکیك به تهنها ناتوانیئت تهواوی ئەو بابتهانهی که په یوه پسته به نوێژکردنه وه پوون بکاته وه و به دروستی ده ریبرپیت. ژیانکی دهوله مه ند به نوێژ به مه شقکردنی به ره وهام به ده ست دیئت، نه وهك به لیكدانه وه و تیگه یشتن له پیشناره کان. هه رچۆنیک بیئت، ههروهها که ئیمه پیکه وه ده ستمان به م گه شته مان کرد، ده مه ویئت دلنیا بم له وهی ئیوه له مه بهستی من تیده گهن. هیوادارم که ئەم کتیبه پینیشاندەر و سه کۆی بازدانیک بیئت و له چیژوه رگرتن له به هره ی سه رسامکه ری نوێژ یارمه تی ده رتان بیئت، که ئیمه وهك کلێسایهك هه مانه.

له نتوان هه موو ئەو کتیبانهی که ده رباره ی نوێژ نووسراون، ئەم کتیبه ئامانجکی زۆر تایبه تی هه یه: ئامانجیه تی ئەمه تاوتوی بکات که چوون به نوێژکردن ژانی کلێساییمان شیوه ده گریئت.

زۆر ده رباره ی نوێژ وهك بنه مایه کی تاکه که سی نووسراوه. به لام وهك چالاکیه کی پیویست و به کۆمه ل که کلێسا خۆجیبیه کان شیوه داده پریژتیئت، ههروهها که متر ده رباره ی بابته ی ئەنجامدان و ئەنجام نه دانی نوێژ نووسراوه.

وا بیریکه نه وه ئەم کتیبه چهنده پارچه یه کی گرنگی ونبوو له مه ته لیک پیشکه ش دهکات، که له پینج سه د پارچه پیکهاته وه و پیشتر پیکهراوه. من قه رزاری ئەو که سانه م که کاریکی وهها سه ختیان پیکهسته وه و وینایان کردوه.

پوخسه تم بدهن پیداجوونه وه یهك بکه م بهو بابتهانه ی ئەم کتیبه له خۆی ده گریئت و ده یگریته بهر. وه رزی یه که م، کیشه کانه مان نیشان ده دات که نه بوونی

نوئیژی هاوبه‌شی و به کۆمه‌له. وهرزی دووهم، رِیگایه‌ک بۆ چاره‌سه‌ر پِیشنیار ده‌کات و هه‌ندیک کاتمان ده‌داتی تاکو له مه‌به‌ستمان له نوئیژکردن تِیڭه‌ین، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی بتوانین له‌گه‌ل یه‌کتیری گه‌شه بکه‌ین.

وهرزه‌کانی سی و چوار، چوارچِیوه‌یه‌کمان ده‌داتی که شیوازی قسه‌کردنی عیسی‌ی مه‌سیح ده‌رباره‌ی نوئیژکردن تاوتوئی ده‌کات. وهرزی پِینجه‌م، راستیه‌یکانمان ده‌رباره‌ی مه‌شقکردن بۆ نوئیژی به‌هیزی عیسی‌ی مه‌سیح له کاتی هه‌لومه‌رجی دژواری ژیاندا به شیوازی کرداری بۆ پِیشنیار ده‌کات.

به‌شی کۆتایی کتِیبه‌که، واتا به‌شه‌کانی شه‌ش تاکو به‌شی هه‌شت کرداریتر ده‌بی‌ت. له‌م به‌شانه‌دا، له‌دوای ئه‌وه‌ی به‌ره‌که‌ت و سووده‌کانی نوئیژی به کۆمه‌ل و چۆنیه‌تی شیوه‌دانی به‌کلِیسا دیاری ده‌کرِیت، چۆنیه‌تی گشتگیربوونی له‌کلِیسادا تاوتوئی ده‌کرِیت و ده‌ست ده‌کرِیت به‌بابه‌تی جۆراوجووری وه‌ک: نوئیژ له‌کۆبوونه‌وه‌کانی په‌رستندا، کۆبوونه‌وه‌کانی نوئیژ، هه‌روه‌ها چۆن نوئیژی به کۆمه‌ل و هاوبه‌ش ده‌کرِیت ئه‌رکیکمان بۆ دروست بکات تاکو بتوانین نوئیژیکی هه‌مه‌چه‌شنه دروست بی‌ت. له‌پاشکۆدا، ئاماژه ده‌که‌م به‌و کتِیبه‌یه‌ی دیکه که ده‌رباره‌ی نوئیژ هه‌یه و بۆ بیبینی وینه‌یه‌کی گشتگیر یارمه‌تیده‌رتان ده‌بی‌ت. من ته‌نها چه‌ند کتِیبه‌یکتان بۆ پِیشنیار ده‌که‌م، چونکه خویندنه‌وه ده‌رباره‌ی نوئیژ ئیجگار ئاسانتره له‌خودی نوئیژکردنه‌که. که‌واته هینده‌تان بۆ پِیشنیار ده‌که‌م که ئاره‌زووی خواردنتان زیاد بکات، به‌لام هینده‌ی له‌کاره سه‌ره‌کیه‌که به‌لاپیدا نه‌رۆن که نوئیژکردنه.

هیوادارم ئه‌م کتِیبه بخوینیته‌وه و سوود له‌و به‌هایه وه‌رگیریت که هه‌یه‌تی، وه‌کلِیساکه‌ت له‌رِیگای نوئیژی به کۆمه‌ل و هاوبه‌شییه‌کی به‌هیزه‌وه گه‌شه بکات.

به‌شی یه‌که‌م

دوو باره هه‌ناسه بده

کیش‌ه‌ی ژیان‌ی به‌بی نو‌یژ

نو‌یژ وه‌ک هه‌ناسه‌دانه

با وای دابن‌یین له ئیستادا خه‌ریکی خویندنه‌وه‌ی کتیب‌یکی دیکه‌ن ده‌رباره‌ی نو‌یژ. ره‌نگه‌ دوایین کتیب که خویندووته‌وه به پ‌یژ‌ه‌ی پ‌یویست له‌لای تو هه‌ست به تاوانباربوونی دروست نه‌کردبیت. ئەمه نیشانی هه‌دات که تو هیشتا بو سزادان ئاماده نیت. کتیب‌یک ده‌رباره‌ی نو‌یژ که نه‌توانیت که موکوپه‌کانتان ده‌ربخات یان نه‌توانیت به‌هره‌ی نو‌یژکردنتان نیشان بدات، چ سوودکی هه‌یه؟ به‌بی پ‌ی‌شه‌کی ده‌لیم: «زیندوو‌بوون به‌بی هه‌ناسه‌دان، ئاسایتره له باوه‌رداربوون به‌بی نو‌یژکردن.»^a

با به پوونی بل‌یین، ره‌نگه ئەمه به‌ه‌یزترین و کاریگه‌رت‌ترین رسته بیت که ده‌رباره‌ی نو‌یژ خویندوومه‌ته‌وه. هه‌ناسه‌دان - وه‌ک لیکچوواندنیک بو نو‌یژ‌ی باوه‌ردار - واتای نو‌یژ به‌و شیوه‌یه‌ی که پ‌یویسته ده‌گه‌یه‌نیت. ئەمه به‌بیرمان ده‌ه‌ینیت‌ه‌وه که نو‌یژ بو زیندوو‌بوونمان پ‌یویسته. هه‌ناسه‌دان بو هه‌ر کاریک که ئەنجامی ده‌ده‌ین پ‌یویسته و هه‌موو کرداریک چالاک ده‌کات. هه‌ر به‌م شیوه‌یه نو‌یژ له ژیان‌ی باوه‌رداردا بابه‌ت‌یکی بنه‌رپه‌تی و گرنگی ژیان‌ه. واتا ژیان‌ی ئیستامان و به‌رده‌وامی ژیان‌ی داها‌توومان به‌م بابه‌ته‌وه په‌یوه‌سته. نو‌یژ هه‌ناسه‌دانه. ده‌سته‌واژه‌یه‌ک ده‌ربیرین بو ئەوه‌ی نو‌یژ ده‌بیت چوون بیت بو باوه‌ردار، له‌مه باشتر ده‌ست ناکه‌و‌یت.

به‌م هۆکاره‌یه که ژماره‌یه‌کی زۆر له باوه‌رداران تووشی سه‌رل‌یش‌یوان ده‌بن. ئایا سه‌رسام‌که‌ر نییه که ژماره‌یه‌کی زۆر له باوه‌رداران له بنه‌رپه‌تدا ئاگاداری ئەم راستیه‌ن، به‌لام ژماره‌یه‌کی که‌میان له کل‌یساکاندا به کرداری جیبه‌جی ده‌که‌ن؟

a به دروستی دیار نییه که ئەمه قسه‌ی کییه، هه‌ندی‌که‌س ده‌لین له وته‌کانی مارتن لو‌تیره (ئه‌وه‌ی پشکۆی شو‌رشی پ‌روتیستانی هه‌لگیرساند) و هه‌ندی‌کی دیکه ده‌لین وته‌ی مارتین لو‌تیر کینگ جونیوزه (ئه‌وه‌ی له سه‌ده‌ی ۲۰ له دژی ره‌گه‌زه‌په‌رستی شو‌رشی کرد)، دیکه‌ینه پال هه‌ردووکیان.

کیشهی ئیمه شیوازی گفتوگو دهربارهی نویژ نییه. ئیمه به گهرموگوری و پرونی دهربارهی نویژکردن قسه دهکین. کیشهمان شیوازی ههلسوکهوتمانه له نویژدا. کردارمان له گهه قسه کردنمان جیاوازه، هه میشه نیشانهی ئهوهیه که شتی کمان له بیر کردوه. (پروانه یا قوب ۲).

ئه گهری نویژکردن له هه ندیک کلئسا ههیه. لهوانیه له شوینیک کلئسایه که هه بیت که هه رگیز نویژ نه کهن، به لام وای نابینم کلئساکهی ئیوه وها بیت. من کلئساکهی ئیوه ناناسم، به لام دلنیاام ساتیک ههیه که بۆ نویژکردن له گهه یه کتر کۆبینه وه. ئهم نویژانه رهنگه کورت و خیرا بیت، به لام هه رچییه که بیت کۆبونه وهی نویژتان ههیه.

وه ئه وشتهی له لای من گهرهترین پرسه: نه بوونی نویژکردنه نه که به ته وای نه کردنی. لیره دا قسه هه کی دیکه ههیه کهوا زیاتر مه ترسییه کهی دهرده خات: «ده گهیین به یه کیک له خراپه کارییه گهره کانی ئهم سه رده مه و هه مو سه رده مه کانی دیکه - نویژی کردنی کهم یان نویژ نه کردن - له نیوان ئهم دوو خراپه کارییه دا نویژی کهم خراپتره له نویژ نه کردن. که مکردنی نویژ جوړیک له پروکه شی دهرخستن و ساختهیی و خه یال و گومراییه. چونکه نویژکردنی کهم دهریده خات که ئیمه کاتیکی کهم بۆ نویژ ته رخان دهکین»^a

کاتیک نویژکردن به خیرایی و به کورتی بکریت یان ده گمه ن بکریت، کاتیک هینده نویژ بکهین که به ته نها ویژدانمانی پی ئاسووده بکهین نه که زیاتر، ئهمه ئه و کاتهیه که تووشی کیشه بووین. هه ریه که له ئیمه به شییک بووین له کلئسایه که نویژی تیدا کراوه، به لام بی هیز و بی مه به ست کراوه. به داخه وه، نویژکردنمان له کلئسا زوربهی کات وه که نویژی پیش ژهمیکی نان خواردنه: به ناچار ی و ساردوسپی که که سییک سوودی لی وهرناگریت. ئاستی نویژکردنمان دابه زاندوه بۆ ئه وهی ئامرازیک بیت که له به شییکی کۆبونه وه که وه بمانگوازیته وه بۆ به شییکی دیکه و به ته نها گوپاوه بۆ ئه وهی که بوار بدهین هه مووان چاوه کانیان دا بخه ن و سه ریان دابه نه ویین تا کو هاتن و پویشتنی (ژهنیاران و گورانی بیژان) بۆ سه ره وه و خواره وهی سه کوکه، ناریک خراو دهرنه که ویت.

ئایا مه ترسییه کانی کهم نویژکردن ده بینن؟ له هه ر شوینیک نویژیک بکریت،

---

a E. M. Bounds, E. M. Boundson Prayer (Peabody, MA: Hendrickson, 2006), 118

خودی نوڙهه که باسی بابه تیځ دهکات، بیسه رانی فیڙی شتیځ دهکات. نوڙی هاواریکی هه لگرتوه. کلڙسا فیڙ دهکات که له راستیدا پیوستیان به په روهردگاره. به لام له هر شوینیک نوڙی ناکریت، ئه و گریماننه به هیڙ دهکات که ئیمه بی خوداش ژیانمان باش دهر پوات – له بارودوخیکی تایبه تدا نه وه که له هه موو کاتیځدا. کلڙسا فیڙ دهکات که هه ندیک جار یارمه تی خودا پیوسته، هه میسه نا. کلڙسا پازی دهکات که شتی زور هه به ئیمه به بی یارمه تی خودا ده توانین ئه نجامی بدین، تنه کاتیځ بیزاری ده که ین که له بارودوخیکی زور سه ختتردا بین.

ساتیک له گه لم بیر بکه نه وه دهر یاره ی ئه و کاره ساته ره گه زه رستانه ی له هاوینی سالی ۲۰۱۶ دا ویلیه ته یه کگرتوه کانی ئه مه ریکای گرتوه. له یه که هه فته دا ولاته که شایه تی کوژرانی فیلاندو کاستیل، ئالتون ئیسترلنگ و پینچ ئه فسره ی پویس له شاری دالاس بوو. خه لکی گوشه گیر و خه مبار بوون و له هر سووچیک که سیځ بابه تیکی بو شینگیران هه بوو. به پیچه وانه ی ئه وه ی به شاراوه یی له ناو خه لکدا پرویده دا، ریژه یه کی زور له کلڙسا کان له گه ل یه کتری کو بوونه وه تا کو بو کو مه لگا، کلڙسا، سه روک و نه ته وه که یان نوڙی بکه ن.

بو یه که وه رزی ته او، نوڙه کانمان به هیڙ، پر له پوځ و ئامانجدار دهر ده که وت. دهنگی هاواری یه کدهنگی و شیوه نی یه کدلمان ئه مه بوو: «ئهی یه زدان، ئیمه پیوستمان به یارمه تی تویه!»

هه رچونیک بیت، له دوی تیپه ربوونی ئه م بارودوځه سه خته، نوڙی به کو مه لی ئیمه ش ته او بوو. ئه م بابه ته به تنه ا پوونکرایه وه، وا نییه؟ ئه مه پرونی دهکاته وه که ئیمه نوڙمان وه ک شتیکی تایبه ت به کاره یناوه بو پاریزگاری له و شتانه ی که به تنه ا خومان ناتوانین به رپر سیاری نی تییه که ی هه لبرگین. ئیمه نوڙ وه که هه ناسه دان نابینین، به لکو وه که دهرمانیک بو چاکبوونه وه مان له نه خو شیه که ده بیینین. نه خو شیه که نه مینیت گه رموگوری و به رده وامی نوڙه کانمان نامینیت.

ساتی پروی راستیه کان

با بو ساتیک به راستگویی بلڙین. ئیستا که من به ره وروتان دانه نیشتم و ناچار نیم پروانه نیو چاوتان و قسه بکه م له باسکردنی که موکوپیه کانمدا، ده بیت دان به وه دا بنیم که ئازا و بویرترم. ئه گه ر ئیوه ش وه که من و خویندنی

کتیبیک دهرباره‌ی نوپژ هستی شکستتان له‌لا دروست دهکات، تکایه ئاگادار بن که نووسینی ئەم کتیبه له منیشدا هستی دوو پوویی دروست دهکات. من یه‌که‌م که‌س ده‌بم که دان به‌ودا دنه‌نیم که پسپووی نوپژکردن نیم. وه له‌م بواره‌دا شاره‌زاییه‌کی تایه‌تم نییه و هه‌روه‌ها له سیفی و پاشخانی کارکردن‌دا ناو‌نیشانی (پیاوی به‌هیزی نوپژ)م دانه‌ناوه. من له‌گه‌ل نوپژ له مملانییه‌کی به‌رده‌وام‌دام. هست ده‌که‌م زۆریه‌ی کات نوپژه‌کانم لاوازن.

له‌به‌ر ئەوه واده‌لێم که که‌سانیکم بینیه نوپژه‌کانیان به‌هیزه و ده‌زانم که من وا نیم. به‌لام دایکم یه‌کێک له‌وانیه. به‌بیرم دپته‌وه هه‌موو پوژیک که له‌سه‌ر کار ده‌هاته‌وه سالوویکی لیمان ده‌کرد و ده‌چوه ژووری نووستنه‌که‌ی، ئەو کاته ده‌رگا‌که‌ی درزیکی تیدا بوو، منیش له‌ درزه‌که‌وه تهماشام ده‌کرد که له‌ ته‌نیشته‌ قه‌ره‌ویله‌که‌ی داده‌نیشته و نوپژی ده‌کرد. له نوپژدا ده‌بووه که‌سیکی جیاوازتر. هه‌موو پوژیک ئەم کاره‌ی ده‌کرد. ته‌نانه‌ت ئەم‌پوژ نوپژی بۆ کردم. له هه‌موو په‌یوه‌ندییه ته‌له‌فونیه‌کانماندا تا‌کو نوپژم بۆ نه‌کات په‌یوه‌ندییه‌که ته‌واو ناکات. وه ئە‌گه‌ر له‌ بیری کرد دیسان په‌یوه‌ندی ده‌کاته‌وه یان نامه‌یه‌کی ده‌نگی داده‌نیت. هه‌روه‌ها باوکیشم وا بوو. له‌به‌ر ئەوه کاتیک له‌ سالی ۲۰۰۱ کلێساکه‌ی دامه‌زاند، کلێساکه وه‌ک میراتیکی جیناتی نوپژیان له‌ ئەو وه‌رگرت، چۆن من‌دالان شیوازی په‌خساریان له‌ دایک و باوکیان به‌ بۆماوه‌یی وه‌رده‌گرن.

دایک و باوکم و شوانانی کلێسا، و تاربیژان، وه نووسه‌رانیک که کاریگه‌رییان له‌سه‌ر ژیا‌نی من هه‌بوو، هه‌مووان ژنان و پیاوانی توانادار بوون له‌ نوپژدا. ئەوان هاندهریک بوون بۆ ئەوه‌ی زۆرتر هه‌ولێ نوپژکردن بده‌م. من ده‌زانم (جه‌نگاوه‌رانی نوپژ) چۆنن (ئە‌گه‌ر پو‌خسه‌تم بده‌ن که ئەم ده‌سته‌واژه‌یه‌ی، جه‌نگاوه‌رانی نوپژ به‌کاربه‌ینم)، چونکه من له‌ نزیکه‌وه ده‌یانناسم، نه‌ک به‌ هۆی ئەوه‌ی له‌ ژیا‌ن‌دا خۆم وه‌ک ئەوان ده‌ریخه‌م. به‌ درزیایی گه‌شتی ژیا‌نم، سه‌رنجم دا که زۆریه‌ی ئەو هه‌لسوکه‌وتانه‌ی که له‌لای من سه‌رسامکه‌رن، له‌ که‌سایه‌تی خۆمدا لاوازن.

خالی وه‌رچه‌رخانی من

چه‌ندین سال له‌مه‌و پێش، کاره‌ساتیکی زۆر ترسناک و سه‌رسوو‌په‌ینه‌ر پوویدا. شه‌ش هه‌فته پێش ئەوه‌ی ئەم کلێسایه‌ی که ئیستا من رابه‌ریه‌تی ده‌که‌م، دابه‌ره‌زیت

له ناکاو براكه م که تهمه نی سی و دوو سال بوو، کۆچی دوایی کرد. به بی هیچ هۆکارێک گیانی سپارد و له پشکنینی جهستهیدا هیچ نیشانه یه که نه دۆزرایه وه. به بی هیچ هۆکارێک رۆیشت. بۆ یه که م جار له ژیاندا ههستم ده کرد خه ریکه ده خنکیم، نه مه توانی هه ناسه بده م، ئه گه ر تا کو ئیستا هه ستان به خنکان کر دیت، که واته ده زانن که چه نده بارودۆخیکێ ئالوز و ناخۆشه. به لام ئه م خه مه به نیعمه تی خودا بووه رپووداویک که باشتترین دهره فته بوو بۆ ئه وه ی په یوه ندییه کی باشتری له نیوان خودا له گه ل من و کلێسا که م دروست کرد. خودا ئه م بارودۆخه ناخۆشه ی به کارهینا بۆ ئه وه ی شتیکی سه رسوور په نه ری له ده روونی مندا به ئاگا هینایه وه.

ئیستا بۆ یه که م جار له دوای چه ندین مانگ، دیسان ده گرییم. وا بیرم ده کرده وه که ده رباری ئازاری له ده ستدانی براكه م هه و لم داوه خۆم به هیز بکه م، به لام هه روه ها که به بیرم دیته وه به ته وای دلم ژان ده کات و هه ناسه یه کی سارد هه لده کیشم، ئه مه ئامرازیک بوو که خودا به کاری هینا بۆ ئه وه ی من به جوانی تیبگه م که نوێژ کردن وه که هه ناسه دانه.

کاتی که ده ستم کرد به نوێژ کردن کرد بیر کردنه وه ناله باره کانم نه ما. ئه و وشانه ی که له ده مم دهرده چوون له یه که کاتدا هه م سه رسامی ده کردم و هه م ئارام و ئاسووده ی ده کردم و هه روه ها شه رمه زار و توپه ی ده کردم. من خودام تاوانبار ده کرد و ئه و له لای من بیه زه یی و بیباک دهرده که وت. دواتر له هه مان کاتدا داوام لی ده کرد که نیعمه ت و به زه یی خۆی به سه رمدا ببارینیت. هه ستم به زه لیلی، توپه یی و رق ده کرد. پیمگوت، من هیچم له ده ست نایه ت بیجگه له وه ی به ئه و بلیم. ته وای ئه م هه ستانه دهرده که وتن و ئازار وه که ده رمانیک بوو که ناچاری کردم دان بنیم به بیر کردنه وه خراپه کانمدا و خودا هه موویانی له سه ر من هه لگرت، ته نانه ت هه ر به شتیکی بچووکێ له م بیرۆکه خراپانه می هه لگرت.

خودا رپوانگه ی نه رینی منی راست کردووه، نه که به وشه ی سه رزنشتر کردن، به لکو به وشه ی دلنه وایی.

له کاتی که ده که نۆمی خه م و ماته مینی بووم، بتلی ئوکسیجنه که می به تال کرد، تا کو ناچار بم بۆ ده سته که وتنی هه وای پاک بیه سه ره وه! کاتی که هاتمه نزیکه وه، نه که باوه شیکی سارد که من شایانی بووم، به لکو به باوه شیکی گه رم پیشوازی لی کردم. هه ر نوێژیک که پیشتر ده مکرد، نوێژ نه بوو، فه رمی و سارد

و پالیئوراو، چەند وشەیهکی دووبارە ی پښتر ئامادە کراو بوو. بۆ یەكەم جار لە ژيانمدا، هەستم کرد که زانیم نوێژکردن و پەيوەندی تايبەت لەگەڵ خودا چييه. کاتيک خەم و پەژارە ی دلم - هەر یەكێک لەوانەم - دەهینایە بەردەمی، خودایەکم دەبینی که نیگەرانی ئەو نەبووم خەمەکانی دلمی پئ بسپیرم.

خودا دوایین هەناسەکانی براکەمی گۆری بۆ یەكەمین هەناسەکانی ژيانی پۆخی من. لە دەرەنجامدا تەواوی ژيانی من سەراوێژر بوو. ئەمە بوو هۆکاریک بۆ یەكەم هەنگاوم بۆ ئەو کلتیاسیە ی که بۆ رابەراییە تیکردنی دانرابووم. بە یارمەتی نیعمەتی خودا، ئەم کارەساتە و چەندین کیشە و تەنگانە ی دیکە که لە دەستپێکی ئازموونەکانمانەو ئەزموونم کرد، ئەو راستییە ی که زۆریە ی کات لە بیرم دەکرد، بۆمی سەلماند که: نوێژکردن بۆ ژيانی پۆحیمان، گرنگ و پێویستە. نوێژوێک هەناسەدانە.

کلیلیک بۆ خەزمەتیکی کاریگەر

من لە دوو دەیهی رابردوودا شوانی دوو کلتیاسا بووم، هەر وەها لەگەڵ کەنالهکان، زانکۆکانی یەزدانناسی، پڤکخراو و خەزمەتەکانی مەسیح کارم کردوو. من لەگەڵ رابەرانیکی پڤکخراو و بەهیز و خاوەن داها تووێکی گەش تاکو کەسانێکی بەئ خەون بە کلتیاسیەکی بێسەر و بەرەو، کۆبوومەتەو. من لەگەڵ کەسانی بلیمەت، یان بەهەرداری مامناوهند و بئ بەهره، خەزمەتم کردوو. من لەگەڵ کلتیاسا سەرنجراکیشەکان، کلتیاسا چالاکەکان که نێودەلەتین و سنوورەکان تێدەپەرین، کلتیاسا گەرەکان، کلتیاسا مامناوهند و بچووکەکان، هاوکارییم کردوو. بە درێژایی ئازموونەکانم، فێربووم که ئەم جیاوازییانە گرنگترین بابەتەکان نین. ئەمانە تەنها بابەتی پەراوێژخراو و لاوەکین. ئەگەر ناچاریم بۆ دروستکردنی دوو جۆری کلتیاسا هیلێک بکیشم، ئەم جیاوازییانە پچاو ناکەم. من فێر بووم کلتیاساکان بە جۆرێک ببینم و پۆلێنیان بکەم لەسەر ئەو نوێژ دەکەن یان نوێژ ناکەن. هەر وەها که دواتریش پوونی دەکەمەو، پابەندبوونی کلتیاسا بە نوێژکردن یەكێک لە گەرەترین هۆکارەکانە بۆ ئەوێ خەزمەتیکی کاریگەر بکات.

نوێژکردن بۆ شوێنکەوتووانی مەسیح وەك ئۆکسیجەنە که لە ژيان دەیانهاڵیتەو. کەواتە، نوێژ دەبیت سەرچاوەی ژيانی کۆمەلە ی باوەرداران بیت. بۆ کلتیاساش

ههروهك تاكهكان، دهبيت نوپژکردن ههناسهدان بيت. ههچهنده، زوريك له كۆبوونهوهكاني ئيمه دهتوانين بهوه بيشوبهپنين كه كهسهكان بۆ راگرتنى ههناسهى بهكترى كۆبوونهتهوه. ئهمه بۆمان روون دهكاتوه كه بۆچى ههنديك كهس له ژيانى باوهردارىياندا بهبى وزه دردهكهون.

بهلام ههناسهدان لهگهڵ بهكتر شتيكى ديكهيه كه كلپسا پيوستى پيه. كاتيڪ كه نوپژ دهكەين بهبيرمان دههينتهوه نوپژ وهك كاره دونيايهكاني ديكه نيهه كه بههرهيهكى بهرچاو يان مهشقردنى زياترى بوويت بۆ دهرهناجميكي ناياب. بۆ نمونه، ئهگهر كهسيك هيوادار بيت كه بۆ ژهينى ئامپريك پاداشت يان خهلاتيڪ وهربرگيت، دهبيت چهدين سالل راهينانيكى باش بكات بۆ ئهوهى ئاستى شارهاى خوى بهرز بكاتوهه. دهرهناجميكي ناياب له داوى راهينانيكى ماندوونهناسانه و دريژخايهه. هيچ ئهناجميڪ بۆ تازهپيگهيشتوان نيهه.

دهربارهى نوپژ وها نيهه، چونكه دهرهناجمى ناياب پهيوهست نيهه به ئهناجميكي راستهوخوى راهينانيكى زور و شارهايانهوه. دهرهناجمى نايانى نوپژکردن له لايهه فهرمانپرواى بهخشهندهوهيه، پاداشتهرى گهوره كه نهتهوهكهى خوى كاتيڪ داوى ليدكهن، خهلات وهردهگرن.

زوريك له دهستكهوته گهورهكان له نوپژى كهسانيك بووه كه له باوهردا نوپژ بوون: ئيبراهيم خوداى بينى، داوى ليكرد نوپژهكهى ببيستيت و ئهوه شاره پرگار بكات كه برازاكهى، واتا لوت، لهوئى بوو. (پهيدا بوون ۱۸: ۲۲-۳۳). موسا لهناو دهونه گرگرتوهكهوه چاوى به خودا كهوت و زورى پينهچوو كه به سهركهوتويى بۆ گهلى ئيسرائيل پارايهوه. (دهرچوون ۳۲: ۳۱-۳۴). له داوى چل رۆژ له زيندوو بوونهوهى مهسيح و بهرزبوونهوهى بۆ ئاسمان، قوتابيهكاني به شيوازيكى جياواز دهستيان به نوپژکردن كرد. ئهوان له نوپژکردن بۆ پاريزگارى خويان، وازيان هيناو زياتر بۆ دلسوزى و بوپرى له بلاوكردهوهى مزگينى مهسيحدا نوپژيان دهكرد (مهرقوس ۸: ۳۱-۳۴ ؛ كردهار: ۲۳-۳۱ ؛ كردهار ۵: ۴۰-۴۱). خودا وهلامى نوپژى كهسانى نوپژ له باوهردا دهدهتهوه، كه هانداتيڪ بيت بۆ ژيانى گهلهكهى.

ئهگهر نوپژکردن ههناسهدانه، كهواته پيوستمان به شارهاى نيهه. دربارهى ئازموونمان دهتوانين له كهسانيك فيربين كه لهگهليان نوپژ دهكەين. نوپژ چاوهروانيهكى زورمان لهلا دروستهكات كاتيڪ ئهزمونتيكى راستهقينهمان لهگهڵ

ههنگاهه كانی كۆبوونه وهمان به ئاراسته‌ی نوێژکردنی به كۆمه‌لدا بیات. نوێژ ده‌كه‌م كه رۆژێك بێت هاواری هاوئا‌هه‌نگ، به پ‌ه‌روش و یه‌كگرتوومان بۆ لای خودای باوكمان هێنده ئاسایی و چاوه‌پوانكراو بێت كه چیت‌ر بێمانا بێت كه‌سێك له راستیدا كات ته‌رخان بكات بۆ نووسینی كتیبێك سبارت به‌م باب‌ه‌ته. هیوادارم رۆژێك ئه‌مه پ‌ووبدات. به‌لام هه‌تا ئه‌و رۆژه هێشتا نه‌هاتوه، وهرن با ئه‌م گه‌شته ده‌ست پێبكه‌ین و نوێژ بكه‌ین كه یه‌زدان به‌ره‌كه‌تدارمان بكات.

به شی دووهم

کاریکی ناوازه

فیرمان بکه نویژ بکهین

پیویستییه کی گرنگ و سروشتی

له سالی ۲۰۱۷ پیوهندیه کی تهلهفونی بو هاوسه ره کهم هات و ژیانی من و هاوسه ره کهمی گوپی. ئیمه ماوهی ده سال ده بوو ههولمان دها بو ئهوهی مندالمان بییت. ههروهها بو ماوهی پینج سال له ریگهی شوینی بهخیوکردنی مندالانی بی سهرپه رهشت ههولی لهخوگرتنی مندالیکمان دها. له کوتاییدا پوژی شه ممه پیوهندییان کرد و پوژی دووشه ممه کچیکمان وهک مندالی خویمان وهرگرت.

ههوالیکی خویش بوو که له کوتاییدا ئهوشتهی نویژمان بو دهکرد به دستمان هینابوو. ههوالی ناخویش ئهوه بوو که ئهوه له وادهی له دایکبوونی خوئی دوو مانگ زووتر هاتبوووه دونیا و نهیده توانی باش ههناسه بدات. ئیمه نهمانتوانی کچه کهمان بهینینه وه مال. ناچار بوو چهند ههفتهیهک له خسته خانه بمینیته وه و به نامیری ههناسه دانی دهستکرد فیر بییت چوئن ههناسه بدات.

ههناسه دان ئهوشته بوو که بو بهرهوامی ژیانی پیویست بوو، به شیوازی سروشتی پووینه دا. سهبارت به ئیمه و نویژیش ههروهه ایه. (زیندوو بوون به بی ههناسه دان، ئهساییتره له باوه پاربوون به بی نویژکردن). ئه مه راسته. به لام ئهوشتهی که بو ژیانی ئیمه پیویسته پهنگه به شیوهی سروشتی خوئی پوونه دات. ئه م بابه ته چهند دهربارهی کچه کهم راست بوو، هیندهش سهبارت به ههناسه دانی پوچی ئیمه راسته.

له ریگای کتیبی پیروژه وه بیرکه نه وه لهو نمونهی که پیویستیان به نویژکردن بووه، به لام به ئاسانی خویمان لی به دورگرتوو.

دهربارهی ئاده م و ههوا چونه؟ له دواي سه ریچی کردنیان و پاریزواو بوونیان له مردنی له ناکاو، یزدانی به بهزه بیمان هاته لایان و قسهی له گهل کردن. له م

کاتهدا ئهوان دهياتوانی دان بنین به لاوازیهکانیاندا و داوای یارمهتی بکن. بهلام ئهوان نهک ئهمهیان نهکرد، بهلکو ههولیان دا ئاراسته‌ی سزای خودا بو کهسیکی دیکه رابیکیشن که ههنديک زیاتر لهوان شایانی سزادان بو!

قایین له‌داوای ئهوه‌ی دهستی چوه خوینی براكه‌ی، له‌گه‌ل خودا كه‌وته گفتگوی روه‌په‌روو، بهلام نه‌وک دانیه‌یدانانی نه‌کرد، بهلکو ته‌نانه‌ت داوای لی‌بورده‌نیشی نه‌کرد. له‌زه‌بووری ۳۲ داود دانه‌نیت به‌وه‌ی که بیده‌نگی له‌کاتی گونا‌هکردندا، له‌جی‌گای نو‌یژکردن به‌همان شی‌وه‌ی گونا‌ه‌که‌ ویرانه‌ره. له‌سیپاره‌ی مه‌رقۆس به‌شی ۱۴ قوتابیان‌ی مه‌سیح خه‌وتیان له‌جی‌گای نو‌یژکردن به‌لاوه‌ خۆشتر بو. ئهوان هه‌رچه‌نده‌ پی‌ویستیان به‌ نو‌یژ بوو، بهلام هه‌لسوکه‌وتیکی ئاسایان نه‌کرد و خه‌وتن.

فیری نو‌یژکردنمان بکه

یه‌کێک له‌و به‌شانه‌ی کتیبی پی‌رۆز که جی‌گای تیرپامانه، ئه‌و به‌شه‌یه‌ که قوتابیه‌کان داوا له‌ مه‌سیح ده‌کن فیریان بکات چۆن نو‌یژ بکن، له‌ (لوقا ۱۱: ۱). ئه‌و شته‌ی که بابه‌ته‌که سه‌رنج‌راکیش ده‌کات ئه‌وه‌ نییه‌ که داوای فیرکاری ده‌کن. عیسا‌ی مه‌سیح خودایه‌ و گه‌وره‌مانه. ئه‌و دانا بوو و وه‌ک رابی و مامۆستا ئاسایی بوو داوای لیکه‌ن فیریان بکات، که‌واته‌ چی ئه‌وه‌ بابه‌ته‌که گرنگ و سه‌رنج‌راکیش ده‌کات؟ چونکه‌ ئه‌مه‌ ته‌نها ده‌رباره‌ی قوتابیه‌کان تۆمار‌کراوه‌ که داوا له‌ عیسا‌ی مه‌سیح ده‌کن فیریان بکات.

کاتیک باسی کاره‌کان و په‌رجوه‌کانی مه‌سیح ده‌که‌ین، قوتابیه‌کان سه‌رسام ده‌بن که ئه‌و چۆن ده‌توانیت، شه‌پۆل و با ئارام بکات. ئه‌وان ده‌بینن عیسا‌ کو‌یره‌کان چاک‌ده‌کاته‌وه‌، پۆچه‌ پیسه‌کان ده‌رده‌کات، وا ده‌کات شه‌له‌کان برۆن، وه‌ به‌رده‌وام به‌ ده‌سه‌لاته‌وه‌ راوه‌ستاوه‌.

په‌ترۆس پرسیار ناکات که عیسا‌ چۆن له‌سه‌ر ئاو ده‌روات. ئه‌و داوا ده‌کات که له‌ به‌له‌مه‌که‌ بێته‌ ده‌روه‌ه‌ و له‌سه‌ر ئاوه‌که‌ بروات.

کاتیک عیسا‌ی مه‌سیح له‌ لوقا به‌شی ۱۰ هه‌فتا و دوو که‌س له‌ قوتابیه‌کانی دوو دوو بو‌ ئه‌رکه‌که‌یان ده‌نیریت، فه‌رمانی کارکردن‌یان هه‌نگاو به‌ هه‌نگاو سه‌باره‌ت به‌ چاک‌کردنه‌وه‌ی نه‌خۆشه‌کان و ده‌رکردنی پۆچه‌ پیسه‌کان پینادات. ئه‌و فه‌رمانیان

پیدهدات که برپون و نهخوشهکان چاک بکه نهوه و پاشایهتی خودا رابگهینن. قوتابییهکان نالین: عیسا، کاتیک که کویره کهت چاککردهوه، ئیمه نوستبووین و نازانین که چند له لیکه دهمت به کارهینا بۆ چاککردهوهی ئه پیاوه؟. ئهوان بهبئی ئهوهی هیچ پرسساریک بکهن فهرمانی عیسایان وهرگرت و بهرئیکهوتن، له دواى ماوهیه که به شادییهوه گهراپانهوه و گوتیان که بهراستی فهرمانهکان زور سوودبهخش بوون.

تهنانهت کاتیک قوتابییهکان پرویه پرووی لاوازی خویمان دهبنهوه، بۆ نمونه کاتیک له مهرقوس بهشی ۹ له دهرکردنی رۆحیکه پیس سهرکهوتوو نابن، به عیسا نالین، «فیرمان بکه چۆن ئه م کاره ئه نجام بدهین». له بهرانبهردا دهلین «بۆچی نه مانتوانی؟» ئهوان دهیانهوتت ههله کهیان بزائن، نهوه که فهرمانی کارکرنیک بۆ ئهوهی کاره که یه ن به دروستی ئه نجام بدهن.

کهوا کاتی نوێژکردن هات، قوتابییهکان دهلین، «فیرمان بکه». له (لوقا ۱۱: ۱) ئهوان به شیوهیهکی کاریگر دهلین: «ئیمه ده بیئت فیر ببین. ئیمه دهرانین چۆن له گه ل هاورپیانمان قسه بکهین. ئیمه دهرانین کاتیک تو لیرهیت چۆن قسهت له گه ل بکهین. بهلام نوێژکردن جیاوازتر دهردهکهوتت، ئه مه ئه وشتهیه که ئیمه نازانین چۆن بیکهین».

عیسای مهسیح به پیدانی چوارچۆیهیه که وهلامیان دهداتهوه، که تیکه لهیه که له شیوازی باسکردنی نوێژ له کتیبی پیرۆزدا. بروانه (مهتا ۶: ۹-۱۳؛ لوقا ۱۱: ۲-۴). عیسا رینگهیهکی بۆ دانانی فهرماتیک له سه ر بابه ته که هیه. ئه و ۶۱۳ پاسپارده که ی پهیمانی کۆن وهردهگریت و له چند وشهیهکی سادهدا کورتی دهکاتهوه: خوداتان خوشبویت و یهکتریتان خوشبویت. ههروهها بۆ فیرکردنهکانی کتیبی پیرۆز دهربارهی نوێژکردن ئه م شیوازه بهکاردههینت. ئه وه له چند پرستهیه کدا بناغه و بنه ماکانی نوێژکردنمان بۆ دادهمزرینت.

بناغه دانان: نوێژ چیه؟

ئه م بابه ته له دوو بهشی داها تووی ئه م کتیبه دا زیاتر پوون دهکهینه وه. بهلام ئیستا ئه م پرسساره سادهیه دهکه م: نوێژ چیه؟ (نوێژ واتای چوونه ناو گفتوگۆیهکی واتاداره که له نیتوان دوو که سدا پروودهات، پیناسه کردن ده بیئت خالی

دهستپيژ کردن بېت.³) دهزانين که نوپژ کردن پيويسته ههروهه دهزانين به شيوه شروستی روونادات. ئيمه دهبیت فير بين که وهك قوتابيهکاني مهسيح نوپژ بکهين. بهلام نهگه پيش ئه مه لهسه ربابه ته که رپکه وتن نه کهين، باسکردن سه بارهت به نوپژ کردن و شيوه گرتنی کلپساکه مان، ناتوانيت سوودی بومان هه بېت. رهنگه بلين: پيده چيت کات به فير پودان بېت. هه موو که سيک دهزانيت نوپژ چيه. ته نانهت پيوهست ناکات شوينکه وتووی مهسيح بن تاكو بزنان نوپژ چيه؟ هينده به په له مهبن، هه نديک جار ئاساييترين وشهکان بو پيناسه کردن زحمه تترين دهبن، بو نمونه نوپژ.

ئيوه له گفتوگوتان له گه ل خه لک چهند جار وشه «باشه يان که واته» به کار دهينن؟ کهس قسه تان پينا پريت و له ناوه ندي پسته کانتان بليت به کارهيناني وشه «باشه و که واته» پوون بکه وه. وادياره که واتاي ئه م وشانه زور پوونه و پيوستى به پيناسه کردن نييه. من ده مويت پيناسه ي بکه ن.

له مه به ستى من تيگه يشتن؟ ئه م وشانه که به ئاساني به کاردين و واتايان پوونه، هه نديک جار بو پيناسه کردن رهنگه تووشى سه رليشيوانمان بکات و ئاسان نه بېت، وشه نوپژيش له م ياسايه به دهر نييه.

پيناسه ي نوپژ زوره، لپره دا چهند نمونه يه که مان هه يه :

نوپژ گفتوگو يه له گه ل خودا. پيک وهك ئه وه ي له گه ل نزیکترین هاوپریتدا گفتوگو ده که يت، بیرتان به ته واوی له لای خودا بېت.

نوپژ داواکار ييه که له خودا. نوپژ وهك رسته و داواکار ييه کی ئيمه يه؛ هه رشتيک له خودا داوا ده کهين خودا ئه نجامی ده دات. به لام ئيمه زورانبازی له گه ل خودا ده گرین تاكو داواکار ييه که مان وه رېگرين؛ خودا دهيه ویت بينيت بو ئه وشته ي ده مانه ویت چهند به رده وام ده بين له نوپژ کردن. ده بېت ئه وه ي ده مانه ویت داوی بکهين. پيوسته ناوی به رز بکهينه وه و داوا له ئه بکهين.

نوپژ، يه که گرتنی خواستی ئيمه و خودايه. نوپژ بو گرتنی شتيک له خودا

a James R. Estep Jr. , Michael J. Anthony, and Gregg R. Allison, A Theology for Christian Education (Nashville: B&H, 2008), 6.

يان ناچارکردنى به ئەنجامى كارڤك نيبه. ئەوهى پڤويستمانه خودا دهيزانڤت و پڤشتر ديارىكردوه كه برپاره وهريگريڤ يان نا. نوڤژ لهراستيدا به تهواوى يهكگرتنى خواستى ئىوه و خواستى خودايه. نوڤژكردن زياتر بۆ بهرژهوهندى ئيمهيه نهك خودا.

نوڤژ، بىركردنه وهيهكى هيوابهخس و ئامانجداره به ئاراستهى خودا. نوڤژ ئاواتيكي جوان و بىركردنه وهيهكى هيوابهخسه له پووبه پووبونه وه لهگه‌ل بهخته وهرى و نه هاهمه تيبه كانماندا.

نوڤژكردن تيبكه لهيه كه له هه موو ئەمانه ي كه باسمان كرد.

كامه يان راسته؟ ئيمه ناتوانين هيچ پڤناسه يهك هه‌لبژڤرين. بهلكو پڤويستمان به يهك پڤناسه يهكى ورد و گونجاو ههيه. بۆچى؟ چونكه ليكدانه وهى هه‌له هۆكاره بۆ كردارى هه‌له.

ئايا چىروكى ئەو پياوه تان بىستوه بۆ ديارى پۆژى له دايكبوونى دايكى تووتى بۆ كرى؟ ئەو ده ههزار دولارى به تووتيبهك دا له بهر ئەوهى دهيتوانى به چل زمان قسه باكات و چه‌ند گۆرانيهك بلڤت. ئەو بالندهكهى بۆ دايكى نارد و له دواى چه‌ند پۆژيڪ هيچ ههوايكي له دايكى نه بوو. نيگه ران بوو و بىرى كرده وه، بلڤى دايكم دياريبهكهى به‌دل نه بوو، پيه وهندى به دايكيه وه كرد و له تووتيهكهى پرسى، «بالندهكەت به‌دل بوو؟» ئەويش وهلامى دايه وه، «به‌لئى ناياب بوو!» كورپهكهى به شانازيبهكه وه پرسىارى كرد، «چيت زۆر به‌دل بوو؟» ئەويش گوتى، «رانه كانى، زۆر به تام بوو». ئەمه نمونه يهكه له سه ر ليكدانه وهى هه‌له و كردارى هه‌له!

نوڤژ چى نيبه؟

كاتمان زۆر نيبه بۆ ئەوهى هه موو پڤناسه كان باس بكهين، به لام به كورتى ده باره ي شڤوازيك قسه ده كهين كه له لاي خه‌لك ئاسايى و باوه.

سىپاره ي ده رچوون ۳۳: ۱۱ پڤمان ده‌لڤت كه موسا له گه‌ل خودا پووبه پوو قسه دهكات، رڤك وهك ئەوهى كه سڤك له گه‌ل هاوړپهكهى قسه بكات. به راي من ده كړڤت له بهكاره يئاننى هه‌له ي ئەم ئايه ته، يه زدانناسيهكى هه‌له بۆ نوڤژ دروست بكرڤت.

عيسا مه سيح خوداى به جهسته بووه. كه واته هه ر كاتيك قوتا بيبه كان قسه يان

له گه‌ل ده‌کرد، ئه‌وا له گه‌ل خودا قسه‌يان ده‌کرد، وه‌ك چۆن كه‌سێك له گه‌ل هاو‌پړيكي ه‌ی قسه ده‌كات. ئه‌گه‌ر نو‌یژ‌كردن به ته‌ن‌ها گف‌تو‌گۆيه له گه‌ل خودا و عيسا خودا بوو، كه‌واته ئا‌يا ه‌ر گف‌تو‌گۆيه كي ئه‌وان به نو‌یژ‌ك هه‌ژمار ده‌كر‌یت؟ من پي‌م وان‌يه عيسا به‌م شي‌ويه بين‌بیتي.

كاتي‌ك في‌ليپ‌س دا‌واي له عيسا كرد باوك‌مان نيشان بده، عيسا له وه‌لام‌دا فه‌رمو‌ی: «ئه‌وه‌ی من‌ی بين‌يوه، باوك‌ی بين‌يوه» (يو‌حه‌نا ۱۴: ۹). وادياره ده‌لي‌ت: «به‌دا‌واي چيدا ده‌گه‌ر‌ي‌ت. ئه‌گه‌ر من‌ت بين‌يوه، خودات بين‌يوه» (پروانه‌عيران‌يه‌كان ۱: ۳). هه‌رچۆن‌ي‌ك بي‌ت، له كاتي‌ك‌دا قوتا‌ب‌يه‌كان دا‌وا له مه‌سيح ده‌كهن كه في‌ری نو‌یژ‌كردن‌يان بكات، ئه‌و به هه‌مان شي‌وه وه‌لام ناداته‌وه. ئه‌و نا‌لي‌ت: «ئه‌گه‌ر له گه‌ل من قسه‌تان كردووه، له گه‌ل باوك قسه‌تان كردووه». به پي‌چه‌وانه‌ی ئه‌مه‌وه، فه‌رمان‌ی كار‌كردن‌يان پي‌ده‌دات. ئه‌و چوارچي‌ويه‌كي پي‌دان كه‌وا چۆن له گه‌ل كه‌سێك قسه بكهن به نا‌ونيشان‌ی «باوك‌مان» كه پروبه‌روويان نه‌وه‌ستاوه (مه‌تا ۶: ۹-۱۵؛ لوقا ۱۱-۱۴).

له‌كاتي‌ك‌دا كه نو‌یژ‌كردن زياتره له گف‌تو‌گۆيه‌كي ئاساي‌ی له گه‌ل به‌ديه‌ينه‌رمان؛ نو‌یژ‌كردن، ده‌ست تيوه‌ردان‌ی ئي‌مه ني‌يه له به‌ديه‌اتن‌ی خواستی خودا. خودا ده‌سه‌لا‌تدار و گه‌ره‌يه. ئي‌مه ناتوانين ده‌ست تيوه‌ردان له وي‌ست و خواستی ئه‌ودا بكه‌ين. ئه‌و زۆر به‌ه‌يزه، ئي‌مه ناتوانين زياتره له‌وه‌ی كه كچه بچووكه‌كم ده‌يكات، ئه‌نجام‌ی بده‌ين - كچي‌كه‌م شتي‌كي ني‌يه كه من پي‌وي‌ستمه يان ده‌مه‌وي‌ت.

بزانه مه‌به‌ستی من له ئه‌سته‌م بوونی تي‌گه‌يشتن له نو‌یژ‌ چيه؟ ئه‌مه هينده‌ی ئه‌و پي‌ناسانه‌ی كه من له مي‌ژه ده‌يانزانم، پاسته‌وخۆ و پرون‌كراوه ني‌يه. پي‌ناسه‌ی نو‌یژ‌كردن له ئي‌ستادا جيا‌وازتره له رابردو و هه‌روه‌ها وه‌ك رابردو و پچرا‌و و فه‌رمی و وشك ني‌يه.

بانگ‌كردنی ناوی په‌روه‌ردگار - په‌روه‌ردگار بانگ بکه

من هه‌تا ماوم خۆم به قه‌رزاري كتي‌بی (بانگه‌يشتي‌ك به ناوی په‌روه‌ردگار: يه‌دان‌ناسی نو‌یژ‌ به‌گۆيره‌ی كتي‌بی پيرۆز) ده‌زانم له نو‌وسيني گه‌ری ميلر. كتي‌به‌كه وه‌لام‌ي‌كي تا‌ب‌يه‌تی بو‌ ئه‌م پرسيا‌ره هه‌يه؛ نو‌یژ‌ له راستيدا چيه؟ ئه‌و به دا‌واي سه‌ره‌دا‌وي‌كي ها‌وبه‌شدا ده‌گه‌ر‌ي‌ت كه نمونه‌ی نو‌یژه‌كاني كتي‌بی پيرۆز له

په‌یدابونه‌وه هه‌تا ئاشکراکردن پیکه‌وه به‌ستیکه‌وه، بۆ‌ئوه‌ی بتوانیت پیناسه‌یه‌کی به‌پیی کتیبی پیرۆز بۆ نوێژ بدۆزیته‌وه

به‌جۆریک که تابه‌ت و له‌هه‌مان کاتدا گشتگیر بیت. ئەمه‌ ئه‌نجامه‌که‌ی ئه‌وه: نوێژ «بانگه‌یشتی خودایه‌ بۆ به‌جیگه‌یاندنی به‌لینه‌که‌ی»^a.

یه‌که‌م نمونه‌ی تومارکراوی نوێژ له‌ کتیبی پیرۆزدا له‌ سپاره‌ی په‌یدابوون به‌شی چوار، له‌ دهره‌وه‌ی باخی عه‌ده‌ندا روویدا، «ئاده‌م و حه‌وا بوون به‌ خاوه‌ن کورپکی دیکه‌. ئاده‌م گوتی: “له‌ جیاتی هابیل که قایین کوشتی خودا کورپکی دیکه‌ی پێبه‌خشیم.” وه‌ ناوی لێنا شیت، هه‌روه‌ها شیت کورپکی بوو ناوی لێنا ئەنۆش. له‌و کاته‌دا بوو که خه‌لکی ده‌ستیان کرد نه‌ نزاکردن به‌ ناوی یه‌زدانه‌وه.» (په‌یدابوون ۴: ۲۵-۲۶).

بانگکردنی ناوی په‌روه‌ردگار واتای زیاتره‌ له‌وه‌ی به‌ ده‌نگی به‌رز بانگی بکه‌یت. به‌ درێژایی به‌شه‌کانی کتیبی پیرۆزدا، ناوی خودا هاوواتای سروشته‌که‌یه‌تی. بانگکردنی ناوی ئه‌و به‌ واتای پشتبه‌ستن به‌ که‌سه‌یه‌تییه‌که‌یه‌تی. هاواریکه‌ بۆ داواکردنی یارمه‌تی، وه‌ک ئه‌و کاته‌ی که که‌سه‌یک هاوار ده‌کات: «په‌یوه‌ندی بکه‌ن به‌ ۹۱۱» له‌وای په‌یوه‌ندیکردن به‌پرای ئیوه‌ ده‌بیت سه‌باره‌ت به‌ چۆنیه‌تی ئه‌م گفتوگۆیه‌ پرسیار بکه‌ین؟ وایزانه‌م په‌یوه‌ندیکردن به‌ ۹۱۱ به‌ واتای داواکردنی یارمه‌تییه‌ به‌پیی ئه‌و زانیاریانه‌ی که ده‌یزانین هیلکی فریاکه‌وتنه‌. دهرباره‌ی بانگکردنی ناوی په‌روه‌ردگاریش به‌م شیوه‌یه‌یه‌.

(په‌یدابوون ۴: ۲۶) ریک ئه‌وه‌یه‌ که میلار ناوی لێده‌نیت «بناغه‌»^b. ده‌توانین دیواری به‌بێ بناغه‌ و وێرانی به‌شه‌کانی دیگه‌ی ماله‌که‌، بره‌وخینین. هه‌روه‌ها ناتوانین دیواره‌ بناغه‌داره‌کان بره‌وخینین به‌بێ ئه‌وه‌ی ماله‌که‌ وێران بیت. ئایه‌تی ۲۶ ئه‌م جۆره‌ بارگرنیه‌ بۆ تیگه‌یشتن له‌ واتای نوێژ له‌خۆده‌گریت. ئەمه‌ یارمه‌تیمان ده‌دات چوارچۆیه‌ک بۆ تیگه‌یشتن له‌ نوێژ دروست بکه‌ین، چونکه‌ لێرده‌ا بۆ یه‌که‌م جار له‌ کتیبی پیرۆزدا خه‌لکی بانگی ناوی په‌روه‌ردگار ده‌که‌ن.

---

a Gary Millar, *Calling on the Name of the Lord: A Biblical Theology of Prayer*, *New Studies in Biblical Theology* (Downers Grove, IL: Inter Varsity Press, 2016),

b Millar, *Calling*, 26.

کهواته ئەم ئایەتە بنەما و بناغەیه. لە بەشی یەکەم و دووهمی سیپارەیی پەیدابوون، خودا ھەموو شتێکی بە باشی بەدھیننا، وە ئادەم و ھەوای لەوێ دانا تاکو پەیوەندییان لەگەڵ خودا ھەبێت و لە ھەموو زەویدا پەنگدانەوی شکۆمەندی ئەو بن. لە بەشی سێیەمی پەیدابوون، ئادەم و ھەوای لەلایەن مارەکەو فریودران، بپارییان دا لەجیاتیی پەنگدانەوی شکۆمەندی خودا، جیگرەوی خودا بن. کاتیکی خودا یاخیبوون و گوناھیی ئەوانی بینی، ئادەم ھەوای تاوانبار کرد، ھەواش مارەکەیی تاوانبار کرد.

دواتر خودا دەست دەکات بە قسەکردن. ئەو چی دەلێت؟ لە پەیدابوون بەشی ٣ ئایەتی ١٥ (ئایەتێکی بنەرەتی دیکە) خودا وشەیی بەلێن بەکار دەھێنێت. پۆژیک دیت، نەوی ئەم ژنە سەری مار پان دەکاتەو. کہواتە لە ژن کورپیک لەدایک دەبیت کە شکست بەم مارە فیلبازە دەھینێت. ھەرچەند ئادەم و ھەوای لە دژی خودا گوناھیان کرد، خودا بە خۆشەویستی و نیعمەتی خۆی پارێزگاری کرد لە ژانیان و بەلێنی پیدان کە پۆژیک لە پێگای ئەم کورپەو ھەموو شتیک راست دەکاتەو.

کہواتە بەشی چواری سیپارەیی پەیدابوون ھیوا بەخشە. ئادەم و ھەوای کورپیکیان بوو و لەو بڕوایەدان کە بە تۆبەرەکیان بەلێنەکە جیبەجیی بوو. ئەوان ناویان لینا قابین، واتای ناوہکەیی «بە دەست ھاتوو»ە. ئەوان وای دادەنێن کە ئەو دەنگۆلەیی بەلێنەکەیی، بەلام کاتیکی لەدوای یەکەم پۆرپەسمی ئایینی بە دەستە سوورکراوہکان بە خوینی براکەیی دەگەرپتەو و دوور دەخریتەو، ھەمووان بۆیان دەردەکەوێت کە ئەو دەنگۆلە و تۆوی بەلێنەکە نییە کە پێیان وابوو.

لە بەردەوامی بەشی چواری پەیدابوون، نووسراوہ کە پەچەلەکی نەوی قابین بە ناوی لەمەک کۆتایی دیت. کوشتن لە بنەمالەیی قابیندا بەردەوامە و ئیستا لەمەک شانازی دەکات کە لە قابینی باوانی خۆی بکوژتەر. لێردا ئایاتی ٢٥ و ٢٦ دیت. ئادەم و ھەوای کورپیکیی دیکەیان دەبیت بە ناوی شیت و پێشنیاریکی دیکە دەکەن. دیسان خەلک داوا لە خودا دەکەن تاکو بەلێنەکەیی جیبەجیی بکات. کاتیکی دەست دەکەن بە بانگکردنی ناوی خودا لە راستیدا داوا دەکەن کە لەم کورپەدا بەلێنەکە جیبەجیی بکریت و ئەو نەفرەتەکە ھەلبگریت و شکست بە مارەکە بەھینێت.^a

جان کالوین دەلّیت، «نویژ له کتیبی پیروژدا په یوه نډیبه کی به یه که وه گړیدراوی هه به له گه ل مزگینیدا - پړگایه ک بۆ کیشهی یاخیوون و خراپه کاری مروّف داده نیت و له دژى دهره نجامی تاوان به لّینی بزگاری دهدات». شیوازی نویژکردن له لاپه ره سه ره تاییه کانی کتیبی پیروژدا ده بینریت - به تاییه یتى له (په یدابوون ۴ : ۲۶)، کاتیک خه لکی بۆ یه که م جار بانگی ناوی یه زدان ده که ن - پړک وه ک ئه و کاته ی که له کو تاییدا له کلّیسا ده لّین «ئامین! وه ره، عیسا ی خاوه ن شکۆ. » (ئاشکرکردن ۲۲ : ۲۰).^۳ که واته، نویژ یه ک واتا دهدات «ئهی خودایه، ئایا ئیمه هیشتا لیرین؟ که واته تکایه ئه و به لّینانه ی پیت داوین جیبه جی بکه». نویژ له کتیبی پیروژدا هیوا ی بزگارییه، بۆیه په یوه نډی به مزگینى بزگار که ره هه یه.

نویژ: ره چه ته ی خودایه بۆ ژبان له جیهانیکی که وتودا

نویژ وه ک ره چه ته یه ک ببینن، که خودا دایناوه بۆ ژبان له و جیهانه ی که به هۆی یاخیوونى خو مان که وتوو. ئه م ره چه ته یه وه ک ره چه ته کانی دیکه کار ده کات. بیهیننه پیش چاوی خو تان کاتیک دهرمانیک داده نریت بۆ ئازاریک که بیزارى کردوون. رهنگه ئیوه، نورپنگه ی پزیشکه که ته نها به په ره یه کی کاغه زوه به جیبه لّین، به لّام گۆرانکارییه ک پوو ده دات. ته نانه ت کاتیک هیشتا له نه خو شیه که بزگارتان نه بووه و بارودۆخه که وه خو یه تی، چ شتیک ده بی ت به هۆکاری دلّخو شییان؟ یه ک وشه: هیوا. ره چه ته که له خو یدا دهرمان نییه، به لکو ده تانگه یه نیته لای دهرمانه که. رهنگه ئازاره که تان هیشتا به رده وام بی ت، به لّام ره چه ته که به بیرتان ده هینیته وه که نه خو شیه که تان کاتییه و تیده په پړیت، چونکه ئیوه چاره سه رتان دۆزیوه ته وه.

هه ره وه ک ره چه ته یه ک، نویژ پیش ئه وه ی بارودۆخه که مان باشتر بکات، نیگه رانییه کانمان که م ده کاته وه. بیر له زه بوورى ۱۳ بکه وه. ئیمه به وردى دلّیا نین له و بارودۆخه ی که داود تییدایه و به هۆیه وه ئه م زه بوورى نووسیوه، به لّام هه رکه سیک ده یخو نییته وه ده بینیت ئه زموونیکى هاوشیوه ی هه بووه.

زه بوورى ۱۳ به دلّه پراوکى و نیگه رانى داود ده ست پیده کات، «ئهی یه زدان، هه تا که ی؟ بۆ هه میشه؟ هه تا که ی پووی خو تم لى وه رده گری ت؟» (ئایه تی ۱) به لّام، له کو تاییدا داود سه رقالی جه ژنى بزگارییه: «سه روود بۆ یه زدان ده لّیم،

a John Calvin in Millar, Calling, 15-16.

چونکه چاكه‌ی له‌گه‌ل كردووم» (ئايه‌تى ٦). زه‌بوورێك كه به‌ته‌ها ٦ ئايه‌ت له‌خۆ ده‌گرێت. چۆن داود به‌م خێراييه له‌ته‌نگانه‌وه گه‌يشته‌هه‌سانه‌وه و پرزگارى؟ نه‌ك به‌گۆرپى بارودۆخه‌كه، به‌لكو، به‌رزكردنه‌وه‌ى نيه‌گه‌رانىيه‌كانى بۆ به‌ر ده‌رگای خودا و داواكردنى به‌لێنى ئارامى خودا، هه‌روه‌ها متمانه‌كردن به‌وه‌ى ده‌يكات.

داود فيرده‌بیت كه له‌ نوێژدا زياتر له‌وه‌ى پرسىارى «كه‌ى ده‌ته‌ويت؟» بكات، به‌لكو سه‌رنج بخاته سه‌ر ئه‌وه‌ى كه پرسىار بكات و بلێت «ئایا ده‌ته‌ويت؟ ئایا نا‌ته‌ويت؟». هه‌رچه‌نده داود به‌ نيه‌گه‌رانى له‌ كاتى وه‌لامدانه‌وه‌ى نوێژه‌كه‌ى، نزا ده‌كات و له‌ كۆتاييدا بریارده‌دات پشت به‌ خۆشه‌ويستى و پرزگارى خودا بيه‌ستیت و شادى ده‌ربيریت، ته‌نانه‌ت كاتێك بارودۆخه‌كه‌شى نه‌گۆرپه‌راوه. وه‌ك په‌چه‌ته‌يه‌ك، نوێژ ئه‌و هيوایه‌ى به‌ داود به‌خشى كه پێويستى پێى بوو، تاكو بتوانیت به‌ به‌رگه‌گرتن و خۆراگرىيه‌وه ئارامگر بیت: خودا به‌لێنى داوه، ئه‌و له‌ به‌لێنه‌كانى راسته‌.

هاندانى عيسا

ئهمه ئه‌و په‌رى بيفيزىيه كه داوا له‌ كه‌سێك بكه‌یت فيرت بكات چۆن كارێك ئه‌نجام ده‌يت. خۆشه‌ختانه عيساى مه‌سيح كاتێكى زۆر به‌سه‌رنابات له‌ لۆمه‌كردنى قوتابيه‌كان، به‌ پێچه‌وانه‌وه زۆرتر به‌هيزيان ده‌كات و هانيان ده‌دات بۆ نوێژكردن. عيسا به‌ مه‌ته‌ل و چيروك، ئه‌و بابته‌مان بۆ روون ده‌كاتوه و به‌رجه‌سته‌ى ده‌كات كه له‌ نوێژ نه‌كردنمان له‌ ده‌ستى ده‌ده‌ين.

كاتێك عيسا فيرى نوێژكردنمان ده‌كات به‌ ميهره‌بانى و دلسوزىيه‌وه به‌ بيرمان ده‌هينێته‌وه كه خودا ئيمه‌ ده‌بينیت - نه‌ك به‌ شى‌وازى كه‌سێك كه تاوانێكى كردووه و به‌رامبه‌ر كامپه‌راى تۆماركردنى تاوانه‌كانى دانىشتووه، به‌لكو به‌ شى‌وازى ده‌سه‌لانداریكى شارده‌راوه كه بۆ ئه‌نجامى كارى باشى ژيروه‌سته‌كانى پاداشتتياى پیده‌دات. عيسا ئه‌و راستىيه‌ ده‌سه‌لمينیت كه نوێژكردن به‌ هيزه‌كه‌ى هه‌له‌سه‌نگينریت، نه‌ك به‌ دريژه‌ پيدانى، هه‌روه‌ها نوێژ ده‌بیت هه‌ستى نيه‌گه‌رانى و نا‌ئاراميمان له‌ناو بيات. راسپارده‌كانى خودا هه‌يچ بيانوويكمان بۆ نا‌هينێته‌وه كه نوێژ نه‌كه‌ين، وه‌ هه‌ر هاندانىكمان بۆ دينیته‌ ژيهر تيشكى هيوایه‌كى زيندوو.

شیوهی کلیسا له نوێژدا

ئهم هیوایه له نیوان هموو شوینکه وتوانی مهسیدجا به یهکسانی دهبینریت، هیوایه که که ژیانمان به پێوه دهبات. (یه کهم تیموساوس ۴: ۱۰؛ تیتوس ۱: ۱۲ و ۲: ۱۱-۱۴ و ۳: ۴-۷). ئهمه دهیسه لمینیت که ئهم هیوایه به تنها بۆ من نییه، به لکو بۆ ئیمه هموموانه. ههروهها مارك دیور دهلیت: «وهلامی ئهم پرسیارهی که باوهردار به مهسیح کییه؟ بهبی تهواوکردنی ئهو پرسهی که کلیسا چییه؟، ناتهاو دهبیته - لانیکه له کتیبی پیرۆژدا وایه).^a ئهگهر نوێژکردن ئهو ئامرازه هاوبه شهیه که له مهسیدجا یه کگرتوو مان دهکات، کهواته نوێژکردن رهنگدانهوهی یه کگرتوو یی ئیمیه له گهڵ مهسیح. ئهگهر نوێژکردن شیوهی باوهری ئیمه ی هیه کهواته به واتایه کی دیکه دهبیته شیوهی کلیسای هه بیته.

له م کتیبه دا ئیمه باسی هموو نمونهکانی نوێژ له کتیبی پیرۆژدا ناکهین. زیاتر دوو بابته تاوتوێ دهکین، ئهمهش واتای ئهوه نییه که بابتهکانی دیکه گرنگ نین، به لکو دهمانهویت سهرنج بخرینه سه ره ئهوهی یارمهتیده ر بین بۆ ئهوهی نوێژ شیوهی چوارچێوهیه کی کرداری وه برگریت. ئیمه چ چوارچێوهیه کمان هیه که مهسیح پیشکهشی کردوین؟ ئهم فێرکردن و چوارچێوهیه چۆن یارمهتیمان دهات له دروستکردنی بنه ماکانی نوێژ و تیگه یشتنی با شتر له نوێژ و دهره نجامه هاوبه شهکانی.

---

a Q. Mark Dever, What Is a Healthy Church? (Wheaton, IL: Cross-way, 2007), 26

بەشى سىيەم

جيهان ھى تۆپە

رەبەرەيەتى خىزان

نەكردنى نوپۇز ۋەك خۇكۇشتىنى پۇجىيە. بۆيە پىشنىار دەكەم زۆرتىر نوپۇز بىكەين. ئەم كارە ۋەك دروستكردنى موشەك نىيە و زانىارى و شارەزايى تايبەتى ناويت. بەلام پىش ئەۋەى بتوانىن زۆرتىر نوپۇز بىكەين پىويستە بزانىن مەبەست لە نوپۇزكردن چىيە و چۆن دەتوانىن پىناسەى نوپۇز بىكەين بەپىتى كىتىبى پىرۇز؟ عىساي پەرۋەردگار بە مېھربانى ئەمەمان فېردەكات.

لەم بەشە و دوو بەشى داھاتودا باسى ئەو چوارچىۋەيەى نوپۇز دەكەين كە عىساي مەسىح فېرمان دەكات. ئەمە دەبىتە رېگا خۇشكەرېك بۇ ئەۋەى لە پىويستى نوپۇزى بە كۆمەل تېبگەين و دىارى دەكات چۆن كلىسا شىۋە دەبەخشىت.

پىشنىەيەكانى پىرۇسەكە : دەستىپىك بۇ فېرېبونى شىۋازى نوپۇزكردن

بىرازى دوو سالانەكەم، جەكسۇن، تاكو يەكەم پىرېپەسىمى «پۇزى سوپاسگوزارى» نەيدەزانى كىك چىيە؟، كاتىك دراوسىكانمان كىكىان ھىنا، ھەموو ژيانى گۇپرا. چۈنكە ئەو لە شىر، مېۋە و سەۋزەۋاتى وردىكراۋ يان تىكەلەيەك لەمانە راھاتبوو، بەلام ئىستا بۇ ئەو تىكەلەيەكى جىاۋاز بە تامىكى دىكە، واتاى ئەزمونىكى نوپۇز بوو. ماۋەيەكى كورت لەدۋاى ئەۋەى كە تىگەيشت ئەم تامە نوپۇز ناۋى كىكە، سەرنجى دا كە بە ئاسانى لەدۋاى كەۋتتە سەز زىمانى وشەى (كىك! كىك!) ۋە داۋاكردن لە مامە ساۋىلكەكەى دەتوانىت، بەدەستى بەئىت... ھەرچارىك كە مامى دەھات، يەكەم وشە كە لە زارى دەردەچوو كىك بوو! ھەلبەت منىش بە ئاسانى پىمەدا... تاكو ھاۋسەرەكەم ھاتە ناۋ بابەتەكە و گوتى، جەكسۇن ئەگەر كىكت دەۋىت ئەمە رېگاي داۋاكردن نىيە، بەلكو دەبىت بلئىت (تكاىە كىك). لەۋە بەدۋا ئىمە دەستمانكرد بەۋەى جەكسۇنى بچكۆلانە فېر بىكەين لە رېگاي پىسارىكردنەۋە داۋا بىكات، پىمان دەگوت (جەكسۇن چۆن داۋاى كەيك دەكەيت؟) ئەۋىش بە پەلە ۋەلامى دەدايەۋە: (تكاىە كىك!). ئىمە پىرۇسەى دروستى بەدەستەھىنانمان فېر كىرد. بەلام، داۋاكىيەكەيمان ۋەك خۇى ھىشتەۋە.

عیسا به شیوهیه کی جیاواز هه‌سوکهوت له‌گه‌ل نوێژ ده‌کات؛ ئه‌و کیشه‌ی ئیمه له‌ ده‌رپرینی نوێژدا راست ناکاته‌وه، وه‌ک ئه‌وه‌ی من و هاوسه‌ره‌که‌م کردمان. ئه‌و پیشینه‌یه‌ک بۆ کیشه‌کانمان داده‌نیت. جه‌ی سی راییل ده‌یلت: «نوێژکردنی که‌سی‌کم پێ بلی، من به‌ خیرایی بارودۆخی پۆخی ئه‌وتان پیده‌لیم.»^۹ کاتیک که‌ مه‌سیح فی‌ری نوێژکردنمان ده‌کات، چۆنیه‌تی داواکردنمان فی‌ر ناکات، به‌‌لکو چۆنیه‌تی داواکردنمان فی‌ر ده‌کات؛ ئه‌و پیش ئه‌وه‌ی فی‌ری نوێژکردنمان بکات، پیشینه‌ی پێویسته‌یه‌کانمانی دیاری ده‌کات. لی‌روه‌ ده‌توانین ده‌ست پیده‌که‌ین.

ئه‌ی باوکمان؛ عیسا به‌ په‌یوه‌ندیه‌کی نزیکه‌وه ده‌ست به‌ نوێژ ده‌کات

نوێژی په‌روه‌ردگار به‌ دوو وشه‌ ده‌ست پیده‌کات «ئه‌ی باوکمان»، هینده‌ی ئه‌وه‌ی که‌ ئاشنایه‌ بۆمان، گرنگیشه. (مه‌تا ۶: ۹). به‌لام مه‌هیله‌ ئاشنابوونی له‌ گرنگی بابه‌ته‌که‌ که‌م بکاته‌وه. نوێژکردن به‌ قبولکردنی په‌یوه‌ندیه‌که‌ ده‌ست پیناکات، به‌‌لکو به‌ قبولکردنی په‌یوه‌ندیه‌کان ده‌ست پیده‌کات. ئیمه‌ و راهاتووین که‌ نوێژ به‌ په‌یوه‌ندیه‌کی تایبه‌ت و تاکه‌که‌سی ببینین، به‌لام له‌مه‌ زیاتره‌.

هه‌رچه‌ند په‌یره‌وکردنمان له‌ نوێژی به‌ ته‌نهایی و تاکه‌که‌سی وه‌ک رزگارکه‌ریکه‌ له‌ خنکان له‌ کاتی مه‌له‌کردندا، له‌ دژی دوورپوویی له‌به‌رچاوی خه‌لکدا یارمه‌تیده‌رمان بێت (مه‌تا ۶: ۵)، به‌لام به‌ تاکه‌که‌سی نوێژکردن له‌وانه‌یه‌ بێته‌ خوویک. له‌ تیرکردنی پینچ هه‌زار که‌س (یۆحه‌نا ۶: ۱۰-۱۱)، هه‌تا زیندووکردنه‌وه‌ی له‌عازهر(یۆحه‌نا ۱۱: ۴۱-۴۴)، هه‌تا نوێژی عیسا له‌ باخی گه‌تسیمانی (مه‌تا ۲۶: ۳۶)، عیسا زۆریه‌ی کات له‌ نوێژدا ئه‌وانی دیکه‌ی له‌ یاد بوو. له‌ راستیدا ئیمه‌ نابیت هه‌ولێ ئه‌وه‌ بده‌ین له‌ ریگای نوێژه‌کانمانه‌وه‌ سه‌رنجی خه‌لکی رابکیشین، به‌‌لکو ده‌بیت له‌ نوێژدا ره‌چاویان بکه‌ین و له‌ بیرمان نه‌که‌ین.

بۆچی؟ چونکه‌ ئیمه‌ له‌ مه‌سیحدا یه‌ک خیزانین؛ خودا به‌ ته‌نها باوکی من نییه‌، «باوکمان»ه. ئهم وشه‌ به‌ بیرمان ده‌هینتیه‌وه‌ که‌ ئیمه‌ پۆله‌ی خوداین و خوشک و برای یه‌کتین. نوێژ به‌ ته‌نها واتای ئه‌وه‌ نییه‌ که‌ په‌یره‌وکردنێکی تاکه‌که‌سیه‌ و بۆ به‌رژه‌وه‌ندی تایبه‌تی خۆمانه‌، به‌‌لکو بانه‌مایه‌که‌ به‌بیرمان ده‌هینتیه‌وه‌ تاکێکی

a J. C. Ryle, A Call to Prayer: With Study Guide (Pensacola, FL:Chapel Library, 1998), 35, Kin-
dle. 2

خیزانه‌کین، له بهرام‌بهر کهسانی دیکه به‌رپرسیاریی‌تیمان له ئه‌ستویه. ئه‌مه واتای ئه‌وه نییه کاتیک نوێژ ده‌که‌ین ده‌بیت پیکهاته و شتیوازی بیرکردنه‌وه‌ی تاکه‌که‌سیمان وه‌لابنن. ئیمه له په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ خودا یه‌ک که‌س نین، به‌لکو، تاکیکین له کۆمه‌لگایه‌ک که له‌لای خودا یه‌کسانین، نوێژ په‌یره‌وکردنیکى به‌کۆمه‌له.

ئه‌گه‌ر پیت وایه زۆر باسی ئه‌م بابته‌مان کرد، وا باشه سه‌رنج له وتاری سه‌ر چیا بدهیت (مه‌تا به‌شی ۵ هه‌تا ۷)، عیسا جیناوی تاک به‌کارده‌هینیت کاتیک له‌گه‌ڵ خه‌لکی، سه‌باره‌ت به‌ په‌وشته‌به‌زی قسه‌ ده‌کات. له هه‌موو ئامۆژگارییه‌کانی ده‌ریاره‌ی په‌وشته (مه‌تا ۵: ۲۹-۳۰)، داوینپسی و ته‌لاق (مه‌تا ۵: ۳۲-۳۳)، تۆله‌سه‌ندنه‌وه (مه‌تا ۵: ۳۹-۴۲)، جیناوی تاک به‌کارده‌هینیت. به‌لام کاتیک سه‌باره‌ت به‌ نوێژکردن له‌گه‌ڵ هه‌مان خه‌لک قسه‌ ده‌کات ته‌واوی جیناوه‌کان ده‌گۆرپیت به‌ جیناوی کۆ (مه‌تا ۶: ۹-۱۳). ئه‌مه هه‌له‌یه‌کی رێزمانی نییه. ئه‌مه ریک فی‌رکردنه‌کی عیسا‌یه.

ئیمه یه‌ک خیزانین، چونکه یه‌ک باوکمان هه‌یه. پيش ئه‌وه‌ی داواکارییه‌که‌ی لئ بکه‌ین به‌بیرمان ده‌هینیته‌وه که خودا به‌ ته‌نها، هوکمران و دادوه‌ریکی ده‌سه‌لاتدار و به‌هین نییه. هه‌روه‌ها باوکمانه. عیسا له‌جیاتى ئیمه گیانی سپارد تاكو ئیمه له‌به‌رده‌م خودا راست‌دروست بین. به‌لام ئه‌و به‌ قبولکردنی ئیمه وه‌ک خیزانی خۆی به‌ کردار خواستی خۆی سه‌لماند.^a ئه‌مه واتای ئه‌وه‌یه که کاتیک به‌ره‌و لای خودا دین هیچ ترسیکمان نییه.

ئایا ده‌بینن که چهند ناوازه‌یه؟ باوکمان ده‌بیستیت و گویمان لئ ده‌گرتیت (زه‌بووره‌کان ۵: ۱-۳). باوکمان به‌ هه‌موو که‌موکۆپی و لاوازه‌کانمانه‌وه، دلسوزی و خۆشه‌ویستی خۆیمان بۆ ده‌رده‌خات. (زه‌بووره‌کان ۱۰: ۱۳). باوکمان به‌ خۆشه‌ویستی خۆی دامانده‌پۆشیت، هه‌رچنده ئیمه شایانی تورهمین (رۆما ۸: ۱-۱۵). باوکمان پیداو‌یستیه‌کانی ئیمه دابین ده‌کات و دیاری باشمان پیشکesh ده‌کات (مه‌تا ۶: ۸، ۷: ۱۱، یاقوب ۱: ۱۷). باوکمان بۆ چاکه‌ی ئیمه به‌ خۆشه‌ویستی خۆی ته‌مبیمان ده‌کات (عیبرانییه‌کان ۱۲: ۵-۱۱). چ ده‌ستکه‌وتیکى نایابمان ده‌بیت کاتیک به‌ خودا ده‌لین (ئه‌ی باوکمان).

---

a J. I. Packer expounds on this in greater depth in his chapter "Sons of God," in *Knowing God* (1973; repr. , Downers Grove, IL: Inter- Varsity Press, 1993).

جەي. ئاي. پەكر بە باشترین شېۋە باسى ئەم بابەتە دەكات:

ئەگەر دەتەۋىت بېرىار لەسەر كەسىك بەدەين كە چەند لە باۋەرەكەي تىگەيشتوۋە، دەبىت بزائىن كە چەند سەبارەت بە پۆلەي خودابوونى خۆي بىردەكاتەۋە يان چەندە خودا ۋەك باۋكى خۆي دەبىنەت. ئەگەر ئەم پوانگەيە تەۋاۋى پەھەندەكانى ژيانى نوپىژ و پەرسىتى كەسەكە لەخۆ نەگىت و پېبەرايەي نەكات، واتاي ئەۋەيە كە لە باۋەرەكەي تىگەيشتوۋە. ھەموو ئەۋى كە مەسىح فېرىمان دەكات، ھەموو ئەۋى كە پەيمانى نوپى باشتر و نوپىتر لە پەيمانى كۆن دەرەخات و ھەر شتىك كە باۋەرپى مەسىحى لە جولەكە جىادەكاتەۋە، لە ناۋەينانى خودا بە وشەي باۋكە. (باوك) ناۋى خودايە لە باۋەرپى مەسىحدا.^a

بە درىژايى ژيانم شانازى ئەۋەم ھەبوۋە زۆر كەسانى گەرە ۋەك باوك بناسم. بەلام، من پالەۋانى خۆم ھەيە. لە دەيەي پابردوى ژيانمدا دوو باۋكى نايابم ھەبوۋە، كە شۋان و ھاۋكارم بوون. ئەم دوو كەسە باۋكى ئەۋ مندالانەن كە بە دەست نەخۆشى ئوتىسموۋە دەنالېنن. ھەرچەندە دونيا ۋەك كەسانىكى بە كەموكۆپى دەيانبىنەت، ئەمە لە خۆشەۋىستى و ھۆگربوونى ئەۋان بەرامبەر بەم مندالانە كەم ناكاتەۋە. من خۆشەۋىستى بەبى مەرجى ئەۋانم بۆ مندالەكانيان بىنيو، تەنانەت ئەۋەشيان تىپەپاندوۋە كەۋا لە بارودۆخىكدا زۆر دايك و باوك لە مندالەكانيان بېھۋا دەبن.

ئەمە بەرەكەتە كە ئىمە ناۋى خودامان ۋەك باوك دەھىنن. ئەم بەرەكەتداربوونەمان ھى ئەۋە نىيە كە بەھۆي ھىزى خەيالى خۆمان ھەلبىژىردراوين. ھىچ كەس لە ئىمە ئەستىرەيەكى ۋەرزشۋان، خاۋەنكارىكى سەر كەوتوۋ، يان قسەكەرىكى بلىمەت نىيە، تاكو باوكمان لەبەر ئەم ناۋنىشانانە ھەلمانبىژىرىت و شانازيمان پىۋە بكات. بە پىچەۋانەۋە مندالاننىكى دەستبلاۋىن كە ئەۋ پىزەي خودا پىي بەخشيۋىن لە پىناۋ شتىكدا بەكارى دەھىنن، كە لەلای خودا پەسەند نىيە. ئىمە مندالاننىكى بى

a Packer, Knowing God, 201

هيواین که پښوستان به باوکيکه پر له خوښه ويستيه کی بئ مهرج، چونکه به بهردهوامی له تهواوی بارودوخه کانی ژيانماندا شکست دهينين. خودا باوکيکی وایه بؤ ئيمه.

ئمه خودایه که دلکانمان بؤ نوښکردن ناماده دهکات، گوئ له نوښهکانيشمان دهگريټ، ئمه هاندانکی باشه بؤ نوښکردن. ئيوه که سيکتان هيه که بهراستی به جوانی و به تهواوی گوټان لئ دهگريټ. هيچ لاوازی و کهموکوپيه کی ئيمه ناتوانيت له خودا دورمان بخاتهوه. باوکمان گوئ شل دهکات و تامه زړوی بيستنه له ئيمه. نازانم چند کات تپهريوه لهو دوايين جاره کی نوښتان کردووه بهلام، ليرده بابتهک هيه که لئی دنيايم: ئهو ريک ئيستا گوئی ليتانه. ئهو باشترين گوگره که دهتوانين بيري لئ بکينهوه.

کاتيک نوښت دهکين و دهلپين «ئهی باوکمان» ئمه نزيکی، دانایی و دانه خوداگرتن و گرنگييدانی ئومان بهبير دهينيتهوه. کاتمان نييه باسی هموو ئهو راستيه بيسنورانه بکين که واتای ئهم وشهيه لهخوی دهگريټ. بهلام بزنان: خودا له پلهی يه کهمدا بانگهښتمان دهکات که وهک باوک له باوهشمان بگريټ.

تنگه يشتن له دسه لاتي ((باوکمان له ناسمان))

نوښتی پهروه دگار دستپددهکات به «ئهی باوکمان له ناسمانه» (مهتا ۶: ۹). نوښهکه مان به هيڙکی زياتر له گهرمی باوهشی باوکمان له گه ل ئيمه و کهسانی دیکه، دست پددهکين؛ ئيمه به هيڙی متمانه کی زور به که سيک که له سهرهوهی هموو دسه لاتيکه وهيه دستدکه کين به نوښهکه مان. کاتيک نووسهرانی کتیبی پيرؤز باس له ناسمان دهکن تنها ناماره به شويندک ناکن، به لکو مه به ستیان دوختی دسه لاته يان دسته واژه يک بؤ نيشاندانی هيڙک. کاتيک دهلپين بارهک ئوباما له کوشکی سپی بوو، مه به ستمان ناونيشانی شوينه که نييه. مه به ستمان ئه وهيه ئهو بهرترين پلهی بهرپوه بردنی ولاته که هی هيه و دسه لاتداره. هر وهما مه به ستی نووسهرانی کتیبی پيرؤز له م نووسينه که باوکمان له ناسمانه، نيشاندانی هيڙو دسه لاتيه تی.

بیر له زه بووری ۱۱۵ نايه تی ۳ بکه نه وه: «خودامان له ناسمانه، هرچی چهز بکات، دهکات». به دنياييه وه، کاتيک مروفايه تی به دروستکردنی قوللهی بابل

بۆ گەشتن بە ئاسمان، سەرپێچی فەرمانی خودایان کرد (پەیدابوون ۱)، خودا بە پێویستی زانی هەندیک بێتە خوارەوه تاكو ئەم قوللەیه ببینیت، پاشان هیزی خۆی بەکارهێنا و زمانیانى شیواند و بە هەموو زوویدا پەرتی کردن. کاتیک نوێژ دەکەین، دەست دەگرین بە هیزی بێسنووری یەزدانەوه. خودا پڕوخستى کەسى ناوێت و لەلایەن کەسەوه ناچار ناکریت. کەس ناتوانیت بەرنامەکانى ئەو رابگریت. باوکمان لە ئاسمان تواناداره! بەرنامەکانى هەمیشە سەرکەوتوو.

خودا بە هەمان ڕادەى کە خودا مێهرەبانه، توانادارێشه

دەرپێنى «ئەى باوکمان لە ئاسمان» بواری نوێژەکانى ئێمە دیاری دەکات (مەتا ۹: ۶). ئەم دەستەواژە لە دەستپێکدا بۆ نوێژکردن بانگهێشتمان دەکات، چونکە فێرمان دەکات، خودا هەروەها کە دلسۆز و مێهرەبانه، توانادارێشه. ئەو بۆ ئەنجامى هەموو کاریک دەسەلاتداره. لەبەر قوربانیبوونى عیساى مەسیح لەپێناو ئێمە، وەك تەواوی شوێنکەوتوانى مەسیح دەبین بە بەشیک لە خێزانی خودا کە دەزانین نوێژەکانمان دەبێستیت و گوێمان لێدەگریت و داواکارییهکانمان وەلام دەداتەوه. هیچ دادگایەکی تێهەلچوونەوه نییه بۆ ئەوهی خودا لە بریاری خۆی پاشگەز ببیتەوه. خودامان بەهێزترین گوێی جیهان و سەرەوهی جیهانی هەیه. ئەو هەمووان دەبێنیت و دەیانناسیت و ڕاستەڕێیان دەکات. کەواتە پرسیارەکە بە شیوازیکى دیکە دەپرسین: ئەگەر بەهێزترین گوێی جیهان بە سەرئەوه گوێتان لێ دەگریت، چ داواکارییهکتان دەبیت؟ ڕەنگە بەیاننامەیهکی دارایی درێژ لە کۆتایی سالد؟ یان راپۆرتیکى باشى تەندروستی لە دیداری دووبارەى پزیشکەکتان؟ زانینی ئەوهی کە دەسەلاتدارترین هیزی گەردوونه، ئامادەیه وەلامى من بداتەوه، من دەورژۆئینیت، هەروەها دلنیام بۆ ئێوهیش بە هەمان شیوه دەبیت. من تۆ ناناسم، بەلام دلنیام داواکارییهکانت ڕیک وەك من نییه. ئێمە بەدیپنراویکی ئالۆزین بە کێشه و نیگەرانی ئالۆزهوه. بەلام بە دلنیاییهوه لە ئیستادا شتیک لەسەر دلت قورسه. ئەم هەفته چى لە خودا داوا دەکەن کە لەوانەیه لە هەفتهی داها توودا کاریگەرییهکانى ببینن؟

چۆن ئەم زانیارییه دەربارەى گەورەیی و دلسۆزی خودا، دەبیت کاریگەری لەسەر نوێژکردنمان هەبیت؟ یەكەم شت دەبیت بویریمان پى بیهخشیت. ئەى دەبلیو. تازر بەم شیوه وەلام دەداتەوه: «لە نوێژکردندا، خودا لەگەڵ ئەو کەسهی

که نوڤژ دهکات یه کده گرن، و اتا خودا که دهسه لاتداری به هیژ بهو که سه وه په یوه ست دهبیت (بۆ ئه وهی له هه مان کاتدا بن)، چونکه له په یوه نندییه کی راسته وخو، نزیك و بچ مهودا له گه ل دهسه لاتداریکی به هیژدایه»^۱ ئایا له م خاله وه تیده گن که له کاتی نوڤژکردندا ئه م جوړه له هیژ بهردهسته بو تان؟

دووم، ئه مه دهبیت بیفیزیتان پی بهخشیت. نووسه ری سپاره ی ژیرمه ندی به م شیوه فیрман دهکات، «با دهمت له قسه کردندا په له نهکات، با دلشت خیرا نهکات، له دهرپرینی قسه له بهردهم خودا، چونکه خودا له ئاسمانه و تو له سه ر زهویت، له بهر ئه مه با وشه کانت که م بن» (ژیرمه ندی ۵: ۲). خودا لیږه نییه بۆ ئه وهی به ئاسانی ئاره زوه کانی دل مان بداتی، هه روه ها لیږه نییه بۆ دابینکردنی دارایی پیوستمان که رهنه گه بۆ بتپه رستی به کاری بهینین. خودا خزهمان دهکات بۆ شکومه ندی خو ی و ئیمه له بهر ئه وهی که بوونمان هیه نهک به پیچه وان ه وه. له نوڤژکردندا پیش ئه وهی داوای نانی روژانه بکهین، دهبیت به تهواوی دل مان ه وه شکومه ندی خودا پابگه یه نین.

ئاماده بوونی خودا مهزنتترین به خششی خودایه

له نوڤژی په روه رداگار (مه تا ۶: ۹-۱۳) عیسا له تیگه یشتنمان بۆ ئه وهی داواکاریه کانمان له چیه وه دهست پییکات، یارمه تیده رمانه. له داوی سه لماندنی ئه وهی که خودا باوکمانه، که سه یکه که بهو رادهیه میهره بان و دلسۆزه، توانا داریشه. هه روه ها به بیرمان ده هیئت ه وه که مه بهستی دهسه لاتی خودا بۆ گه شه کردنی خواستی خو یه تی نهک خواستی ئیمه. مه سیح نیشانمان ده دات نوڤژکردن دهبیت به تامه زرویه وه بۆ ئاماده بوونی خودا پیش داواکردنی به خششه کان دهست پییکات. هه موو داواکاریه کان دهبیت به کرۆکی بوونی خودا دهست پییکات. فه رموون با ببینین:

«ئهی باوکمان له ئاسمان، با ناوت پیروژ بیت، با پاشایه تییه که ته بچ، با خواستت له سه ر زهوی په یره و بکریت وهک له ئاسمان.» (مه تا ۶: ۹-۱۰)

ئهم نوڤژه مرووف له ناوه ندی وینه که ده سه پته وه. پیداوایستی و خواسته کانی

a A. W. Tozer, Prayer (Chicago: Moody, 2016), 175.

دهکاته قوربانی و به یادمان دههینیتیه وه که گرنگترین شتهکان ئەوانه نین که خودا به هۆی دارایی و دهوله مندیه که ی پیمان دههخشیت، به لکو ئەو شتانهیه که به هۆی ئاماده بوونی خۆی له ژیانماندا پیمان دههخشیت. له تهواوی به شهکانی کتیبی پیروژدا که سانیک که ئارامی و ئاشتیان ههیه، ئەوانه که زیاتر تامه زروی ئاماده بوونی خودان له ژیانماندا، تاکو داراییهکانی. عیسا له سی داواکاری سههه تادا ئەمه مان فیردهکات.

داواکاری یه که م: پیروژی و شکۆمه ندیی خودا

«با ناوت پیروژ بیت» (مه تا ۶: ۹)، باشتربوو ئەگه ر ئەم ئایه ته به م شیوهیه وه رگێرانی بوو بکریت (نوێژده که م با ناوت پیروژ بیت). له پهیمانی کۆندا کاتیک خه لکی به پێچهوانه ی پاسپارده و خواستهکانی خودا دهژیان، پیمان دهگوتن که به کرداره شه رانگێزهکانیان بی پیزی به ناوی خودا دهکن. ئایه تی (با ناوت پیروژ بیت) واتای ئەوهیه که زیاتر بۆ بهرزکردنهوه ی ناوی خودا نیگه ران بن، تاکو ناوی خۆتان. له م نوێژده دا دهکهین که خودا ناوی پیروژی خوی له پيسبوون بپاریژیت، تاکو خه لکی وینه ی هه له و به لاریدا براوی خودا، رهتیکه نه وه و وه رینه گرن. ناوی خودا پیروژه. هه یچ که سیک ناتوانیت ئەم راستیه بگۆریت. ئیمه به ساکاری داوای لئ دهکهین که له دونیادا کار بکات تاکو ناوی ئەو بهو جوړه ی شایانه تی شکۆدار بیت.

شکۆی خودا له مه سیدا ده رکهوت. کهواته، «با ناوت پیروژ بیت» به واتای به دنگه وه هاتنی شایسته مانه بۆ پاشایه تی مه سیح. جیهانیک که تیدا دهژین له ژیر کاریگه ری خودا نییه، ته نانه ت به ریزه ی که سیک که له هۆلی زه ماوه ندا له کاتی تپیه بوونی بوکه خان بۆ دانیشتنی له سه ر کورسیه که ی، ده که ویته ژیر کاریگه ری وه هه ست به خۆشی دهکات. ئەم کاریگه ری وه رنه گرتنه له شکۆی خودا کاتیک له جهسته ی مه سیدا ده رکهوت بهو هۆکاره یه که ئەوان بۆ بینینی شکۆی خودا له مه سیدا، کویرن (پروانه دووه م کۆرنسۆس ۴: ۳-۶)، کهواته له م نوێژده ئیمه داوا دهکهین شکۆی خودا له مه سیدا بینریت و ده ریکه ویت. جوانی ئەم ئایه ته ئەوهیه که داوا دهکهین، هه رچی خودا دهیه ویت و پێشتر دایناوه له ژیانماندا بکریت. ئەم جوړه داواکردنه ئاوازی به شهکانی دیکه ی نوێژده که مان دیاری دهکات. تهواوی ئەو شتانه ی که له خودا داوای دهکهین له م حه زه هه مه چه شنه یه سه رچاوه ده گریت.

داواکاری دووهم: با پاشایه تی خودا بیټ

«با پاشایه کهت بی» (مه تا ۶: ۱۰). ئەم ئایه ته نوٲژیکه بۆ بلاوبونوهوی مزگینى له جیهاندا. ئیمه دهزانین که مزگینى مەسیح ئیمه دهگورپیت، کهواته داوا دهکهین پاشایه تی خودا له پینگای بلاوبونوهوی مزگینى مەسیح له ههموو جیهاندا بهردهوامی هه بیټ.

ئیمه به گشتی له ژياندا ماندووین و هیوای دونیایه کی باشتر دهوازین. دهمانه نوٲت به خته وه رییه کی تهواو ئەزمون بکهین. هیواخوازی شوٲنیکین که فه رمانپه وایى خودا تییدا ناسراو بیټ و خودا ستایش بکریت. خودا به ئینى به دیهاتنى ئەم هیوایه ی پیداوین و به ئینه که ی ئەو هانده رمان ده بیټ. کاتیک باوکیک به ئین به کچه که ی ده دات که ده بیات بۆ دیزنی لاند (شاریکى یارییه له پاريس)، ئەم مندا له ده زانیت که گرنگی ئەم گه شته له کاتى رویشتنه که یدايه و له تامه زرۆیى جیبه جیکردنى به ئینه که ی باوکی به به رده وامی ده پرسیت: باوکه! که ی ده رپۆین؟ خۆت به ئینت داوه! نوٲژی «با پاشایه تی بی» بۆ ئیمه هاوشیوه ی ئەم بابته یه.

ئیمه ناتوانین له یه ک کاتدا خزمه تی دوو گه وه بکهین. کهواته دوو پاشا - ئیمه و خودا - له یه ک کاتدا له شوٲنیک جیان نابیته وه. ده بیټ چا وچنۆکی و حکوموتی ته که که سی ئیمه بمریت. وه ک شوٲنیکه وتوانی مەسیح، خواستی خۆمان له ناو ده بهین، ئەمه زۆر شکۆداره چونکه داوای خواستی خودا ده کهین. «من له گه ل مەسیح له خاچ درام، ئیتر من نیم ئەوه ی ده ژییټ، به لکو مەسیحه له مندا ده ژییټ. ئیستاش کهوا به جهسته ده ژیم، ئەوا به باوه ر به کوپی خودا ده ژیم، ئەوه ی منی خۆشویست و خۆی کرده قوربانى بۆ من» (گه لاتیا ۲: ۲۰). نوٲژی «با پاشایه تییه کهت بی، با خواستت له سه ر زه وی پهیره و بکریت وه که له ئاسمان»، پیکه وه یه کگرتوو مان ده کات و یارمه تیدهر و هانده رمانه بۆ ئەوه ی له چاوه روانی هاتنه وه ی مەسیحی بالاده ستدا بمینینه وه. ئەمه وا ده کات به رده وام ئاماده بین و هه ول نه دهین سنووری پاشایه تییه که بۆ چه زه و چا وچنۆکییه کانی خۆمان دابه مزینین.

داواکاری سییه م: با خواستت له سه ر زه وی پهیره و بکریت

«با خواستت له سه ر زه وی پهیره و بکریت» (مه تا ۶: ۱۰). ئەم نوٲژه داوای هاتنى پاشایه تی خودا ده کات. هه ره که پێشتر فه رمانپه وایى و پاشایه تی ئاسمانه کانی

کردوه، لهسه زهویش تامه زړو و چاوه پړی هاتنی فه رمانه وایه تی و پاشایه تیه که ی ده بین. ئیمه خه لکی ناچار ناکهین به زوره ملئ ملکه چی پاشایه تی خودا بن. ئیمه داوا ده کهین به شادی و دلگه رمیه وه ملکه چ بن، چونکه پیشتر له باوه پړاندا چه سپاوه که خواستی خودا بو ئیمه به ته وای چاکه یه. ئیمه نو یژ ده کهین که خواستی خودا لهسه زهوی به و جوړه په یرو بکړیت که خو ی دایناوه؛ ته نانه ت هغه ر به واتای ئازا چپژتن، قوربانیدان و مردنی ئیمه ش بیت.

دامه زاندنی شانشینى خودا لهسه زهوی واتای گواستنه وه ی شانشینه که یه تی بو شوینیکى بچو وکتر، نه و کاره ی که کلپساکان له پړگای خزمه تکردن به په یامی مزگینى مه سیح نه جامی ده دن. هرچونیک بیت، کلپسا خو جیبیه کان، بنکه ی پاراستنی پاشایه تی خودان. که واته نو یژکردن بو په یرو کردنی خواستی خودا به واتای نو یژکردنه بو به رده وام دامه زاندنی کارى مزگینى که له پړگای کلپسا خو جیبیه کانه وه ده کړیت.

نه م نو یژه بو بینین و سوو دمه ندبوون له ئاماده بوونى خودایه له ژیانماندا، به لام دنیا باوکیکی ده ویت خو ی لیره نه بیت که ته نها بو پړوله که ی مانگانه چه کیکى پاره ده نیترت و هیچ سو زیکى نه م باوکه نابینیت. نه مه سه رسامکه ره که خودا باوکیکه همیشه لیره یه و به هموو جوړیک پالپشتیت ده کات. به و پییه ی که ئیمه گونا هبارین، به باشتری ده زانین خودا داواکاریه کانمان پیبدات و له پینا ویدا هیچ ور نه گړیت. ئیمه هز ده کهین پلان و به رنامه ی خو مان جیبه جی بکړیت، به لام لیره دا عیسا فیرمان ده کات که ئاماده بوون و هه بوونى خودا هموو شتی کمان بو دابین ده کات و پلان و به رنامه ی باوکی ئاسمانیمان ئیجگار له وه ی ئیمه باشتره.

کیشه ی راسته قینه: بیباکيه، نه وه ک لیره نه بوونى

کاتیک به م شیوه یه نو یژ بکهین، چی به بیرمان دینیته وه. یه که م، جیهان وه ک تابلویه که بو پیشاندانى شکومه ندی یه زدان. دوهم، زیاتر له وه ی پیویستمان به هه و لدان بو چاککردن و سرپینه وه ی هه له کانمان بیت، پیویستمان به خودایه. کیشه ی ئیمه نه بوونى خودا له جیهاندا نییه، چونکه نه و له هموو شوینیک و هموو کاتیکدا هیه. کیشه که بیباکى ئیمه یه به رامبه ر ئاماده بوونى خودا، کاتیک که سه رنج و بیرمان له لای خو مانه و هه روه ها له سه رنجدان و پړیگرتن و خو شو یستنی

كەسانى دىكە ھەوللى باشكردنى خۆمان دەدەين، ئەمانەش ھۆكارن بۆ ئەھوى سەنجان لەسەر خودا لابدەين.

چەند جار خۆمان بىنيوھە كە تواناي خواردن، خەوتن يان سەرنجانمان نەماوھ؟ بە ھۆكارى بېرېزى بە ناوى خودا. چەند جار لەبەر پشتگوختىستى پاشايەتى و مەبەستەكانى خودا، لە كاتى نوپۇزدا دەبين، لە دەروونماندا ھەست بە نىگەرانى و دلەراوكى دەكەين؟ ئايا ئەم بى ھىوايى و شكستانە بووھ بە بابەتەى سەرەكى نوپۇزەكانمان؟ ئايا بېرېزى بە خودا ھەك كېشەى سەرەكى دەبين لە جىھاندا؟ لە ھاوسەرگىریتاندا؟ لە كلىساكەتاندا؟ عيسا فېرمان دەكات كە بۆ ئەم بابەتانە ھاوار بۆ ئەو بكەين، نە بەو ھۆكارەى كە ئەو پېويستى بە ئىمە بە بۆ ئەنجامدانى ئەم كارانە، بەلكو ئىمەين كە پېويستمان بە ئەوھ. ئامانجەكانى ئىمە لە مەلمانىدايە لەگەل ئامانجەكانى خودا، چونكە ھەستەكانمان لە مەلمانىدايە لەگەل خۆشەويستى خودا و لە كۆتايىدا ئەم ھەستانەن كە لە شىوھگرتنى نوپۇزەكانمان پۇلدەگىرئىت.

نوپۇزكردن بۆ شكۆدارى و پاشايەتى و مەبەستەكانى خۆمان ئاسانە. كاتىك سووكايەتيمان پىدەكرئىت يان ھەلسوكەوتىكى نەشياومان بەرامبەر دەكرئىت و پشتگوئ دەخرئىن، كاردانەوھمان چىيە؟ زۆرجار كاتىك ھەستەكانمان بە پوونى دەردەكەوئىت كە توورپە دەبين. ئەمە ئاسايە نوپۇز بەكەين بلىين «ئەى خودايە، يارمەتى كەسانى بەرامبەر بەدە تاكو بە رېز و وريايىكەوھ ھەلسوكەوتم لەگەل بەكەن كە من شايانم». ھاواركردنمان بۆ خودا كاتىك دەكەوينە ناو بارودۇخىكەوھ كە بەم شىوھە سەرورەى و بەرژەوھندى و ئامانجەكانمان دەخاتە مەترسىيەوھ، چەند ئاسانە! چ كاتىك زۆرتەر لە خودا دەرپەنجئىن و توورپە دەبين؟ بە لايەنى كەم ئەگەر ھەك من بن، ئەو كاتانەى كە ھەست دەكەن خودا كارىكى بە پىچەوانەى ھەز و خواستى ئىوھ ئەنجام دابئىت. ئىمە بە پېويستى دەزانين كەوا نوپۇز بەكەين و بلىين «ئەى خودا، تكايە وا بكە، ھەموو شتىك بە ھەز و خواستى من بپرواتە پىشەوھ. يارمەتيم بەدە شانشىنى خۆم دابمەزئىنم».

خودا كەسانى باش و خراپ لە نوپۇزكردندا، تەنھا لەسەر ھەلسوكەوتيان پۇلئىن ناكات. چونكە كەسانىك ھەن كە نوپۇز دەكەن بۆ سەرەكەوتنئان لە دزىكردن لە بانك و چاوپرېى وەلامى نەرىنئىش ناكەن. بەلكو رەنگە بۆ ھەندىك بابەت كە پەسەند و باشن، نوپۇز بەكەين، ھەرچۇنئىك بئىت بە شىوارىكى كارىگەرىش دەپارئىنەوھ كە خودا

بۆ به دهستهينانى بتهكانى ژيانمان دابينكه ربيت. خۆپهسهندي ئيمه وهك هيزى راکيشانى زهوييه؛ بۆ خوارهوه راماندهکيشيت! عيسا فيرمان دهکات كه خوداي بالادهست ئامانجى ئيمه ربيت. ئهوه دهيويت نويزهکانمان له بهرزويوهودا ربيت.

خودا ديوى ناو چراى جادوويى نيبه

نويزکردن بۆ ئهوهى پيشينهيهك له داواكارىيهکانمان له دلماندا ئاشکرا ربيت، دهبيت به هوکاري ئهوهى ئهم وينهيهى (خودا ديوى ناو چراى جادووييه و ههرچى داوا بکهين دهمانداتى) له ميشکماندا بسرينهوه. من پسپوړى بوارى ئهم ديوه جادووييانه نيم؛ بهلام له فيلم و بهرنامهى تلهفزيوونى، شتيكى لهم شيوه سهرنجراکيشه مان نيشان دهدهن: هيچ كهسيكى شوينكهوتووى مهسيح هول نادات بهو شيوه لهگهله خودا گفتوگو بکات كهوا لهگهله ديوهكهى بدويت. ئهوان لهبيري ناکه ن داواى چى بکهن. ئهوان گفتوگو لهگهله ديوهكه به دوايين چارهسهر دانانين. ئهوهى ديويكى هيهه کيشهى نيبه له قسهکردن لهگهلى، چونکه ديوهكه ههميشه داواكارىيهکانى خاوهنهكهى دابين دهکات. ئهم ديوه يهك کارى هيهه؛ بهجيهينانى فرمانى ئهوه كهسهى كه بهستراوتهوه بهوهوه و پابهنبوون به فرمانهکانى.

بهلام کاتيک بهو شيويهى كه عيسا مهسيح فيرى کردین، نويز بکهين، بهبیرمان ديتهوه كه ئامادبوونى خودى خودايه كه بههاداره و ههروهها له بهخششهکانى بههادارتره. خودا بهرنامهكه ريکدهخات، وه ئهمه بۆ ئيمه باشترينه. كهواته کاتيک بهم شيوازه پيکهوه نويز دهکين، خودا وهك کۆمهلهگاي باوهرداران شيويهکهمان پى دهبهخشيت كه پشتبهستمان بهو له بنهردتا مهرجدار نهبيت. ئيمه به بهردهوامى پيوستمان به خودايه و شاديمان پيش ههموو شتيک له مهسجدايه، بهبى سهرنجان لهو بهرهکهته داراييانهى كه به دهستان دههينين. ئيمه دهزانين ئهم راستييهى دلخوشمان دهکات چييه و چۆن له ريگاي نويزکردنهوه له دلکهانماندا چهسپاوه، ئهوه ميهرهبانى خودايه كه ئازموونى ئامادهبوونى شکوى خوى به دلى ئيمه بهخشيوه.

نويزى پهروهردگار له سهروهى تيگهيشتنى مروشه. ههموو كهسيك دهتوانيت به زارهكى و لاساييکردنهوى ههنديك وشه له نويزدا ريکبخات، بهلام ئهوانهى كه له دلوه گوراون دهتوانن نويزيک به خواستى خودا بکهن. وشهکان جادوويى

نین، ههروهها گوتنیان به دهنگی بهرز ئامانجهکه نییه. ئهوانه‌ی خه‌لکیان به کویله ده‌گرت سهدان جار به‌یاننامه‌ی راگه‌یاندنی سه‌ربه‌خۆییان خویندۆته‌وه که نووسراوه «هه‌موو مرۆقه‌کان به یه‌کسانی دروستکراون». نوێژکردن وه‌ک پۆلگێرانیك بۆ ده‌رپرینی وشه‌کان بئ سووده. خودا مرۆقی وه‌ک بآئنده‌ی توتی به‌دینه‌هێناوه، به‌لکو نوێژکه‌ری بۆ ستایش به‌دیهێناوه.

ئه‌گه‌ر به‌ راستی بزانیته‌که بانگکردنی خودا وه‌ک باوک چ واتایه‌ک له‌خۆ ده‌گریت، هه‌ول ده‌ده‌یت که شکرێ ئه‌و به‌ سه‌راپای زه‌ویدا بلاوبکه‌یته‌وه و هه‌یچ بانگکردنیك به‌م قه‌باره‌گه‌وره و شکردار نابینیت.

له‌بیر مه‌که، ئیمه‌ له‌ داواکارییه‌کانمان ده‌مانه‌وێت کارێک ئه‌نجام بدریت که پێشتر خواستی خۆی له‌ سه‌ره‌یه‌تی.

بنه‌مائیه‌کی یه‌کگرتوو

بۆ کلێسا ئاسان ده‌بیت که له‌ به‌رنامه‌ی رکا به‌رایه‌تی و هه‌روه‌ها سۆزداریدا، جیاوازیان هه‌بیت (بروانه‌ یاقوب ٤: ١-٤). کۆمه‌لگایه‌ک که بریتیه‌ له‌ که‌سانی گونا‌ه‌بار و به‌ ته‌واوی پیرۆزنه‌کراو، ئاساییه‌ له‌ کاروباری یه‌کتزیدا ده‌ستتێوه‌ردانیان هه‌بیت. که‌واته‌ کۆمه‌له‌ی باوه‌رداران، به‌ هه‌ست و سۆزی جیاوازه‌وه‌ ده‌توانن پوانگه‌یه‌کی جیاوازیان بۆ بابته‌کان هه‌بیت.

هه‌رچۆنیک بێت، به‌و شیوازه‌ی که مه‌سیح فی‌ری کردوین، نوێژ ده‌که‌ین که ئه‌م جیاوازیانه‌مان له‌ناو بجیت.

ئه‌گه‌ر به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی نیگه‌رانی ژیانته‌وه‌یه که ناوی خۆت گه‌وره‌ بکه‌یت و ئاره‌زووی ناوبانگ بکه‌یت، له‌ کۆمه‌لگای باوه‌رداران به‌ مه‌سیحدا تووشی بیه‌یوایی و خه‌م ده‌بیت، چونکه‌ له‌ گونا‌ه‌ به‌دوورنابیت. به‌لام ئه‌گه‌ر نیگه‌رانیی سه‌ره‌کیت گه‌وره‌کردن و شکردارکردنی ناوی خودایه‌ و به‌ره‌وپێشچونی رێز و پاشایه‌تی و ئامانجه‌کانی خودا له‌ لات گرنه‌گه، ئه‌وا له‌ جیاتنی گونا‌ه‌، له‌ رێگای وه‌لامی مه‌سیحه‌وه‌ ده‌رفه‌ت بۆ مه‌به‌سته‌کانی خودا ده‌ره‌خسینیت.

ئایا ده‌کریت له‌ پووبه‌پووبوونه‌وه‌دا له‌گه‌ل نادا‌په‌روه‌ری ناوی خودا شکردار بکریت؟ به‌ دلنیا‌یه‌وه‌ به‌لێ. کاتیک عیسا به‌ نادا‌په‌روه‌ری له‌سه‌ر خاچه‌که‌ گیانی

سپارد، ئەفسەرىكى پۆمىي رېزى گرت لە ناوى مەسىح وەك ناویكى پىرۆز (مەرقۆس ۱۵: ۳۹). عىسای مەسىح خۆی، بەم نوێژە بەزەیی و لیبوردهیی خودای راگەیاندا «باوکە، لییان خۆشبە، چونکە نازانن چى دەکەن» (لوقا ۲۳: ۳۴). کەواتە، تەنەتە ئازموونە ناخۆشەکانمان رېگایەکە بۆ نیشاندانى لیبوردهیی خودا و لە کۆتاییدا دەرەنجامەکەى شکۆمەندى ناوى خودایە.

عيسا راسپارده و پيشينه‌ییه‌کانى بۆ نوێژەکانمان دیاریکردوو. کاتیک ئەندامانى کلێسا پیکه‌وه کۆدەبنه‌وه و نوێژ دەکەن، ئەم داواکارییه‌ هاوبه‌شەمان به‌بیر ده‌هێنێته‌وه: ئەوهی که پاشای پاشایان بێت و شانشینەکەى دابمەزینیت. ئەم شیوازه‌ نوێژکردنه‌ یارمەتیدەرمانه‌ وازبه‌ئین له‌وهی بىر له‌ پله‌ و پێگه‌ى خۆمان بکه‌ینه‌وه، به‌لکۆ له‌ به‌رامبه‌ردا داوا له‌ خودا بکه‌ین، به‌ خواستى خۆی پێگه‌یه‌کى دروستمان له‌ کلێسا و جیهاندا بدات. ديسان کۆمپاسه‌کانمان ئاراسته‌ ده‌کاته‌وه و کاترێمێره‌کانمان رېک ده‌کات، تاكو هه‌موومان پیکه‌وه به‌ يه‌ك ئاراسته‌ پێنمايى بکات و يه‌کگرتوومان بکات. ئەمە به‌ يادمان ده‌هێنێته‌وه که به‌بێ گوێدانه‌ باوردۆخه‌که‌مان -ده‌وله‌مەند يان هه‌ژار، پىريان گه‌نج، خىزاندار يان سه‌لت، زۆرينه‌يى يان که‌مينه‌يى- هه‌موومان پيوستمان به‌ يه‌ك شته‌: ئاماده‌بوونى به‌هادارى خودا.

بەشى چوارەم

خۆراكى پۇھى

خۆراكى پۇھى: خواردنى ژەمىك پىكەۋە

يەككە لە گەرەتەرىن كىشەكان لە ژيانمدا، گۆرپىنى خۆراكى پۇھىيە بە كارى بازىرگانى. پاش نىزىكەى يەك دەيە ژيانم لە ئاتلانتا، دەتوانم بە شارەزايى دەربارەى ئەم شويىنە قسە بكەم. ئاتلانتا پىرە لەو رىستوراننانەى كە بە دلى خەلكن لە ئامادەكردنى خواردنى بە تاموچىژ. ئەوان بە خىرايى و پىشتەر خواردنەكان ئامادە دەكەن تاكو بتوانن نارەزايى خەلكى برەويننەۋە لە نۆرەگرتنىكى دوورودىژدا. لە پووى تيۆرييەۋە، خۆراكەكان يەكسانن، بەلام كاتىك بە ئارامى چىشتىلەن دەكرىتە قوربانى خىرا ئامادەكردنى، شتىك لە تامى دەگۆردىت. ئەم بابەتە دەربارەى خۆراكى پۇھىش ھەروا دەبىت؛ ئىۋە ھەرزانى دەكەن.

چاۋەپوانى بەشكى گىرنگە لە خۆراكى پۇھى، چونكە سەبارەت بە پەيوەندىمان لەگەل خىزان و ھاۋرپىكانمان، ئەمە خۆراكىكى پۇھىيە. ئەمە دەربارەى پىكەۋە كۆبۈنەۋە و چىژ ۋەرگرتن لەو كاتانەيە كە لەلەي يەكتىداين. ھەروەھا دەربارەى پىكەۋە ئاسوودەبۈن لە دواى ژەمىك نان خواردنە.

دەربارەى نوپۇزكردنىش دەبىت ۋا بىرىكەينەۋە. من لەو بىروايەدام ئەمە مەبەستى عىسايە كاتىك لە بەشى دوۋەمى نوپۇزى نمونەيىدا باسى دەكات.

نوپۇزكردن لە پىناۋى رىزق و پۇزى: زىاترە لە دابىنكردنى پىداۋىستىەكان

نوپۇزكە بە داۋاكردنى ئامادەبۈننى خودا بەر لە داۋاكردنى نانى پۇژانە دەستپىدەكات. بەلام نوپۇز ناپىت بەمە كۆتايى بىت. ئىمە ھىشتا پىداۋىستى دىكەمان ھەيە. بەو ھۆكارەى كە ئەو پىمان دەلەت خواردن و جلو بەرگ مەبەستى سەرەكىمان نەبىت، واتاى ئەۋە نىيە كە پىۋىستمان بە خواردن و جلو بەرگ نىيە. عىسا داۋامان لە دەكات داۋاى سى شتى دىارىكراۋ بكەين: رىزق و پۇزى، لىبۈوردەيى، پارىزگارى. ئەمانە ھەموو ئەو شتەنە نىن كە دەتوانىن داۋا لە خودا بكەين، بەلام چوارچىۋەيەكمان پىدەدەن بۇ پىشەينەيى پىكەستىك لە داۋاكارىيەكانمان.

پرزق و پوزی

عیسا یه کهم جار پیمان ده لیت که داوی «نانی پوزانه مان» له خودا بکهین (مه تا ۹: ۱۱). لیره دا سهرنج بدن، ئهو داوامان لی دهکات داوی نانی پوزانه بکهین، نهک نانی ههفتانه، نهک نانی مانگانه، نهک ههژماریکی پاشه کهوتی بانکی، نهک خانوویکی جوانکیله. ئهو داوامان لیدهکات که بو نانی پوزانه پشت به خودا بیهستین. خالی سهرکی ئهم بابه ته هاوشیویه به نویژی ئاگور له سیپاره ی پهنده کهنی سلیمان بهشی ۳۰ ئایه تی ۷ هه تا ۹؛ ئاگور بهم شیوه نویژ دهکات:

«ئهی یه زدان، دوو شتم لی داوا کردیت، لیمی قه دهغه مه که پیش مردنم: شتی پووچ و قسه ی درۆم لی دووربخه وه، هه ژاری یان دهوله مندیم مه درئی، به لام نانی پیویستی خۆم پی بده، نه وهک تیر بم و نکولیت لیکه م و بلیم: “یه زدان کئییه؟” یان نه وهک هه ژار بم و دزی بکه م و ناوی خودای خۆم بی ریز بکه م.» (پهنده کانی سلیمان ۳۰: ۷ - ۹).

سهرنجت دا؟ ئاگور به تنها هزی له دابینکردنی پیداوایستی هکانی نییه. ئهو دهیویت دلنیا بیت که بیپیزی به ناوی خودا نهکات - نه زور و نه که م. ئهو له راده به دهر باسی ئه وه دهکات که خودا بو شته ناپیویسته کانیش هه مان خودایه. که متر باسی نیگه رانی دهکات (که واته به تنها ئهو شته ی ئهمرۆ پیویسته مده یی و سبه ی دیمه وه. با به رده وام پشت به تو بیهستم و هه ر پوزیک به چونییه تی په یوه ندیه که م له گه ل تو دهر بکه ویت که دابینکه ری نانی پیویستی پوزانه ی من و هه موو پیداوایستی هکانی منی). عیسا به هه مان شیوه مه به سستی ستایشی ناوی خودایه که له به شی رابردووی ئهم کتیه دا تاوتویمان کرد (با ناوت پیروز بیت). شیوازی په یوه ندی ئیمه به داواکردنی به ره که تی داراییمان هه وینه ی شکوی خودا دیار و به رجسته دهکات، هه روها ده توانیت کالی بکاته وه. نویژی داواکردنی پرزق و پوزی له نویژی ستایش جیا ناکریته وه؛ وه پشتبه ستنی پوزانه و به رده وامان دهرده خات.

ئیمه راهاتوین له سهر ئه وه ی پیک پیش ژهمی ناخواردنمان نویژ ده کهین. به لام پانه هاتوین به یانیان که له خه وه لده ستن له خودا دوا بکهین نانی ئهمرۆمان بداتی. بۆچی؟ چونکه ئیمه به لایه نی که م له پوزئاوادا ئه مانه مان هیه، هه ژماری

بانكى، كار، كارتى ديارى، يان كه سانىك كه لانيكهم ژهمه خواردنيكمان قهرزارن!
كه واته دلنباين كه ئەمپرو نان دهخوين! زور به كه مى كه سيك بير له برسيتى
دهكاتوه. بيروكهى نويزكردن بهم شيوازه له بهيانيدا، فهرمى دردهكهويت. ئيمه
بئ گومانين له وهى كه نانى پوزانه مان دهبيت، چونكه بهم جوړه بيردهكهينهوه
كه به ههول و تيكوشانى خومان به دهستمان هيناوه! له هه مان كاتيشدا بير
دهكهينهوه كه به ريزهى پيوست نيمانه!

ئهم جوړه لووتبه رزييه، پهره به بئ منهتى و ناسوپاسى ديدات. كاتيك كه
سوپاسكردن نامينيت به خيراى له جيگاي ئه چاوچنووكى ديت و جيگا بؤ
هيچ ناهيلنهوه. كه سانى چاوچنووك به متمانهوه دهلين: «من بؤ ئهم داراييهى كه
همه، زور ههولم داوه و ئيستا دهبيت چيژى لئ وهر بگرم. بوچى دهبيت چاوديرى
كه سانىك بكهم كه خويان نابه پرسيار بوون؟». بير له وه دهكهينهوه كه رزق و
پوزى ئيمه له دهرنجامى ههولكەكانى خومانه و دهبيت به حهزهى خومان شيوازي
دابهشكردنى ديارى بكين.

به لام مهسيح ئه پوخسه ته مان ناداتى، وه پامان دهسپيرت كه بؤ نانى پوزانه
نويز بكين و له ياد نه كهين كه هه موو رزق و پوزيه كه به خششه له لايه ن يه زدانه وه.

ليخوشبوون

دواتر عيسا پيمان دهليت ئيوه بهم شيويه نويز بكين، «له گوناوه كانمان
خوشبه، وهك چؤن ئيمه له وانه خوشدهبين كه خراپه مان به رامبه ره كه ن» (مهتا 6:
12). ئهم داواكاريه له جهرگهى باوه رى مهسيحدا شاراوويه كه به يادمان
دههينته وه، ئاشتى ئيمه له گه ل خودا هه ميشه له ريگاي ليخوشبوونى خوداوه
به دهست ديت نهك له ريگاي كردارى خومانه وه.

ژيان، مردن، وه هه ستانه وهى عيسا مهسيح ته نها هيواى زيندوى ئيميه
بؤ ليخوشبوون له گوناوه. ئيمه نه داوا دهكهين خودا دهر بارهى ليخوشبوون
له گوناوه كانمان پيداچوونه وه بكات و نه كاتى زورترمان بداتى بؤ دانه وهى
قهرزه كانمان. ئيمه داواى ليخوشبوون دهكهين و به كرده وهى خومان به دهستى
ناهينين. هه ر جاريك كه داواى نانى پوزانه دهكهين، دهبيت داواى ليخوشبوون له
گوناهيش بكين. به ئەنجامدانى ئهم كاره لايه نى كه م دوو بابته مان به بيردته وه:

(۱) شکسته بەردەوامەکانمان و (۲) تامەزرۆیی خودا بۆ لیخۆشبوون لە ئێمە. تێپەراندنی پۆژیکى بەیئ نوێژکردن، واتای ئەوەیە خەڵفاندنمان بۆ دروست دەبێت کە وا بیریکەینەو، بە هۆی کردارەکانمانەو لەگەڵ خودا پەيوەندییمان باشە و پێویستمان بە نوێژکردن نییە! بەلام هەرگیز وا نییە و وایش نابێت.

کاتیەک دلّمان رازی نەبوو بەوێ پێویستمان بە لیخۆشبوونی خودایە، واتای ئەوەیە لە هیشتا دلّمان تووشی رقی و سەرسەختی بوو و لەسەر گوناھەکانی کەسانی دیکە چرپووینەتەو و گوناھى خۆمان نابینن (بەروانە مەتا ۱۸: ۲۱-۳۵). لەم بارودۆخەدا ئێمە بە دلّناوییەو خۆمان لە لیخۆشبوون بەدوور دەگرین.

ئایا دەبینن کە ئێمە هەموو پۆژیک لە رادەبەدەر و بە بێهواوییەو پێویستمان بە نوێژکردنە؟ «لە گوناھەکانمان خۆشبە، وەك چۆن ئێمە لەوانە خۆشەدەبین کە خراپەمان بەرامبەر دەکەن» (مەتا ۶: ۱۲). عیسا ئەمە دەزانیت کە بۆ ئەوێ ناوی خودا شکۆدار بکەین، هەموو پۆژیک دەبێت گوناھەکانمان بەبیر خۆمان بھێنینەو بۆ ئەوێ بزانیین پێویستمان بە لیخۆشبوون و نیعمەتی خودایە.

پارێزگاری

لە کۆتاییدا مەسیح فیرمان دەکات کە بەم شیوێە نوێژ بکەن «مەمانخەرە تاقیکردنەو، بەلکو لە شەیتان ریزگارمان بکە، چونکە هەتاھەتایە پاشایەتی و هیز و شکۆ هی تۆیە. ئامین» (مەتا ۶: ۱۳). هەرەك لیخۆشبوون لە گوناھانی رابردوو، پارێزگاریمان لە گوناھانی داھاتوو لە مەسیحدا، دەستەبەر دەبێت. ئەم پارێزگارییە دەبێت هەبێت. کیشەکە لێرەدایە کە ئێمە بە نیگەرانییەو کاردانەوہمان لەگەڵ ئەزموون هەبە، پیمان وایە کە ناتوانین بگوردرین، بە لووتبەرزییەو بیر دەکەینەو، پیمان وایە کە بە هیزی خۆمان دەتوانین بەرگە بگرین.

کەواتە عیسا مەسیح پیمان دەلێت کە نوێژ بکەین بۆ نانی پۆژانە، لیخۆشبوون لە گوناھ، وە پارێزواویمان، ئەمە تەنھا بۆ بەدەستھێنانیان نییە، بەلکو بۆ ئەوێ لەسەر بناغەئەم داواکارییانەمان کەسایەتیمان شیوہ بگریت. ئەو فەرمان دەدات کە نوێژ بکەین بۆ ئەو شتانەئە ئاواتەخووزین هەمان بێت. چونکە خۆمان ناتوانین بە دەستی بھێنین وە لە کۆتاییدا ئەم بابەتانە لەلامان ئاسایی و سروشتی دەبن، کە ھۆکارن بۆ بێرێزیکردن بە ناوی پیرۆزی خودا.

نوێژکردن بۆ خێزانه که مان به جیناوی کۆ

کاتیک عیسا فیڤری قوتابییه کانی دهکات که چۆن نوێژ بکهن، داوایان لێدهکات که تهواوی پێداویستییه کانی به کتریان له یاد بێت، نهوهک به تنها بیر له پێداویستییه کانی خۆیان بکه نهوه. بۆیه ده بیینی که جیناوی کۆ به کاردههێنیت «پیمان بده... له گوناوه کانهمان خۆشبه... مه مانخه ره تاقیکردنهوه.» به دلناییه وه ئه مه سه باره ت به نوێژکردن له شوینه گشتییه کانهمان جیبه جی ده کریت. کاتیک به کۆمه ل نوێژ ده کهن با نوێژه که تان ئه م وشانه ی له خۆبگریت «ئیمه، بۆ ئیمه، وه به ئیمه».

ته نانه ت کاتیک که به ته نهایی نوێژ ده کهن، دراوسی و نزیکه کانیان له پیش چاو بێت. به هر پێگایه که ده کریت خۆشهویستی خۆمان بۆیان ده برپین و لێیان بی ئاگا نه بین. ئه گه ره له و بره وایه داین که مه سیح به و پێژهیه چاکه شتیک به ئیمه به خشی، که واته به و پێژهیه چاکه که به وانیش به خشی. نوێژکردن به ناوی کۆ به و شیوهیه ی که مه سیح فیڤری کردین، یه کیک له باشترین شیوازه کانه بۆ ده برپینی خۆشهویستی بۆ که سانی دیکه، ئه وهیه که ته نانه ت کاتیک که له پیش چاومان نین و لێمان دوورن، ئیمه له بیرمان نا کهین.

کاتیک نوێژ ده کهین بۆ داواکردنی شته باشه کانی وهک نانی پۆزانه، لێخۆشبون له گوناوه و پارێزگاری، کاتیک بیر له وشه ی «ئیمه» ده که هیته وه چ که سیک دیته وه یادت؟ وای ده بینم که سانی که خۆشهویستن له لات و وهک خۆت خۆشت ده وین.

به لām ئایا ده توانیت بۆ که سانی که هۆکاری شکستی تۆ بوون و خه مبهار یان تۆ په یان کردوویت، داوا له خودا بکهیت به ره که تیان پێدات بۆ نانی پۆزانه و لێخۆشبوونی گوناوه و پارێزگاری؟ ئایا ناوی ئه م که سانه له لستی نوێژکردنت ده سهرپه توه هه تا ئه و کاته ی به ده رنه جامیکی باش ده گه ن و خۆیان چاک ده که ن؟ زۆر ئه ستمه که دوژمه کانهمانیشمان به خینه ناو پۆلینی وشه ی «ئیمه» و نوێژی به ره که تیان بۆ بکهین. ئیمه ده توانین بۆ پوخان و له ناوچووینیان نوێژ بکهین و داوا ی نه فره تیان بۆ بکهین، به لām ئایا له راستیدا نوێژ ده کهین بۆ به ره که تداربوون و سه ره که وتیان؟ نوێژی ئیمه بۆ یارمه تیدانه له رووبه روو بوونه وه یان، به لām ده بیت ئه مه نوێژی چاککردنیان بێت.

رهنگه له کاتی نوژکردن و به کارهینانی جیناوی کهسی یه کهمی کو «ئیمه»، یه کهسی تاییهتی ناسراو بیته وه بیرت، نه که گروویک له کهسانی نامو. نوژژکی ناروون بو خوشک و براینکی نادیار، یارمه تیمان نادات. هرچونیک بیت، ئه مه نیشاندهری بیئاگای ئیمه یه و یارمه تی کهسیک نادات و هر وه ها خودا شکومه ند ناکات. جوت چارلس رایهل ده لیت:

دانپیدانانی گشتی به گونا هباربوونمان نابیت بهس بیت، ئیمه ده بیت به ناوهینانی ئه و گونا هه تاییه تهی که ویزدانمان پیمان ده لیت، دانپیدانان بکهین! داواکردنی پیرۆزبوون به گشتی بهس نییه؛ ئیمه ده بیت داوا یه که به یه کی ئه و نیعمه ت و میهره بانیا نه بکهین که تیاندا ههست به کهموکوری ده کهین. ئه مه ی که به خودا بلتین له ناو کیشه و ناخوشیداین بهس نییه، ده بیت کیشه که به ته واوی ورده کاریه کانیه وه شی بکه ییه وه... سه باره ت به نه خوشیک که به پزیشکه کهی ده لیت نه خوشم و هرگیز باسی ورده کاریه کانی نه خوشیه کهی ناکات، چون بیر ده که نه وه؟ سه باره ت به ژنیک که به هاوسه ره کهی ده لیت خه مباره و هوکاره کهی باس ناکات، چون بیر ده که نه وه؟ سه باره ت به مندالیک که به باوکی ده لیت له ناو کیشه دایه و هیچی دیکه نالیت، چون بیر ده که نه وه؟ مه سیح زاوا ی ئاسمانی، پزیشکی راسته قینه ی پوح، باوکی په سه نی هه موو گه له کهی خو یه تی، که واته وهرن ئه م په یوه ندیی به بی مر جی ئه و به ههسته کانمان نیشان بدهین.^a

دانا یی و ئه ندیشه ی رایل ته نها به شیوه ی تاکه کهسی له ژیانماندا به کار نایه ت، به لکو له پیکه وه بوونماندا ره نگدانه وه ی ده بیت. کاتیک بو کهسانی نادیار، نوژژی ناروون ده کهین ئه وه ی که پیویستمانه بو نوژژه که مان له دهستی ددهین. بو کاریگه ربوونی ئاماده بوونی خودا له نوژژه کانماندا، نابیت بابه تی بنه په تی

aJ. C. Ryle, A Call to Prayer: With Study Guide (Pensacola, FL:Chapel Library, 1998), 34, Kindle.

كيشه كانمان له خودا بشارينه وه. به لام ئه گهر نويزه كانمان پر بكهين له داواكارى ورد و ديارى كراو بو كه سيكى تاييهت و ناسراو، بهرپرچى مه ترسييه كانى نويزى ناديار بو كه سى ناديار ده ديهينه وه. ئه و جا چيزوهرگرتن له نويز كردن بو كه سيكى ديار و تاييهت، ده ست پي ده كات.

رايل بهر ده وام ده بيت و ده ليت:

ئيمه به سروشت هه موو خو پهرستين، وه ئه م خو پهرستيه مان
پيوه چه سپاوه و هه لو اسراوه، ته نانه ت پاش باوه ره ينانيشمان.
ملمانى و خواستىك هيه ده باره ي بير كردنه و ه مان سه باره ت
به روچ، درايه تى و مللانى روى، گه شه كردنمان له باوه پردا،
وه له بير كردنى يه كترى، له ئيمه دا بوونى هيه. كه واته
له دژى ئه م ره وته، هه مووان پيوستمان به چاوديرى و
هه لوپك هيه، نه ك ته نها له نويز كردنماندا، به لكو له هه موو
بوارى كدا. ئيمه ده بيت هه ول بدهين رووى پي كه وه بوونمان
به هيز بكهين و كاتىك له بهر ده م ته ختى پاشايه تى نيعمه تى
خودا راوه ستاوين ناوى كه سانى ديكه ي جگه له خو مان بيته
سه ر زمانمان و داواى به ره كه تيان بو بكهين. ئيمه ده بيت
هه ول بدهين كه ته واوى جيهان، بي باوه ره كان، جو وه كان،
هه موو ئول و مه زبه كانى مه سيحى، ته واوى باوه پرداران به
مه سيح، ئه و ولا ته ي كه تييدا ده زين، وه نه ته وه كه مان له دلدا
هه لبگرين و نويزيان بو بكهين. خيزانه كه مان، هاورپى كانمان و
ئه و كه سانه ي كه ده يانناسين و په يوه نديمان له گه ليان هيه،
يه ك به يه ك ده بيت كاتى نويز كردن له يادمان بن. ئه مه
به رز ترين جو رى خزمه ت كردنه. ئه و منى خو شه و يت و له
نويز كردندا ئه مه م بو ده ره بريت. ئه مه بو ته ندروستى رووى
خو مانه، چونكه هه ستى هاوسوزى له ئيمه دا به هيز ده كات و
دل مان فراوان ده بيت، ئه مه ش له بهر ژه وه ندى كلتسا كه ماندايه.
تايه ي ئوتومبىلى بلاو كردنه وه ي مزگينى مه سيح به نويز كردن

دەجۆلئیت. ئەم نوێژانە بە ڕادەى پارانەوێى موسا لەسەر چىيا و تىكۆشانەكەى يەشوع لەپىناو ئامانجى خودا، دەكرىت كارا و كارىگەر بىت. بەم شىوئە دەتوانىن وەك مەسىحى سەروك كاهىن بىن كە ناوى گەلى خۆى لە بەرامبەر خوداى باوكدا دەهێنئیت. چ ئىمتىياز و شەرەفىكى گەورەىە كە هاوشىوئە مەسىح بىن. ئەگەر ناچار بە هەلبژادنى گەلى كلئىساكەم، ئەوا نەتەوئەىەك هەلدەبژىرم نوێژيان بۆ بكەم.^a

راىل پارى نەبوو بە ديار نەكردنى وشەى «ئىمە»، ئىمەش دەبىت وەهابىن. كلئىساي خۆجىيى دەبىت بناغە و دامەزرانەىەك بىت كە بە باشى گارىگەرى هەبىت لە نوێژى بە كۆمەلى ئىمەدا و بمانپارىزىت. هەرچەند رىگاي دىكە بۆ نوێژى بە كۆمەل و ملكەچبوون بۆ ئەم پاسپاردەىە هەىە، بىجگە لە كلئىساي خۆجىيى. بەلام من لەو پرۆاىەدام كە كلئىساي خۆجىيى باشتەرىن رىگايە بۆ پىناسەكردنى وشەى «ئىمە» لە نوێژكردنماندا. كلئىساي خۆجىيى وەك باخچەىەكە كە نوێژەكان تىيدا گەشە دەكەن. كلئىسا شوپىنئىكى نمونەىى دابىن دەكات كە سوودەكانى نوێژكردن بە بەرزترىن ئاستى پىوئىست دەگەىەنئىت و لە هەمان كاتدا ئەو مەترسىيانەى لووتبەرزى و خۆپەرسىتى كەم دەكاتەوئە كە پىشتەر ئاماژەمان پىكردن.

هەموو شوپىنكەوتوانى مەسىح دەبىت ئەندامى كلئىسايەكى خۆجىيى بن. كلئىساي خۆجىيى جۆرى خۆى بۆ تەواوكردنى پەيامى لە (پەيداىبون ۲: ۱۸) پىشكەش دەكات: «باش نىيە بۆ ئادەم بە تەنھا بىت...». رەنگە باوەرپدارىك هەتىو بىت و لەم دونياىەدا خىزانئىكى نەبىت، رەنگە هاوسەرى نەبىت يان ئەو هاوسەرى كە خۆشیدەوىست لە دەستى دابىت. يان لەسەر باوەرپەكەى لەلاىەن كەلتورى كۆمەلگايەوئە رەتكراىتەوئە و خۆى لە گەمارۆى كەسانىك ببىنئىتەوئە بە كەلتورىكى جىاوازەوئە. سەررەپاى هەموو ئەمانە باوەرپدار بە مەسىح بە پەيمان بەستنى لەگەل كلئىسايەكى خۆجىيىدا، هەرگىز تەنھا و بىكەس نابىت. تاكو كلئىسا وەستاوئە، كە هەتاھەتايە دەوئستىت، هەر شوپىنكەوتووئىكى مەسىح هەمىشە بەشىكە لە «ئىمە». كلئىساي خۆجىيى ئەم روانگە پەسەند دەكات و بەرجەستەى دەكات - لە خۆشەوىستىدا، لە كرداردا، وە بە تايبەت لە نوێژدا.

a . Ryle, A Call to Prayer, 34-35

با وردبینهوه له چونیتهی کارکردنی وشه‌ی «ئیمه» له نوټیژی به کۆمه‌لدا و سه‌رنجمان له‌سه‌ر نانی پوژانه بیټ، وای دابنټین که نوټیژ ده‌که‌ین بۆ دابینکردنی پیدایسته‌یکانی «ئیمه» و له دهره‌نجامدا موچه‌که‌مان زیاد ده‌بیټ، له هه‌مان کاتدا که‌سیکی دیکه کاره‌که‌ی له ده‌ست دهدات من ناتوانم به‌ته‌نها بلیټم: «به‌خیر بچن، جلی گهرم له‌به‌ر بکه‌ن، تیر بخون» (بروانه یاقوب ۲: ۱۵-۱۶). من ده‌بیټ وای دابنټیم که ئهم به‌ره‌که‌تداربوونه‌ی من مه‌رجداره به‌وه‌ی که من گرنگی به‌کیشه‌ی که‌سیکی دیکه بدهم و له باوردا گه‌شه بکه‌م. به‌م شیویه‌یه خودا له ریڭای نوټیژه‌که‌ی منه‌وه، چاوچنۆکیم لئ دور ده‌کاته‌وه و به ئازادی خۆم ئهو به‌ره‌که‌ته داراییه‌ی که خودا به منی به‌خشیه‌وه، له‌گه‌ل که‌سانی دیکه‌دا به‌شی ده‌که‌م. هه‌روه‌ها، خودا لووتبه‌رزی له‌وه که‌سه دور ده‌خاته‌وه و ئه‌ویه‌خششه‌ی که له‌ایان خوداوه هاتوه‌وه وهریده‌گریت. ئهم کاره جیا له‌وه‌ی که خزمه‌تکردنی یه‌کتره، تابلۆیه‌کیشه که په‌نگدانه‌وه‌ی دانایی و چاکه‌ی خودا نیشان دهدات.

وشه‌ی «ئیمه» له نوټیژه‌کانمان بۆ لیخۆشبوون و پارێزگارییمان، چۆن کار ده‌کات؟ وای ده‌بنین من نوټیژده‌که‌م که خودا له گونا‌ه‌کانم خۆشبیت. دواتر له ناوه‌ندی نوټیژکردنم بۆ که‌سانی دیکه، ناوی که‌سیکی نه‌ناسراو یان ناسراو ده‌هینم که پیشتر بپریزی به‌من کردوه و دیته‌وه یادم، من بۆ لیخۆشبوونی ئهو ئاماده نیم، چی پووهدات؟ ئیستا ده‌بیټ بریار بدهم، ده‌توانم داوا له خودا بکه‌م له دوورپوویی و دوودلی ببوریت و یارمه‌تیده‌رم بیټ که دیسان په‌یوه‌ندییه‌که‌م له‌گه‌ل ئهو که‌سه چاک بکه‌مه‌وه و به ناشتی له‌گه‌لی بژیم، یان ده‌توانم به پاساو هی‌نانه‌وه بۆ لینه‌بووردنم و نیشان بدهم که دوورپوونیم. هه‌روه‌ها ده‌توانم به ته‌واوی له مملانی له‌گه‌ل جیناوی کۆ، ده‌ست هه‌لبگرم و بریار بدهم که په‌یوه‌ندی من له‌گه‌ل ئهم هاو‌پیه‌م بڭومان په‌یوه‌ست نییه به په‌یوه‌ندی من له‌گه‌ل خوداوه.

له‌پراستیدا، نوټیژکردن بۆ نانی پوژانه، لیخۆشبوونی گونا‌ه و پارێزراو بوونی که‌سانی دیکه، ئهم مۆله‌ته‌مان پئی نادات که به نه‌زانی و نه‌فامیه‌وه دوورپوویی له باوه‌ش بگرین. به پێچه‌وانه‌وه به ئاشکراکردن و پاککردنه‌وه‌ی ده‌روونمان به چه‌ندین ریڭا پیشوازیمان لئ ده‌کات بۆ ئه‌وه‌ی هاوشیوه‌ی مه‌سیح بین. خودا هه‌ول نادات که ته‌له‌مان بۆ دابنټیت، به‌لکه‌ هه‌ول دهدات له ته‌له‌ شاراوه‌کانی ریڭای باوه‌، پرگارمان بکات.

ئەمە رېك ئەۋەپە كە نوپۇزى نمونەيى مەسىح بە شىۋەي سەرۋى سىروشتى دەردەخات. ئىمە دانايى و زىرەكى و ھىزىكى وامان نىيە كە پىداۋىستىيەكانى تەنەت خۇشمان دابىن بكەين، چ بگات بەۋى بتوانىن پىداۋىستى خەلكى دىكە دابىن بكەين. ھەرچىمان ھەبىت بگرە لە زىرەكى و دەسلەت و بەرەكەتمان لە خوداۋە سەرچاۋە دەگرىت. ئىمە ناتوانىن بە نىعمەتى خۇمان لە خەلكى بېورىن كاتىك بىرپىزىمان پى دەكەن. بە تەنھا نىعمەتى بى سنورى خودايە كە ۋەرىدەگرىن و دەتوانىن بۇ لىبوردنى كەسانى دىكە بەكارى بەئىن. ئىمە ھىزى پىۋىست بۇ نكۆلى لە چىژەكانى گوناھ و پاكردن لە تەلەكانى ۋەسۋەسەمان نىيە. لەبەر ئەمە پۇژانە پىۋىستمان بە يارمەتى كەسىكە كە ھەموو شتىكمان بە دلفراۋانى پى بەخشىت و ھەمىشە پارىزگاريمان لى بكات. عىساي پەرۋەردگار لە پىگاي نوپۇزكردنەۋە خۇى فىرمان دەكات كە ئىمە زۇر لە پىۋىستىداين و خودا بە شىۋازىكى باۋەرپىنەكراۋ بەخشەندەيە. كاتىك بۇ نانى پۇژانە، لىخۇشبوون لە گوناھ و پارىزراۋبوون، نوپۇز بۇ يەكتىرى دەكەين، خودا زۇر بە پەرۋشە بۇ بەشدارىكردنى ھەمووان لە ميوانى چاكە و بەختەۋەرى فراۋانى خۇى. خۇراكى پۇحى ئەۋ بۇ ئىمە يە كە پىكەۋە ۋەك خىزانىك لە پىگاي نوپۇزكردنەۋە دەيخۇين.

بەشى پىنچەم

رەگەكان

زيادبوونى خىزان

ئامادەكارى بۇ خراپترين

لە چاوپىكەوتنىكىدا لەگەل مايك تايىسۇنى پالەوانى جيهانىنى يارى بۆكسىن پىش دەستپىكردى پىشپىكى، پرسىيارىان لىكرىد كە پاي خۆى دەربارەى شىۋازى يارىكردى كەسى بەرامبەرى دەربىرپىت؛ تايىسۇن ۋەلامى دايەۋە ۋ گوتى: «ھەر كەسىك پىش ئەۋەى مشتىك لەناۋ دەمى دەدرىت، پلانكى ھەيە.»

ھەر بەم شىۋە، ھەر كەسىك بۇ ئەۋەى چۆن براۋە بىت ھەتا كاتىك كارەساتىك لە ژيانىدا روينەدا بىت، پلانى ھەيە. ھەر كە سەرلىشىۋاۋى ۋ سەرگەردانى ھاتە ئاراۋە، تەۋاۋى خواست ۋ ھىز ۋ ھىمنىمان ۋەك دوو ددانى پىشەۋەى بۆكسىنرەكە لەناۋ دەچىت. ھەر لە قۇناغى خويىندى ئامادەيىۋە ھەتا ئىستاش ۋ شەكانى تايىسۇن كاريگەرييان لەسەر بەجىھىشتووم، ھەرچەندە من بەشىك نەبووم لە شەرەكە.

مردنى برا گەرەكەم گەرەترين سەرسامى من بوو، ھەتا چەند ھەفتەى دواتردا روبروۋى سوپرايزىكى دىكە بوومەۋە: لەۋەى كە باۋەر ۋ متمانە ۋ پابەندبوونم بە مەسىح لەناۋچوو، زۆر ھەپەسام. كاردانەۋەكەى سى. ئىس. لويىس لەۋاى لە دەستدانى ھاۋەسەرەكەى لە منىشدا رپويىدا: «خودا ھەۋلى نەداۋە قوۋلى باۋەر يان خۇشەويستى من ئەزموون بكات، تاكو لە باشى ۋ خراپى من تىبگات، چونكە ئەۋ پىشتر من دەناسىت، ئەمە من بووم كە ئەۋم نەدەناسى... ئەۋ دەيزانى كە پەرسىتگى من مالىكى لە پووش دروستكراۋە. تەنھا رىگا بۇ تىگەشىتنى من ئەۋە بوو كە ئەم پەرسىتگى بپوۋخىنم.»^۳ مشتىك لە رپومەتم درا ۋ متمانەم بە خودا لەناۋچوو. ھىزىم لەبەر نەما ۋ ھىچ شتىكم پى نەما بوو. ھەر كەسىك تاكو پىش ئەۋەى مشتىكى لىبدەن، پلانكى ھەيە.

---

a C. S. Lewis, A Grief Observed (1961; repr. , New York: Bantam,1976), 61

له کۆتاييدا تېيىنى دەكەن كه هەريەك له ئيمه دەبيت لهگەل كيشەكان مەملانئ بگەين. مەبەستم نەك تەنھا كارەساتە گشتيەكانى وەك مردنى ئازيزانمان، نەخۆشى دريژخايەن، مردن، تەلاق، لەدەستدانى كار نيبە. مەن دەربارەى ئەو ئازارە بېھاو تايەى كەسيك قەسە دەكەم كه لەسەر وەفادارى بە خودا لە دونيايەكى كەوتوو دا تووشى دەبيت. پابەندبوونى ھۆشيارانە بە مەسيح وەك ھەنگاونان بۆ ناو مەيدانى بۆكسىتە. تەنانەت ئەگەر لە كۆتاييدا براوہى مەيدانەكە بيت، خۆت ئامادە دەكەيت ليى بەديت؛ وە ئەم ليदानە نەبوو ئەگەر لە دەروەى مەيدانەكە بوواين.

مەن دەربارەى ژيانئىكى سەلتى دوور و دريژ و پەر لە تەنھايى قەسە دەكەم، چونكە ئيوە پريارتان داو، پيپيدان بە عيسا بەدن كه ئارەزووہ سيكسيەكانتان جەلوگير بكات. مەن دەربارەى لەدەستدانى كار قەسە دەكەم، چونكە خۆتان بەدوورگرتووہ لە ملكەچنەبوون بۆ پاسپاردەكانى كتيى پيرۆز. مەن دەربارەى بەرەنگار بوونەوہ لەگەل خەمۆكى و دلەپاوكى قەسە دەكەم، چونكە لە بەكارھينانى مادەى ھۆشبەر وەك پاكردنئىكى كاتى لە خەمەكانتان، خۆت بەدوورگرتووہ. ئەم لەستە دەكرىت ھەروەھا بەردەوام بيت. ھەندىك جار وەفادارى و ملكەچبوون بۆ خودا دەمانخاتە ناو باروڊۆخىكەوہ كه ھەست دەكەين وەك لە سيډاردانە، لەم كاتانەدا چ ھەلوئىستىكتان دەبيت؟ ئيمە پيمان خۆشە وا بېربكەينەوہ كه مالى باوەرمان دەكرىت لە دژى ئەم زريانە خورپاگرىت، وە دەزانين كه دەبيت ئەم مالى بە بەردەوامى بەھيز بكرىت. كەواتە چۆن بۆ ئەم زريانە ئامادە دەبين؟ ئەگەر پاوہستين تاكو بگەوينە ناو تاقىكردنەوہ، ئەوا زۆر درەنگ دەبيت. ئيمە دەبيت چالاک بين. ئيمە دەبيت لە دوورەوہ زريانەكە ببينين و ديوارەكانى خانووەكەمان بەھيز بگەين. ھيزىك كه بۆ خورپاگرى پئويستمانە، لە كۆتاييدا لەلایەن خوداوە ديت و ئەو ھيزە لە نويزكردندا بەدەست دەھينين.

نويزەكان پەگەكانى ئيمەن. پەگەكانى درەختىك ئيشىكى قورسيان ھيە كه دەبيت دارەكە بەھيز بگەن، كەچى ئەم كارە قورسە بە شاراوھى ئەنجام دەن. ھەروەھا دەربارەى نويز دەتوانين وا بلينين، چونكە نويزى بە كۆمەل وەك پەگىكى پاستەقنەيە كه لە باوانوہ پيکەوہ گریمان دەدات. نويزكردنى بە كۆمەل ھيز و ميراتى ئيمەيە، وەك كەسانىك كه لەبەر وەفادارى بۆ خودا بارى ئازارىكى زۆرمان ھەلگرتووہ.

ئەگەر بەشەكانى رابردووى ئەم كتيبە شتووزى كردارى نوژكردنيان له وتارى سەرچيائى مەسيح فيزكردين، كهواته نوژى مەسيح له باخى گەتسيمايى كارتيكى گەورەترمان بۆ پيشنيار دەكات سەبارەت بەوهى چۆن نوژكە بەگەين، دەلييت.

تۆ وهك ئەوهى بيري ليدهكهيتەوه بەهيز نيت

له بەيتوونەكە، له كاتى دوايين شتووى مەسيح، عيسا باس دەكات كه بەم نزيكانە ئازار دەچيژييت. بەلام راستييهكانى ئەوانيش باس دەكات كه دەترسن و رادهكەن و بەجتيدهيئەن، بەلام مەسيح بەلين دەدات كه نيعمەتى خۆى لەسەريان هەلناگرييت. ئەوان هيزيان نيه له لاي مەسيح پاستن و خۆراگر بن، بەلام هۆكارى پويشتنى ئەو بۆ لاي خاچ، ئەم لاوازييهى ئەوانە. له داها توودا ئەوان شكست دەهيئن، له كاتيكدائەم شكستەيان هيچ كارىگەرييهكى لەسەر خۆشەويستى و پابه‌ندبوونى ئەو بە بەلئينهكانى نابييت. چ بەرەكەتتيكى نايابە كه مەسيح شكستەكانى ئيمە دەزانييت، تەنانەت كاتيكدە هيشتا پروويان نەداوه، بەلام هەرچۆنكي بين ئەو بۆ بەلئينهكانى وهفادار و پابه‌نده.

دواتر عيسا قوتابيهكانى دەبات بۆ شوينتيك بە ناوى گەتسيمايى، كه لهويدا شتيك زياتر له وتارى عيسا دەربارەى نوژ دەبينين؛ واتا نوژكردن بە كردار.

شوین: باخى گەتسيمايى وهك ژوورتيكى خودايى بوو. له نيوان دوايين شتو خواردن و ناپاكي گرتنەكەى عيسادا، ئەو بۆ خۆراگر بوون له بەرامبەر پەستانتيكى زۆردا بوو. گەتسيمايى بە واتاي گوشەرى زەيتوون دييت. پەستان دەخرايه سەر زەيتوونەكان و رۆنيتيكي لى دەر دەچوو كه بۆ دەستنيشانكردنى پاشاكان و كاهينهكان بەكار دەهات. ليرەدا عيسا بۆ دەستنيشانكردنى خۆى كهوتە ژير پەستانتيكى زۆرهوه.

هاورپيان: له كاتيكدائەگەل قوتابيهكانى پيکهوه له باخه كه كۆبوو بوونهوه، تەنها پەترۆس و ياقوب و يۆحنەناى لگەل خۆى برد لى نزيك بن (مەرقۆس ١٤: ٣٣). بۆچى تەنها ئەم سى كەسە؟ رەنگە بە هۆكارى ئەوهى ئەوان پيان وابوو بەهيزترين خواست و هيزيان هەيه. ياقوب و يۆحنەنا پيشتر گوتبوويان كه دەتوانن هەمان ئەو جامە بخۆنەوه كه عيسا دەيخواتهوه (مەرقۆس ١٠: ٣٥-٣٩). پەترۆس بەلئيني دا كه وا هەتا مردن له گەلى بيت (مەرقۆس ١٤: ٢٩-٣١).

ره‌نگه عیسا ویستییتی به تایهت ئەم بابەتانه له کهسایه‌تی ئەودا راست بکاته‌وه.

کاتیکی کچه ساواکه‌م بۆ یه‌که‌م جار له نه‌خۆشخانه بۆ ماله‌وه هاته‌وه، براز دوو سالانه‌که‌م، جه‌کسۆن، کاریکی سه‌رنج‌راکێشی کرد. ئەو ده‌ستی‌کرد به قسه‌ی مندالانه له‌گه‌ڵ کچه‌که‌م. قسه‌ی مندالانه؟ بۆ جه‌کسۆن پرونم کرده‌وه که له راستیدا ئەو ساوايه. جه‌کسۆن ره‌نگه چهند وشه‌یه‌ک بزانی‌ت، به‌لام داوییان بۆ ده‌به‌ست و خۆی نه‌یده‌توانی خواردن ئاماده بکات، هه‌روه‌ها پیشه‌یه‌کی نه‌بوو. ئەویش وه‌ک کچه‌که‌ی من هیشتا مندال بوو. هه‌ردووکیان له یه‌ک ئاستدا بوون. پیم وایه عیسا که‌وا په‌ترۆس و یاقوب و یوحه‌نای له‌گه‌ڵ خۆی بردوووه تا‌کو هه‌مان بابەتیان نیشان بدات.

عیسا هه‌چ ده‌رفه‌تیکی بۆ فی‌رکردنی قوتابیه‌کانی له ده‌ست نه‌ده‌دا، ته‌نانه‌ت له کاتی پوو‌ه‌بوو‌وه له‌گه‌ڵ مردنیشدا. له راستیدا ئازار و په‌ژاره‌که‌ی هه‌لیکی فی‌رکاری بوو. به‌لام لی‌ره‌دا عیسا خه‌ریکی ئەنجامدانی کاریکی دیکه‌ی بی‌جگه له فی‌رکاری بوو. ئەو ده‌یویست هه‌ست به پالپشتی‌کردنی ئەوان بکات. عیسا خودای به‌جه‌سته‌بوو بوو، هه‌لنه‌بژێردرابوو که له‌سه‌ر زه‌وی به‌ته‌نها بژی‌ت. هه‌رچه‌نده قوتابیه‌کانی نه‌یان‌توانی جامه‌که‌ی له‌گه‌ڵ بخونه‌وه، به‌لام هه‌بوونی ئەوانی له ته‌نیشته‌ خۆی به‌ها‌دار ده‌بینی.

بارودۆخ: کاتیکی عیسا ئەو سێ قوتابیه‌ی له‌گه‌ڵ خۆی برد که‌وا خۆیان پێیان وابوو به‌هه‌ترینن، به‌ته‌ی دانایی و قول قسه‌ی له‌گه‌ڵ نه‌کردن، به‌لکو لاوازی خۆی پێگوتن. «پێی فه‌رموون: زۆر دلته‌نگم، خه‌ریکه‌ به‌رم، لی‌ره به‌میننه‌وه و ئێشک بگرن.» (مه‌رقۆس ۱۴: ۳۴). کاتیکی پێکه‌وه نوێژ ده‌که‌ین، رێک هه‌مان کار ئەنجام ده‌ده‌ین. ئیمه لاوازیه‌کانی خۆمان قبوول ده‌که‌ین و دانیان پێ‌دا‌ده‌نین، هه‌وه‌ها پرایده‌گه‌یه‌نین که ته‌نها پشت به‌خودا ده‌به‌ستین. ئەمه بارودۆخه دروسته‌که‌ی نوێژکردنه.

عیسا هه‌روه‌ها ده‌رفه‌تمان پێ‌ده‌دات لاواز بین، وه هه‌مان ده‌دات وه‌ک نمونه‌ی خۆی له لاوازیه‌کانه‌ماندا هاوار بۆ خودا بکه‌ین.

پهستان: کاتیک عیسا ده لیت که هاتووہ بو ټوہوی له پیناو خه لکیکی زوردا ژبانی خوئی بکاته قوربانی (پروانه مه رقوس ۱۰: ۴۵)، له راستیدا کاتیک ده لیت زور دلته نگم و خه ریکه بمرم، مه بهستی مردن بو کرپنه وهی ټیمه یه، چونکه ټمه زور ټسته م و قورسه که له پیش خودا پراوه ستین و له بهر گوناوه کامان تاوانبار بکریین، ته نانهت بیرکردنه وه له م بابه ته به ره و خه موکیه کی قولمان ده بات. ټیستا بیهینه پیش چاوی خوټ که هه موو خه لکی دونیا بو تاوانبار بوونیان له پیش خودای دادپه روه ر پراوستاون. به لام خودا میهره بان و دل سوژه، به لام خودا تاوانباران به بی سزا ټه ستوپاک ناکات (پروانه ده رچوون ۳۴: ۷). به م شیوه یه خودا بو ماوهی چه ندین سه ده حوکمدانی خوئی دواخت، تا کو ټه وهی عیسی نارد و جامی تووره یی خودای هه تا دوایین دل سوپ خوارده وه.

ټمه ټه و مزگینییه ی ټنجیله که پیمان رده گه یه نیت، بو ټیمه که باوه پیمان پی ټیناوه. عیسا له جیاتی ټیمه سزاکه ی وه رگرت، نرخی گوناوهی دا، وه له بری هه موو ټه وانه ی باوه بری پی ده هیئن جامی تووره یی خودای خوارده وه. ټه گه ر ته وای خه لکی جیهان بگه رپنه وه و تو به بکه ن، هه موویان ده توانن ټه م دیاری رزگارییه وه ربگرن. پیویست ناکات سزای تاوانیان وه ربگرت - ته نانهت یه ک تاوانیشیان! ټمه هه واله خو شه که یه.

متمنه و ره زامه ندی: عیسا قوتابییه کانی فیرکرد که له کاتی ئاشتیدا چو ن نوټزیکه ن و هه روه ها بو کاتی ئازاره کان، چوارچپوه یه کی بو نوټزکردن پیدان. ټه وهی له پولی فیرکاریدا فیبری بوون ټیستا له کاتی قهیرانه کاندای به کرداری بویان وینای ده کات.

سه رسام نابم که وا راییل، ټه و وتاریټه به سالچوه ده لیت: «ته خته کانی مردن، نهینی زور ده درکینن»^a، با ټه م وته یه له بیرتان بمینیت. عیسی مه سیح له مهیدانی مردندا، چاوی برییه چاوه کان، هه رچهند له چارهنوسی ریگری لینه کراوی خوئی

---

a J. C. Ryle, A Call to Prayer: With Study Guide (Pensacola, FL: Chapel Library, 1998), 11, Kindle

ئاگادار بوو. ئۇ چۇن پووبەپووى چارەنوووسى خۇي بوو، ھە؟ لەسەر ئەژنۆكانى دانىشت و نوپۇزى كرد. ئەم فېركارىيەى لە نوپۇزكردندا زياتر لە بېروكەيەك بوو، راستىيەكى تاقىكراوھ و سەلمىندراو بوو. ئەمە راستىن و پاكترىن شىۋەيە لە نوپۇزكردندا.

ئەى باوكە: كاتىك عىسا نوپۇز دەكات، بانگى خودا دەكات وەك «باوك» (مەرقۇس ۱۴: ۳۶). لە كاتىكدا كە ئىمە زۆرىبەمان دووژمنى خودا بوو، عىسا ئەم ناوھ دۆستانەيەى بۇ خودا بەكارھېنا. ئەو دەيزانى بانگى كەسېك دەكات كە گوئ لە ھاواری دەگرېت و گرنگى بە تەندروستى ئەو دەدات. ئەو بانگى خاوەن كارىك ناكات كە بۇ بەرژوھەندى خۇي پى لەسەر كارمەندەكەى دادەنېت. بەلكو باوكى بانگ دەكات كە لە ئەزەلەوھە خۇشى وىستوھ.

يارمەتى: متمانە بە تواناي خودا. دواتر عىسا ھاواری كرد، فەرمووى: «بابە! باوكە، ھەموو شتىك بۇ تۆ دەبېت، ئەم جامەم لەسەر لابیە، بەلام نەك بە خواستى من، بەلكو بە خواستى تۆ.» (مەرقۇس ۱۴: ۳۶). لە كاتى بېھيوبيدا نوپۇز لەوھوھ دەست پېدەكات كە ئاگادارىن خودا دەتوانىت ھەرشىتىكى مەھال بكات. نوپۇزىك بەبى ئەم زانىارىيە بوونى نىيە! وە كى باشتر لە عىسا دەزانىت كە خودا دەتوانىت ھەرچى مەھالە ئەنجامى بدات.

لەم دوايىنەدا، لە كاتى خویندەنەوھى كىتېبى شېرلوك ھولمز، شتىك كە جان واتسۇنى يارىدەدەرى گوتى، كارىگەرى لەسەر كردم كاتىك كە واتسۇن لە پووبەپووبوونەوھ لەگەل كېشەيەكى دىكەى مەھالدا، گوتى: «من ھېندە لە سەرکەوتنە بەردەوامەكانى ھولمز پراھاتبووم، كەوا ئەگەرى شكستى ئەوم بە تەواوى لە مېشكى خۇم سېپووه»^a. واتسۇن ھېندە لە دىتنى كارە سەرسووپھېنەرەكانى شرلوك پراھاتبوو كە بېگومان دەيزانى شرلوك كارە مەھالەكان ئەنجام دەدات. سەبارەت بە خودا بە ھەمان شىۋەيە. يەكېك لە مامۇستاكانى يەزدانناسى دەلېت: «ئەوھى خودا لە پابردوودا ئەنجامى داوھ، مۇدېلېكە لە بەلېنەكەى كە لە داھاتوشدا ئەنجامى دەدات، ھەرچەند كە خودا ھېندە داھېنەرە كە ھېچ كارىكى دووبارە بە ھەمان شىۋە ئەنجام نادات»^b

a . Sir Arthur Conan Doyle, The Greatest Adventures of Sherlock Holmes (New York: Fall River

b Press, 2012), 151. Thank you to James Allman, Dallas Theological Seminary

قوتابییه‌کان ده‌یانویست خودا له چوارچێوه‌یه‌کی تایبه‌تدا سنووردار بکه‌ن، کاتیک که مه‌سیح له‌گه‌لیان له پڕی ده‌پویشت، سنووره‌کانیان داروخا. ئاوی کرد به شه‌راب- سنووره‌کان گه‌ره‌تر بوون. کوێر ده‌بینیت و شه‌ل ده‌روات- سنووره‌کانی هه‌لگرت. پینچ هه‌زار که‌س تیرویون- دیسان سنووره‌کان فراوان بوون. له‌عازهر له مردن هه‌ستایه‌وه و زیندوو بووه‌وه- سنووره‌کان نه‌مان! عیسا بۆ نه‌هه‌شتنی گومان و دوودلی یارمه‌تی ده‌دان، به‌لام خۆی هه‌چ سنووریکێ بۆ گومان و دوودلی نه‌بوو. ئه‌و ده‌یزانی که هه‌چ کاریک بۆ خودا مه‌حال نییه، که‌واته به‌م جووره به متمانه‌وه نوێژی ده‌کرد. ئه‌گه‌ر که‌سێک هه‌بێت پڕیگایه‌کی دیکه دابین بکات، ئه‌و که‌سه خودی خودایه!

که‌واته گویم لێ بگه‌ر، ئه‌گه‌ر له توانایی و ده‌سه‌لاتی خودا دلنیا نه‌بم، به‌رده‌وامی نوێژ ناکه‌م. زۆریه‌ی هه‌ره زۆری شکسته‌کانی ئیمه له نوێژکردندا له‌وه‌وه سه‌رچاوه ده‌گریت که بیره‌ده‌که‌ینه‌وه، ئه‌گه‌ری شکست له خودادا بوونی هه‌یه. ئه‌مه هۆکاریکه بۆ ئه‌وه‌ی داوای کاری مه‌حال له خودا نه‌که‌ین، به‌ پێچه‌وانه‌وه به‌داوای شتی‌کدا ده‌گه‌رپین که خۆمان ده‌توانین ئه‌نجامی ده‌ین.

هیوا: په‌زماه‌ندی له کاری خودا. عیسا نوێژه‌که‌ی خۆی به‌م رسته‌یه ته‌واو ده‌کات: «به‌لام نه‌ک به‌ خواستی من، به‌لکو به‌ خواستی تۆ» (بروانه مه‌رقۆس ۱۴: ۳۶). هه‌رچه‌ند نوێژه‌که به‌وه ده‌ستپه‌ده‌کات که خودا توانایی ئه‌نجامی کاری مه‌حالی هه‌یه، به‌لام ئارامی له‌وه‌دا ده‌ست ناکه‌وێت که به‌ ته‌نها وای دابنێین خودا ده‌توانیت چ کاریک ئه‌نجام بدات و دواتر چاکه‌کانی ئه‌و به‌ هه‌ژمارکردنی ژماره‌ی کاره‌کانی بخه‌ملێنین. توانایی ئه‌و ده‌بێت هۆکاریک بێت بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی دل‌مان و داوای کاری مه‌حال بکه‌ین. سه‌ره‌ری په‌ها و ده‌سه‌لاتی به‌هێزی ئه‌و ده‌بێت له باوه‌رماندا چه‌سپاو بێت، وه به‌ بیرمان به‌هێننه‌وه که خودا ده‌توانیت هه‌موو کاریک ئه‌نجام بدات، به‌لام ناچار نییه -ئیمه ده‌بێت به‌ ئارامی ده‌روونی ته‌واوه‌وه متمانه‌ی پێبکه‌ین و ئارامی راسته‌قینه به‌ ته‌نها له‌مه‌دایه.

به‌ هه‌ر جوړیکێ دیکه بیر بکه‌ینه‌وه به‌ نا‌په‌زایی و نایارامی ده‌روومان ته‌واو ده‌بێت، به‌ تایبه‌تی ئه‌گه‌ر به‌لێنیک بخه‌ینه ئه‌ستۆی خوداوه که هه‌رگیز نه‌یداوه. کاتیک خۆشه‌ویستی خودا بۆ ئیمه به‌ رێژه‌ی ئه‌و کاتانه‌ی ولامی ئه‌رینی نوێژه‌کانمان وه‌رگرتوه پێوانه بکه‌ین، به‌رده‌وام له نا‌ئارامیدا ده‌بین. هیوای درۆبینه به‌پیتترین خاکه بۆ گه‌شه‌ی نا‌په‌زایی و نا‌ئارامی.

عیسا یارمەتیمان دەدات بۆ ئەوێ بەزانی دەبیت دلەکانمان رادەست بکەین، وەرپادەستکردنەکه پێویستی بە پێداگرییە. باخی گەتسیمانی نیشانمان دەدات که عیسا ئەم چەند وشەییە یەك جار بە زمان نەگوتوو و دواتر هەستیتەو و لە ئەرکی خۆی بەردەوام بێت. ئەو چەندین جار داواکارییەکهی دووبارە کردووە. عیسا چەند کاتژمێرکی بەم نوێژە بەسەربرد، «هەمان وتە دووبارە کردووە» (بروانە مەرڤۆس ۱۴: ۳۹). ئەو لە پێداگری بەردەوام بوو.

هەندیک جار پێداگری لە داواکارییەکی تایبەتدا، گەمژانە دەردەکهوێت، بەتایبەتی کاتیک که ناتوانین لەم برۆیادەدا بین که «خواستی خودا بێت». هەرچەند عیسا نیشانمان دەدات که پێداگری لە هەندیک لە نوێژەکانمان باوەرپی لاوازان دەرخات، بەلام، دەکریت نیشانەیی باوەرپی بەهیز بێت. ئەگەر برۆام وابیت که خودا ناتوانیت یان نایهویت کاریک بکات، چیتەر داوای لێ ناکەم! هەرچۆنیک بێت، پێداگری لە نوێژدا واتای ئەوێهە که چۆن خواستی خۆم رادەستی خواستی ئەو دەکەم و بەردەوام پێداگر دەبم. نوێژی بەردەوام بەم شێوە دەلێت: «دەزانم که دەبیت داوای خواستی تۆ بکەم، بەلام ناتوانم، کهواتە ئەو یەزدان یارمەتیم بدە هەرچی تۆ دەتەوێت، منیش بەهویت. یارمەتیم بدە تاکو لە گوێرپایەلیکردنی تۆدا بەپەله بێم».

دلە رادەستکراوەکان و دەستە بەهیزکراوەکان

لە کاتیکدا عیسا لە نوێژدا بەردەوام هەولی دەدا، قوتانییەکانی نوستببون (بروانە مەرڤۆس ۱۴: ۳۴-۴۰). لە کاتیکدا که داوای لێکردن بەئاگا بن و نوێژ بکەن (مەرڤۆس ۱۴: ۳۸)، وە نوێژکردنی بەستەو بە هیزی خۆراگری لە بەرامبەر تاقیکردنەویدا. بەلام گوێرپایەلی نەبوون. ئەوان هەمان بارودۆخی نوێژەکیان هەبوو و لە ژێر پەستانی هەمان دلەراوکیدا بوون که عیسا مەسیح ناچار بوو لەژێر پەستانییدا بێت، دلۆپە خوین وەك ئارەقە لەنیوچەوانیان برژیت. هەرچۆنیک بێت، ئەوان لە باخەکهدا لە تاقیکردنەوێ وەفاداری شکستیان هینا، ریک وەك ئادەم و حەوا. خواستی ئەوانیش وەك ئیمە بە رادەیی پێویست نەبوو.

بەلام عیسا لە نوێژکردن بەردەوام بوو. ئەو دەلێت خۆی رادەستی خودا دەکات و ئەزموونی هیزی باوەرپێنکراوەکات بۆ ئەرکهکهی (بروانە لوقا ۲۲: ۴۳). عیسا

به م نمونه‌یهی خوی به‌بیرمان ده‌هینیت‌هوه که راده‌ستکردنی دل‌ه‌کانمان ریگایه‌که بؤ به‌هیزکردنی ده‌سته‌کانمان له نویژدا.

ئایا سه‌رنجتان داوه که وا دیارنییه عیسا وه‌ک ئیمه هه‌ول نادات له وه‌لامی خودا تیگات بؤ نویژه‌که‌ی؟ به‌کیک له‌و شتانه‌ی که قورسه و له کاتی نویژکردندا سه‌رمان لی ده‌شویونیت ئه‌وه‌یه که نازانین که‌ی و چۆن وه‌لامی نویژه‌کانمان وه‌رده‌گیرین. سه‌بارت به ئیوه نازانم، به‌لام من هه‌رگیز ده‌نگی خودام به پوونی نه‌بیستوه له‌گه‌لم قسه بکات. که‌واته مادام به گشتی ئاوا قسه‌مان له‌گه‌ل ناکات، چۆن بزانیین که چ کاتیک ده‌بیت به‌ره‌و پیشه‌وه بجولیین؟ وادیار نییه که مه‌سیح له‌م کاته‌دا به پوونی ده‌نگی خودا بیسیت، به‌لام ئه‌و متمانه به وه‌لامی خودا ده‌کات و به دل‌نیا‌یه‌وه برپار ده‌دات و بؤ ئه‌رکه‌که‌ی به‌ریده‌که‌ویت.

عیسا به بینینی کۆمه‌لیک خه‌لکی توورپه که لیی نزیک ده‌بوونه‌وه، به قوتابییه‌کانی خوی گوت: سییه‌م جار گه‌پایه‌وه، پیی فهرمون: «هیشتا نوستون و پشوو ده‌دهن؟ به‌سه! کاته‌که هاتوه. ئه‌وته‌تا کورپی مرؤف ده‌دریتته دست گونا‌ه‌باران. هه‌ستن با برۆین، ئه‌وته‌تا ئه‌وه‌ی به‌گرتنم ده‌دات نزیک بو‌وه‌وه» (مه‌رقۆس ۱۴: ۴۱-۴۲). عیسا لی‌رده‌دا بابه‌تی‌کمان فی‌رده‌کات: په‌نگه تیگه‌یشینه‌کان به لاپیمان ببه‌ن، به‌لام ئه‌مه چاره‌سه‌ره‌که نییه. عیسا له نویژکردن و فی‌رکردنی قوتابییه‌کان به پید‌ا‌گرییه‌وه به‌رده‌وامه، تا‌کو کۆمه‌لیک خه‌لک په‌یدا‌بوون که بؤ ده‌ست‌گیرکردنی هات‌بوون. (پروانه لوقا ۲۲: ۴۷). له‌م قۆناغه‌دا، ئه‌و ده‌یزانی خودا فهرمو‌بووی: «نا، ریگایه‌کی دیکه نییه». که‌واته عیسا به ئاراسته‌ی خواستی خودا به‌ریکه‌وت. ئه‌مه ئه‌وه نه‌بوو که خواستی خوی بوو، به‌لام لیی هه‌لنه‌هات و ملکه‌چ بوو، چونکه ده‌یزانی ئارامترین شوین له خواستی خودا‌دایه، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر به واتای مردنیشی بیت.

عیسا جگه له‌وه‌ی به ئاراسته‌ی خواستی خودا ده‌روپشیت، له ته‌واوی ئینجیله‌کاندا وه‌ک که‌سیک پیناسه‌کراوه که له کاتی له‌خاچدانی به ئارامی و به‌هیزه‌وه پاره‌وستاوه. عیسا له‌گه‌تسیمانی ئازاری چیژت، به‌لام به‌رگه‌ی خاچی گرت. ئه‌شکه‌نجه‌یان دا، به‌لام تۆله‌ی نه‌سه‌نده‌وه. تاجیک له‌درک له‌سه‌ره‌سه‌ری داده‌نین، به‌لام لاینادات. به قامچی لی‌یده‌ده‌ن، به‌لام نایه‌ویت ئه‌م کاره پاره‌وستین. هینده هیمنه که ته‌ماشای گریانی دایکی ده‌کات و به یۆحه‌نا ده‌لیت: ئاگات له

رايانكرد. له نيتوان په ترؤسنيك كه گوتى: «گيانم بؤ تو دهبه خشم» و په ترؤسنيك كه نكولى له مەسيح كرد. كه وهك بابولهيكي نان و سهوزه پيچراو ته وه. قوتابيه كان به ليني گه وره ددهن، به لام له نيوهى ريگادا له بهر نويزنه كردنيان هه لويس ته كانيان بيهيوايي پيوه دياره.

وه فاداري عيسا بؤ نه نامداني ئهركه كه ي، به نويز كردنه كه ي په يوه ست بوو، هه روه ها كه بي باوهرى قوتابيه كان په يوه ست بوو به نويز نه كردنيان. عيسا كاتيڪ هوشداريان ددهاتى، پي كه وه كزيان دهكات وه و ده لئيت: «نيشك بگرن و نويز بگن، تاكو نه كه ونه ناو تاقيكردنه وه وه. پوخ چالاكه به لام جهسته لاوازه.» (مهرقوس ۱۶: ۳۸).

سى پوژ له داوى مردنى مەسيح له سه ر خاچ، كاتيڪ قوتابيه كان عيساى مەسيحيان به زيندوويى بينى، چه په سان. كاتيڪ عيسا ئه وهى خودا خواستى له سه ر بوو، به نه نامى گياند، دهره نامى مردنى لي كه وه ته وه، به لام مردن نامانجى كو تايى نه بوو، هه روه ها بؤ هه موو كه سيك كه متمانه به خودا دهكات وا ده بيت: له نويزدا هيژنيك وهرده گريت بؤ به رنگاربوونه وهى ئازاره كان.

له سپاره ي كردارى نيردراواندا ده بينين كه قوتابيه كان پيشوازي دهكهن له فيركارى و نموونه كانى مەسيح و به كاریده هيئن، بويه دهره نامى ناياب ده بينن. له به شى چواره مدا، په ترؤس و يوخه نا به نارپوا دهرينه بهر نه شكه نجه و ليدان و دواتر له بهنديخانه ده كريئن. ئه وان له بهر دادپه روه رى و راستى ئازار ده چيژن و خودا له بهنديخانه رزگاريان دهكات. ئايا ده زانن دواتر چيان كرد؟ ئه وان له گه ل هاورپيانيان كو ده بنه وه و نويزنيكي به كو مه ل دهكهن (بروانه كردار ۴: ۲۳-۳۱). ئايا ده زانن داواى چى دهكهن؟ ئه وان نويز دهكهن كه خوداى ده سه لاتدريان، هيژو بويزيان بداتى تاكو خواستى ئه و به جي به ينن.

له به شى پينچ، ديسان ده سته سه ر ده كريئن و نه شكه نجه دهرين و فه رمانيان پيده كريت كه چيتر دهر باره ي عيسا قسه نهكهن. به لام ئه وان به شاديه وه ئه وى به جي ده هيئن. به لى، به شاديه يكي وه سف نه كراوه وه! وه ديسان و ديسان دوو باره ي دهكهن وه (بروانه كردار ۵: ۴۲). چ گوراننيك به سه ر قوتابيه خه الووه كاندا هاتوه؟

ئه وان له ريگاي نويز كردنه وه هيژى خودايان به ده سته يئاوه. كاتيڪ ئه وان ده لى كانى خويان راده ست و ملكه چى خودا كرد، خودا ده سته كانى ئه وانى به هيژ كرد

و دواتر دهستيان كرد به گۆران به رهو هاوشيوه بوونی پزگار كه ره كه يان و له كۆتاييدا زانيان كه ئينجیل ژيانى ئهوان له پيش چاوى خهلك ناگۆرپت و به هيزيان ناكات، له جياتى ئهوه به شيوازىكى تايبهت و له پيش چاوى خودا و خيزانه باوهردارهكان به مەسیح دهیانگۆرپت و به هيزيان دهكات.

بەشى شەشەم

شكۆمەندى

پۇلى نوپۇز كىردىن لە پەرسىتىنى بە كۆمەلدا

بەشداربوون نەك تەماشاكردىن

پېشىتر بېروم وا بوو كە حەزم لە يارى بەيسېبۇل نىيە. ھەر كاتىك شەوان خەوم لى نەدەكەوت، ھەندىك تەماشام دەكرد. دواتر پۇژىك لە قوتابخانەى ناوھندى بووم كە ھاوپۇلەكانم بە تۇپى تىنس و تۇپوھشېنە ئەلەمنىۆمەكانەوھ ھاتن بە دوامدا، ئۆتۆمبىلەكان و ستوونى كارەبايى سەر شەقامەكانمان بۇ سنوورداركردنى شوپىنى يارىيەكەمان بەكارھىنا، يەكسەر دەستمان بە يارى كرد. بەلام دەزانن چى پوویدا؟ لەناكاو خۇش و دلگىر ھاتە پىش چاوم، چەندىن كاترۇمىر يارىمان كرد و بە تىپەپوونى كاتمان نەزانى. چىدى يارى بەيسېبۇل ئەوھ نەبوو كە بىزارى دەكردم، پېشىتر بە تەنھا تەماشام دەكرد، بەلام ئىستا چى پوویدا؟ خەرىكى بەشدارىكردنم لە يارىيەكەدا. بەھای وەرزش بە بەشداربوون تىيدا پىوانە دەكرىت نەك بە تەنھا تەماشاكردنى.

پەرسىتىنى بە كۆمەل - مەبەست ئەو كات و شوپىنەيە كە كلىسا پىكەوھ بۇ پەرسىتىنى خودا كۆدەبنەوھ - بە واتاى بىنەرى يارىيەكى وەرزشى نىيە كە كورسىيەك وەرگىرىت بۇ ئەوھى لە پىگای گوتنى گۇرانى پۇھى يان گويگرتن لە وتارە كۆمىدىيەكان سەرقال بىت. بە داخەوھ زۆربەى خەلكى چوونە كلىسا وەك چوونە يارىگىيەكى وەرزشى دەبىنن كە بېرۇن و تەماشای يارىيە خوازراوھكەيان بكەن. وەك خاوەن بلىتېكى پىشېركى وەرزشىيەكان. بەلام وەك بەشداربوونى من لە يارىيەكەدا، پەرسىتىنى بە كۆمەل بە واتاى بەشدارىكردنە نەك بە تەنھا بىنەربوون.

زۆربەى كلىساكان ھەولیان داوھ كە پەرسىتن و ستايشى بە كۆمەلئان بە شىوھىيەك دابنن كە بىنەريان كەمتر بىت و بەشداربوويان زۆرتەر بىت. ھەندىكىان ھەولیان داوھ بەرنامەكانى پىش و پاش پەرسىتن بە جۇرېك پىكبخەن كە ھەموو ئەندامەكانىان تىيدا بەشدارىن. ھەندىك لەم ئەندامانەى كلىسا لە بەرامبەر ئەم

ئايەتە بەناوبانگەي «نزىكەكەت وەك خۆت خۆشبوئى» تووشى نىگەرانى و دلەراوكى بوون، ھەندىك كەشووھەوايەك دەرەخسىنن كە خەلكى لە كاتى گۆيگرتن لە وتارەكە بە دەنگى بەرز كاردانەھويان ھەبىت و ھەندىك وشەي وەك «ئامىن، ھەللىويا،...» بلىن. ھەندىك وتاردانىيان بە تەواوى لاپردوھ و دلەين: قسەكردنى كەسك بە تانھا ھۆكارىكە بۆ بىزاربوونى خەلكى و بەرەستە بۆ ھاتنى باوھرداران و بەشدارىيان لە كۆبۆنەوھەكان. ھەولدان بۆ رازىكردنى خەلكى و گرنگىدان بە ھەزەكانىيان، كارىكى باشە، بەلام نايبىت ئامانجى سەرەكى كۆبۆنەوھەكانى پەرستىن بىبايەخ بكات.

ئىمە پىكەوھە بۆ دىدارى خودا كۆدەبىنەوھە و خودا بەردەوام خواستى لەسەر ئەوھە كە لە رىگاي پىكەوھەبوونەوھە باشتر بىناسىن، بەلام ناھەبىت بەشدارىبوونمان لەگەل يەكتر، كارىگەرى ھەبىت لەسەر پەيوھەندىيەكەمان لەگەل خودا. كەواتە وشەي خودا دەبىت لە كۆبۆنەوھەكاندا بەشىكى سەرەكى و كپۆكى بىت. لەم بەشدارىبوونەمان دەبىت وتارى وشەي خودا بىسىتىن، گۆرانى پۆھى بلىين، پىكەوھە بە كۆمەل نوئىژىك بەكىن كە لە كىتئى پىرۆز فىرىبووين و ئامادەبوونى خودا دلمان پرىكات.

پىكەوھە نوئىژكردنمان، چۆن دەرەكەوئىت؟

ئەگەر دەزانىن نوئىژكردن بۆ بەھىژكردنى يەكگرتوى و بەشدارىبوونمان لە كاتى دىدارى خودا دانراوھ، كەواتە گرنگە كە چۆنئەتى نوئىژى بە كۆمەل تاوتوئى بەكىن. نوئىژى بە كۆمەل رىگايەكە كە فىرى گەلى كلىساكەمانى دەكەين چۆن لەگەل خودا پەيوھەندى دروست بەكىن. كاتىك پىكەوھە نوئىژ دەكەين، ھەندىك باوھرى ھەلە دەربارەي خودا تاوتوئى دەكەين و ئەو بابەتانەي كە گرنگ و لىيان كەمتەرخەمىن، نوئىژى بۆ بەكىن. ھەرۇھە نىشانى دەدەين كە نوئىژكردنى پىويست كاتىكى ديارىكراوى ناوئىت.

ئىمە ناتوانىن گریمانەي ئەوھە بەكىن كە خەلكى دەزانن چۆن نوئىژ بەكىن، بەم ھۆكارىيە كە نوئىژەكانمان ھەموو ھەفتەيەك دەگۆرپىن. كىتئى پىرۆز چوار نمونەي نوئىژكردنمان فىردەكات كە چوارچىوھەكەمان پىشكەش دەكەن بۆ ئەوھەي خەختيان لەسەر بەكىنەوھە و زمانى نوئىژى بە كۆمەلى ئىمە بن. وا بىر ناكەمەوھە كە ھىچ يەك لەم چوار جۆرە نوئىژە بۆ تۆ بابەتىكى نوئى بىت. ئەگەر ئازموني بەشدارىكردن لە كلىسات ھەبىت، رەنگە دەربارەي نمونەي ئەو نوئىژەت بىستووھە كە لە سىپارەي

کرداری نیردراواندا ئاماژەى پیکراوه: ستایش، دان پیدانان، سوپاس، وه داواکاری. هەرچەندە رهنگه نوئى نه بیئت، به لآم به کاربردنی داریشتنیک له م چوار بابته له نوژی به کۆمه لدا پیویسته تاكو كه شوه وه وایه کی پیکه وه بیون دروست بکات که هه موو خه لکی پیکه وه خودا بیرستن.

په رستن: ئایا ده زانیت له گه ل کى قسه ده که ن؟

ده زانن له گه ل کى قسه ده که ن؟ ده بیئت بزانی من کیم؟ له تمه نی گهنجیته تمه نمدا زۆر گویم له مه بووه. به گشتی کاتیک له گه ل مامۆستا، راهینه ریان که سایه تیه کی گرنگی دیکه، بابته تیکى نائاسایم باس ده کرد یان به نائاسایی هه لسوکه وتم ده کرد. ئەم دهسته وازه یه ده کریت به واتای سه رزه نشتکردن بیئت، به لآم ده کریت به واتای هاندانیش بیئت. له بیرمه جار جار له دایکم نزیک ده بوومه وه تاكو له بهر ئەو کاتانه ی که دلم شکاندووه داوای لیبووردنی لیکه م. من شه رمه زاری بووم و ئەو به میهره بانیه وه وه لآمی ده دامه وه: «نازانی له گه ل کى قسه ده که ی؟» ئەمه پرسیاریکی زاره کی بوو بۆ ئەوه ی که بیرم بخاته وه که «ئو کییه؟» - ئەو دایکیکی میهره بانه. به بیره تیانه وه ی که سایه تی دایکم بۆ ترس و نیگه رانییه کانی من دژه ژه هریک بوو. به هه مان شیوه، ئەمه ئەو مه بهسته یه که نوژی په رستنی ئیمه بۆی داریژراوه.

په رستن و شکۆدارکردنی خودا بناغه و بنه مایه که که نوژی به کۆمه ل داده مزرینیت. که چی هه ندیک جار له نوژی به کۆمه لدا ده یسرینه وه و گرنگی پی ناده ن. له کلێسای ئیمه دا نوژی ستایش به گشتی له ده ستپیکى کۆبوونه وه که ماندا ئەنجام ده دریت. ئیمه ده مانه ویت به دلێکانمان بیسه له مینین که قسه کردن له گه ل خودا بۆ ئیمه جیگای شانازییه. ناسینی خودا نیعمه تیکه، به لآم ئەم ناسینه به خیرایی ده کریت بگۆردریت به ئاگا دارکردنه وه یه ک. نوژی ستایش به بیرمان ده هینیته وه که له گه ل کى قسه ده که یه ن. پیش ئەوه ی ناوی خودا به نین بۆ راستی له به لێنه کانی، ده بیئت به بیرمان بیته وه که له گه ل خودایه کی وه فادار قسه ده که یه ن و به قوربانیه ونی عیسا ی مه سیح ده توانین به بویرییه وه لێی نزیک ببینه وه. به لآم ده بیئت خۆمان نزم بکه یه وه و به بی لوتبه رزی لێی نزیک ببینه وه. له نوژی ستایش و شکۆدارکردنی خودا، ده مانه ویت له بیرمان بیئت که

خودا چۆنە، نەك تەنھا كارەكانى ئەومان لەبىر بىت. ئىمە بۆ سىفەت و تايبەتمەندىيەكانى ستايشى دەكەين، وەك پىرۆزبىونى، داسووزى و چاكەكانى، تەنانەت بۆ توورەبىيەكەى. سەيروسەمەرەبوونى ئەم شىۋازە نوپۆزكردنە ئەوئەبە كە بە تەنھا ژماردىنى يەك بە يەكى تايبەتمەندىيەكانى خودا نىيە، بەلكو نوپۆزى ستايش لە دەستپىكى بەرنامەكانى كلىسادا ھەورى بىزارى و نەبوونى خۆشەويستى دەرپوئىتەوہ.

يەككە لە پۆژەكانى جەژنى لە دايكبوونى مەسىح، ھاوسەرەكەم ديارىيەكى وەرگرت لە ھاوپىيەكى ئەزىمان. بۆ ماوہى ھەفتەيەك سندوقى ديارىيەكە نەكرابەوہ و لە ژىر دارى كرىسمەسەكەمان دانرابوو، ھىچ ھەستىكى بە ھىزى ئەرپىيى و نەرىنى نەبوو. كەچى كاتىك سندوقەكەى كردهوہ لە خۆشيدا چاوى پىر فرمىسك بوو. چى گۆرپا؟ كاتىك كە ديارىيەكەى كردهوہ، ناوہپوكى راستەقىنەى ئەو شتەى بۆ دەرکەوت كە شاراوہ بوو و نەيتوانى لە خۆشيدا فرمىسكەكانى رابگرىت.

ئەمە ئەو كارەبە كە لە نوپۆزى ستايشدا ئەنجامى دەدەين. ئىمە بە وردى و تەنانەت بە خەيال كەسايەتى خودا دەكەينەوہ و تەمومژى خەوالووبوون و ماندووبوونمان لەناو دەچىت و ھەمووان پىكەوہ پىر لە شادى دەبىن.

ئىمە دەبىت فىرېبىن كەوا نەك بە گشتى، بەلكو بە تايبەتى خودا شكۆدار بكەين و ئەمە يارمەتيدەرە كە بەكارھىنانى دەستەواژەى بىۋاتا و ناپوون كەم بىيئەوہ و ھەروہا ئەو بۆشايانەى كە خەلكى بە ھەزى خويان دەھيئىننە نىو پىناسەكردنى خوداوہ، پىرېبىتەوہ. بۆ نمونە ستايشى خودا دەكەين بۆ ھەتاھەتايى بوونەكەى، چونكە لە ئەزەلوہ تاكو ھەتاھەتايە ئەو خودايە (پروانە زەبوورەكان ۹۰: ۲). ئەو بۆ ھەمىشە لەسەر تەختى فرمانرەوايى دانىشتووہ و شاىەتى لە دايكبوونى فرمانرەوا خرابەكان بووہ. خودا لە سكى دايكبانەوہ تاكو پۆزى مردنيان دەزانىت. خودا ھەرگىز ناترسىت. ئەوان دىن و دەرپۆن، بەلام تەختى پاشايەتى خودا بۆ ھەمىشە دەمىنئىتەوہ. ئەو ھەرگىز بىرپارىك نادات لە ترسى ئەوہى كەسكى دىكە جىگاي بگرىتەوہ. ئەو لە پشت دىواردا خۆى نەشاردۆتەوہ؛ بەو واتايەى كە ئىمە دەتوانىن متمانەى پىر بكەين كە ئەو ھىچ مەبەستىكى نەينى نىيە بۆ ئەوہى فرمانمان پىبكات. پىويستە ئىمە بە درىژايى نوپۆزى ستايشمان رەچاوى ئەم ئەزەلى و ھەتاھەتايەى بوونى ئەو بكەين.

(بروانه پۆما ۳: ۲۱-۲۶). لیبووردن و کراوهیی خودا هاندانیکه بۆ بهرهنگاری بهرامبهر به کهموکوری و لاوازییهکانی ئیمه. بیر لهو کورپه بکه نهوه که مائی باوکی له خراپهکاری لووش دا و ئینجا به هۆش خۆی هاتهوه و زانی که باوکی کهسیکی بهخشندهیه (لوقا ۱۵: ۱۷-۱۹). میهره بانی باوکه که وایکرد کورپه که بگه پیتتهوه و دان به گوناھی خۆیدا بنیت.

کاتیك له ئەندامانی خێزانی کلێسا کهمان ده بیستین که دانپێدانان دهکهن، ده بیته بیریکهینهوه که: «ههروهها منیش گونا بهارم». ئیمه به گشتی گونا له ژيانی خۆمان به بچووک ده بینین، به لام له ژيانی کهسانی دیکه به گهوره ده بینین. کاتیك ده بیستین کهسانی دیکه دان به گونا ههکانیان ده نین، سه رنج ده دهین که چۆن ئه و بابتهانهی له ههفتهی رابردودا گرنگیم پینه دا و نه مبینی له راستیدا ههتا رادهیهک خراپتر بوو له وهی بیرم لێ ده کردهوه. به یادمان دینیتتهوه که بۆ شادی خۆمان چه ند هیوامان به شتی پوچ هه بووه و ناچار ده بین دانیشین و گوئی بگرین و یادهوه رییهکانمان دووباره بکهینهوه و بلێین: «منیش! ههروهها منیش! من خراپترم ئەنجامداوه له وهی که ئەوان گو تیان.»

کۆمه لگایهک که به شیوازیکی ئاسایی پیکه وه دان به گونا ههکانیان ده نین، کۆمه لگایهکی شاده و له گه ل گه شه کردنی بهردهوامدا، بهخشنده و جیگیر ده بیته.

کۆمه لکی دلخۆش: دانپێدانانهکان بۆ دروستکردنی په رستن دیزاین کراون، به لام له بهر ئه وهی قوولایی دلمان ده گه پیت و ده مانپشکنیت، زۆربهی کاتهکان له بیر ده کهین. دانپێدانان نهک ته نها بئ هیوا بیمان لێ دوور ده خاتهوه، به لکو ده بیته هۆکاری شادیمان بیت. دل سوژی و چاکه ی خودا به تایبهت له پشته وهی شکسته کانه وه به پوونی ده درهوشیتتهوه. زه بوور هکانی ۳۲ و ۵۱ هه ردووکان بۆ تۆبه کردن ناوبانگیان هیه و ده ربړینیکن بۆ شادی و جوانی لیبووردهیی خودا. له دوا ی دانپێدانانی نووسه ری زه بوور هکان، ئەم کهسه گونا بهاره هه رکهسیک که دهیناسیت بانگهێشتی دهکات بۆ ئەم لیبووردهی خودا (بروانه زه بوور هکان ۳۲: ۱۱؛ زه بوور هکان ۵۱: ۱۴).

ئێستا ئەم ئازموونه له لایه ن هه موو ئەندامانی کلێسا که تانه وه، چه ند هینده بکه ن. ئایا ده توانن ئاستی ئەم شادی و خۆشییه وینا بکه ن؟

كۆمەلئىكى گەشەكردوۋ: تۆبەكردن لەگەل باۋەردارانى دىكە پىكەۋە، ھاندانىكى گەۋرەيە بۆ مژگىنىدان. زەبوۋرى ۱۳۰ ۋىنەيەكى تەۋامان لەسەر ئەم بابەتە دەداتىن، لە ئاياتى ۱ ھەتا ۶ نوسەرى زەبوۋرەكە ھاۋارى پارانەۋە بۆ خدا دەكات و داۋاي يارمەتى لى دەكات، ھەموو ھىۋاي بە بەلئىنەكانى خودايە. لە ئاياتى ۷ و ۸ كاردانەۋەى خۆى بۆ ۋەرگرتنى يارمەتییەكە نىشان دەدات. ھەرۋەھا دەيەۋىت تەۋاۋى نەتەۋەكانى دونيا ئەم كرىنەۋە لە گوناھ و خۆشەۋىستى نەگۆرى خودا ئەزمون بكەن. لىبوردنى خودا زۆر باشە كە بۆ خۆمان ۋەرىبگىرىن، بەلام دەبىت بۆ كەسانى دىكەيش داۋاي بكەين. كاتىك لىبوردن لە گوناھ بە شىۋەى جەماۋەرى لە پىگاي دانپىدانانەۋە ئەزمون دەكرىت، پەيامى مژگىنى بە تايبەتى كار دەكات و بە گشتى رادەگەيەندرىت. كۆمەلگايەك كە ئازادانە پىكەۋە دان بە گوناھەكانيان دەننن، تامەزۆى ئەۋە دەبن كە ئازادانە دەرەنجامەكەى دابەش بكەن. ئەم كۆمەلگايە ئامازە بە جىھانىك دەكەن كە بەرەۋ مردن دەچىت: «ۋەرن، تام بكەن و ئەۋ لىبوردنە ببىنن كە ئىمە چىژتمان و ببىنمان».

كۆمەلئىكى مېھرەبان: ھەرۋەھا كە لە نوپىزى پەرۋەردگاردان ببىنمان (بىروانە مەتا ۶: ۹-۱۳)، ئەگەر نوپزەكانمان بە كورتى بكەين و بەچاۋىكى بەرتەسكەۋە ببىنن، ناتوانىن داۋاي لىبوردن لە خودا بكەين. كۆمەلى باۋەردارانى مەسىح كاتىك پىكەۋە دان بە گوناھەكانيان دەننن، دەبىت بە بەردەۋامى لەيادىيان بىت كە خۆيان گوناھبارانىك كە ھەموو رۆژىك پىۋىستىيان بە لىخۆشبوۋنى خودا ھەيە، كەۋاتە ئىمە دەبىت لەۋ بارودۇخە تىبگەين كە بەرامبەرەكەمان خراپە دەكات؛ چاۋەپى كارىكى ۋەھاش لە خۆمان بكەين. بە بىرمان بىتەۋە كە مەرجى لىخۆشبوۋنى خودا لە ئىمە خۆشەۋىستى ئەۋە نەك داۋاي لىبوردنەكەى ئىمە، ۋە لە كۆتايىدا ئىمە دەبىت ۋەھابىن بۆ ئەۋ كەسانەى خراپەمان بەرامبەر دەكەن. كاتىك پىكەۋە دانپىدانان دەكەين ئىرەيى و ملمانى و پىكەرايەتىمان تىدا نامىنىت و كۆمەلگايەكى ئاشتىخۋاز دروست دەبىت.

كۆمەلئىكى رەسەن: نوپىزى دانپىدانان، ھەموۋان ۋا لىدەكات بىر بكەنەۋە و بىفیز و پورپاست دەكات و مەھالە لەگەل كەسىك بە شىۋازىكى لووتبەرزانە و بىپىزانە ھەلسوكەوت بكەين. كاتىك بەپىزىترىن كەسايەتەكانى جەماۋەرەكەمان لە نىۋانماندا رىبەرايەتى نوپىزى دان پىدانان دەكەن، ئەگرەكەسىك بە پىۋىستى نەزانىت

دان به‌گوناهه‌کانیدا بنیت، که ده‌بینیت رابه‌رانی کلّیسا باسی خالّه لاوازه‌کانیان ده‌کهن، ئەو ئەوانیش چیترا خالّه لاوازه‌کانی خۆیان به سه‌یروسه‌مه‌ره و نارپه‌وا نابینن. نوێژی دان پیدانان بۆ ئەو باوه‌ردارانە‌ی که ویژدانیکێ لاوازیان هه‌یه، به‌یاد هێنانه‌وه‌یه‌که که هیچ تا‌قیکردنه‌وه‌یه‌که نییه که که‌سانی دیکه توانیان نه‌بیت به سه‌ریدا زال بین، ته‌نانه‌ت که‌سانیک که له چاوی ئەوانه‌وه باوه‌رداریکی لاواز بوون. دان پیدانانی گشتی ریگا بۆ هه‌مووان هه‌موار ده‌کات، که ئەمه له خۆیدا شایه‌تیه‌کی گه‌وره‌یه بۆ باوه‌رداران و بی باوه‌رانیش.

سوپاسکردن: بۆچی من؟

له ریگای نوێژی په‌رستنه‌وه به یاد دینینه‌وه که خودا ناچار نییه هیچ ئەرکیکی له به‌رامبه‌ر به ئیمه‌دا هه‌بیت. له ریگای دانپیدانانه‌وه به یاد دینینه‌وه که خودا له‌پراستیدا کاریکی بۆ ئیمه ئه‌نجام داوه، که ناچار نه‌کراوه ئه‌نجامی بدات. ئەو ئیمه‌ی به‌دی‌هێناوه، چاودێریمان ده‌کات، دا‌بینکه‌رمانه، لی‌مان خۆش‌ده‌بیت و هه‌ک پۆله‌ی خۆی قبوولمان ده‌کات - ئەم لسته به‌م شیوه‌یه به‌رده‌وام ده‌بیت. خودا له‌گه‌ڵ هه‌موو دروستکراوه‌کانی خۆی له زۆر پوه‌وه میه‌ره‌بانی ده‌نوینیت. به‌لام به شیوازیکی تایه‌ت له‌گه‌ڵ پۆله‌کانی خۆی میه‌ره‌بانه. خودا به ده‌سه‌لاته‌وه له ئاسمان داده‌نیشیت و هه‌رچه‌ند که ئیمه گونا‌ه‌بارین، چاکه‌مان له‌گه‌ڵ ده‌کات، ئەمه هۆکاریکمان پیده‌دات بۆ ستایشکردنی.

ته‌نها وه‌لامی گونجاو بۆ نیعمه‌تی خودا، سوپاسکردنه. به‌لام زۆربه‌ی کات وه‌لامه‌که‌مان وا ده‌رده‌که‌وێت که خودا قه‌رزازی ئیمه‌یه، که به پوونی له بۆله‌بۆل و ناله‌ناڵکردنماندا دیاره! باشترین ریگا بۆ ئەوه‌ی بزانی که دل‌مان پره له پیزانین یان بی‌منه‌تی، ئەوه‌یه که مه‌به‌ستی خۆمان له‌م پرسیا‌ره پچاو بکه‌ین «بۆچی من؟» دل‌یک که بی‌منه‌تانه وه‌ک ئەوه‌ی خودا قه‌رزداری بیت، داوا بکات، ده‌لیت: «ئهی خودایه، بۆچی داواکارییه‌که‌م به‌و شیوه‌ی من خواستم له‌سه‌ره جیبه‌جی ناکه‌یت؟» به‌لام دل‌یکێ بی‌فیز ده‌پرسیت، بۆچی من؟ به واتای ئەوه‌ی ئهی خودایه بۆچی هێنده له‌گه‌ڵ من چاکه‌ت کرد؟ من شایانی تۆ و هیچ یه‌که له نیعمه‌ته‌کانته نیم. کات دانان بۆ سوپاسکردنی خودا له‌به‌ر کاریکی تایه‌ت که خودا بۆ ئیمه‌ی کردووه، ده‌بیت به ئاراسته‌ی سوپاسکردن و بی‌فیزی دل‌مان گه‌شه بکات. کاتیک

ئىمە گلهيى و بۆلبۆل دەكەين، دەبىت لە رېڭاي سوپاسكرنەو بانگهيشت بكرين تاكو نىعمەتەكانى خودا لەسەر ژيانمان بەبىر بەينىنەو كە شايانى نەبووين، وە لە يادى نەكەين كە هەموو ئەمانەمان بە مېهرەبانى و نىعمەتى خودا وەرگرتو.

ئەم كاتدانانە بۆ سوپاسكردى خودا لە كۆبونەو كەكانى كلىساكەماندا زۆر گرنگە، چونكە رۆحىكى شكاو دەكرىت بەرەستىك بىت بۆ بىستنى قسەكانى خودا (بەروانە دەرچوون ۶: ۹). ئەگەر دراويكى ئاسنى بخەينە بەرچاومان دەكرىت هەتاو بشارىتەو و وا بكات چىتر نەبينىن، بەم شىوازش كاتىك زۆر سەرنج بخەينە سەر كىشەكانمان، ناتوانىن شكۆى خودا ببينىن.

من هەندىك جار هيزى بى سنوورى خودا لەبەرچاو دەگرم و دواتر بىر دەكەمەو لە هەموو ئەو شتانه كە لەم دونيايە و لە ژيانمدا شكستى پيھيناوم، وە دەست دەكەم بە گلهيىكردىن. بەلام شايەتى ئەووم كە خوشك و برايانم سەرەراي كىشە جۆراوجۆرەكانى ژيانيان، ديسان سوپاسى خودا دەكەن و ئەمە هانم دەدات كە دلم بە ئاراستەى سوپاسكردىن و شادى بېم. ئىمە وەك شوينكەوتوانى مەسىح لە كلىسادا دەبىت سەبارەت بەو بابەتانه خەمبار بين كە لە جىهاندا هەلە و خرابەكارىيە؛ بەلام هەميشە لەبەر كەسايەتى و بەلئىنەكانى خودا دلشاد بين (بەروانە كۆرنسوس ۶: ۱۰). نوپىژى سوپاسكردىن رېگە دەدات تاكو تيشكى شكۆى خودا بەسەر وردەكارى كىشەكانماندا سەربكەوئ.

داكۆكى و پارانەو: ئىمە پىوستمان بە يارمەتى تۆيە!

لەدواى ئەنجامدانى ئەو نوپىژانەى كە هەتا ئىستا باسمان كرد، لە يادمان بىت كە كاتىك پشت بە خودا دەبەستىن ئەو خۆى شكۆدار دەكات. خودا چاودپىرى ئەو كەسانە دەكات كە پەناى بۆ دەبەن (بەروانە نەحەميا ۱: ۷). لەم سەردەمدا تۆرە كۆمەلەيەتتەكان، بارى سەرشانمانى قورستر كردووه، واتا كىشەكانى ئىمە لەگەل كىشەكانى دونيا تىكەل بووه. دونياى سۆشال ميديا دىت و دەپرسىت: گوئىت لە هەوالەكان بووه؟... نمونەيەكى دىكە لە توندوتىژى پۆليس... ياسايەك پەسندكراوه كە بەهاكانى مەسىحى سووك كردووه و وەك كارى شەيتان دەرەكەوئ... هەلبىژاردنىكى يەك جەمسەرى دىكە... شكستى كەسايەتى رابەرئىكى مەسىحى... شەهيدئىكى دىكە... مندال لەبارىردنىكى دىكە... هاوپرئىكى

دیکه شیرپه نجهی هیه... وه هروهها ئهم ههواله ناخوشانه بهردهوامن. له کاتی کدا نامانهویت کۆتایی بهم جوړه گفتوگویه بهینین، له هه مان کاتدا دهمانهویت له گهل کهسیک گفتوگو بکهین که له ئاسمانه! نوژی داواکردن له کاتی په ستنی به کومه لدا ئهم دهرفته مان ده داتئ که باری خه می خومان له لای خودا به جیهیلین.

له کلپسا که مان، ئه نامانی کلپسا، له نوژی ستایش، له دانپیدانان و سوپاسگوزاریدا رپبه رایه تی ئیمه ده کهن. ئیمه وه ک شوانه کانی کلپسا پریرمان داوه که رپبه رایه تی نوژی داواکاری بکهین. ئیمه ئهم کاره ده کهین تا کو رپژهی ئهو داواکاری به رز بکهینه وه که گهلی کلپسا که مان باوه ری هیه ده توانیت له خودای داوا بکات. له م سهرده مه دا که باوه ری مه سیحی به ئارامی و خوشی بو پیشه وه ده چیت، ده توانین ده ستینشانی بکهین که خه لکی داواکاری سنوورداریان هیه و کورتبینن. ئیمه ده مانه ویت نیشانی بدهین که کیشه نییه داوای چاکبونه وهی نه خوشی له خودا بکهین، وه هروهها کیشه نییه به بهردهوام هه مان نوژ بکهین. کیشه نییه داوای شتیک له خودا بکهین به بی ئه وهی هه میسه بلین: «ئهی خودایه! ئه گه به خواستی تویه». به دلنیا یه وه ئیمه ده مانه ویت که دل مان پیش هه موو شتیک داوای خواستی خودا بکات. به لام زوره مان گومانمان هیه له توانایی و ویستی خودا بو ئه نجامی کاری گه وه له زیانماندا. ئیمه ده مانه ویت به داواکاری شتی گه وه گه وه یی عیسا پیشان بدهین. هه ندیک جار خودا به خواستی خوی وه لامی «نا» ده داته وه - وه له م رپگایه وه ئیمه له گه ل یه کتر گه شه ده کهین. به لام ئیمه بهردهوامین له داواکردنی شتی گه وه و ده بینین که زیاتر له وهی ده توانین داوای بکهین یان بیرى لئ بکهینه وه، وه لاممان ده داته وه. له هه ر حاله تیکدا، کاتیک پیکه وه داوای یارمه تی له خودا ده کهین، باوه رمان وه ک خیزانیک پیکه وه به هیز ده بیئت.

په پیره وکردنی نوژ به کرداری

رهنگه پیویستی و سوو ده خشی ته وای ئهم نوژانه بینین، به لام له هه مان کاتدا پیرسین: «چۆن هه موو ئه مانه له ماوه ی یه ک کۆبونه وهی کلپسادا به کرداری په پیره و بکهین؟» لیره دا سئ رپکار هیه که رهنگه یارمه تیده ریان بیئت.

یه کهم، گه شه و بنیادنانی شوینیک که هه مووان خویان به به شداربوو بینن،

ئەمە بە واتای وەلانانی رابەرەكە نییە. كلیسایەك كە رانەهاتوون لەسەر ئەنجامی ئەم چوار جۆرە نوێژکردنە لە بەرنامەی خزمەتی هەفتانەدا، پتویستیان بە رابەرانیكە كە ئەم چوارچۆڵەیان پێشكەش بكات و فێریان بكات. ئەمە نوێژی كلیسای تاییبەت نییە و ئەم بابەتە دەبێت هۆكاری نوێژی بە كۆمەڵی كلیسا بێت. كەواتە شوانەكانی كلیسا دەبێت گرنگی بدەن بە كەسایەتی و شایستەیی ئەو كەسانە كە داوای بەئەنجام گەیانندی نوێژەكان دەكەن.

دووهم، كەسانێك كە لە ناو كۆمەڵەكەدا بە دەنگی بەرز نوێژ دەكەن، دەبێت پێشتر ئامادەكارییان كردبێت. هەرچەندە ناتەوێت كە نوێژەكان وەك نووسراوێك بخوینیتەوه و ناویان لە نوێژەكان دا بنییت، هەرودها جیاوازی بكریت، بۆیە ئامادەكاری پتویستە و دلەپراوكی و دووبارەبوونەوهی بەبێ بیرکردنەوه كەم دەكاتەوه. ئەم كارە یارمەتی باوەرداران دەدات بە ئاگایی، هۆشیاری، هەستیاری و بەخالبەندییەكی رێكەوه نوێژ بكەن و ئەم بابەتە هۆكاریكە بۆ هێشتنەوهی ئارەزووی گۆیگرە بەشداربووكان لە كاتی نوێژکردندا. پەيوەندی لەگەڵ خودا پتویستی بە سەرنجدان، بیرکردنەوه و شەفافیتە. یارمەتی ئەو كەسانە بدەن كە نوێژ دەكەن تاكو هەموو پەهەندەكانی ئەو كارە ئەنجامی دەدەن، پچاوی بكەن، كەوا ئەمەیه: رێنمایبیردنی گەلی خودا بۆ پەرسنتی خودا.

سێیەم، بە هیواشی بپۆ. ئێمە پەلەمان نییە. نوێژکردن بەشیكی گرنگە لە خزمەتی كلیسادا كە ناتوانین چاوپۆشی لێ بكەین و كورتی بكەینەوه.

پەيوەندی جۆرا جۆر

ئێمە وەك كلیسا، دەمانەوێت كە پێكەوه و بە كۆمەڵ پەروەردگارمان بپەرسنتین. ئێمە دەمانەوێت نەتەوه جیاوازهكانی خودا نیشان بدەین، كاتێك بە شیوازی جۆراوجۆر قسە لەگەڵ خودا دەكەن. ئێمە دەمانەوێت ئەندامانی كلیساكەمان و سەردانیكەرانێكە بێنن كە ئەو نوێژە گرنگە بە شیوازی جیاواز و لە كاتێكی كەمدا، دەكریت. هەموو ئەمانە كاتێك ئەگەری ئەنجامی هەیه كە لە پۆژی فەرمی كۆبوونەوهی كلیساكەماندا زیاتر جەخت لەسەر نوێژکردن بكەینەوه.

خودای ئێمە حەز بە پەيوەندییەكی قوول دەكات لەگەڵ گەلەكە. هەرچەندە ئەم پەيوەندییە قوولتر بێت، پەيوەندییەكان هەمەجۆرتر دەبن. ئێمە بە درێژایی

نوئیژی پهرستنمان بهدوای ئهم بابهته ناوازهیهدا دهگه پڕین که «خودا کتییه؟». ئیمه له دلسۆزی و میهره بانای خودا له کاتی نوئیژی دانپیدا ناومان تیده گهین. له کاتی نوئیژی سوپاسکردندا بیر له هه موو ئهو کاره چاکانه دهکهینهوه که خودا بو ئیمه ی کردوه. ئیمه پشت بهو دهبهستین و له کاتی نوئیژی داواکاریدا ههست به هیزی ئهو دهکهین. به گشتگیرکردنی ئهم نوێژانه له بهرنامه ی کۆبوونهوه کانا ماندا، پانتایی و قوولایی په یوه ندییه که مان له گه ل خودا درده خهین.

له دهستیکی کاری شوانایه تیم، سهردانی کلێسایه کم کرد که ئهو بابه تانه ی وهک مؤسیقا و شیوازی وتاردان، به دلی من نه بوو، به لام بهم شیوازه ی که له م کتییه باسم کرد، گرنگیان به نوێژ دهدا. نوێژکردن پۆلی سه رهکی و بنه پره تی هه بوو له په رسته نه کانیاندا. هه تا ئهو کاته ی ههستیکی وام ئه زمون نه کردبوو، هه رچه نده له وتاره که شتیکی فیڕ نه بووم، به لام ههستم کرد که منیش له گه لیان به شدارم، چونکه داویان لی کردم له گه ل گه لی خودا و له په یوه ندی له گه ل خودا به شداریم. وهک یاری تۆپی پی کاریکی تیمی بوو. شتیکی که دهکرا وهک بینهریک ههستی بیزاری و ماندوو بوونم پییدات، به پیچه وانه وه منی وهک به شدار بوونیک هۆگری خۆی کرد. کاتیکی پیکه وه له پڕیگای نوێژکردنه وه له په رسته نی به کۆمه لدا به شدار ده بین، به شیوازیکی بیهاوتا تامه ی شکۆی خودا دهکهین.

به‌شی‌ه‌وتهم

پشتبه‌ستن به‌خودا

پۆلی‌نوێژ له‌پهرستنی به‌كۆمه‌لدا

پشتبه‌ستنه‌یان‌فیربوون؟

له‌سالی ۱۹۹۲، ئەو کاته من ته‌مه‌نم هه‌شت سالان بووم، تازه یارییه‌کانی ئۆلۆمپیادی هاوینه‌م ته‌ماشاکردبوو. بریارم دا کاتیک گه‌وره‌بووم بېم به‌پال‌هوانی یاری جیمناستیک، به‌لام پێش هه‌موو شتیک ده‌بیت فیربیم که ته‌قله به‌پشتدا لێده‌م. من پۆیشتم بۆ کتێبخانه‌ی قوتابخانه‌که‌مان و له‌کتیبیکی جیمناستیکدا نه‌ینیه‌کانی وه‌رزشه‌که‌م په‌یداکرد. له‌هه‌شه‌وردبوومه‌وه که باسی جووله‌کانی یارییه‌که‌ی ده‌کرد و چه‌ندین جار خویندمه‌وه. له‌دوای ته‌واوبوونی قوتابخانه‌ دۆشه‌که‌که‌م له‌ژووره‌که‌م هه‌لگرت و له‌باخچه‌ی هه‌شه‌که‌مان دامنا، ده‌ستکرد به‌ئه‌نجامدانی ئەوه‌ی خویندبوومه‌وه.

با چه‌ند دیمه‌نیک به‌ره‌و پێشه‌وه‌بچین، وه‌من ببینن که لێو و پوومه‌تم به‌ستراوه و به‌شه‌له‌شه‌له‌ده‌گه‌رامه‌وه ژووره‌که‌م. وادیاره‌خویندنه‌وه له‌سه‌ر یاریه‌که‌ له‌ئه‌نجامدانی ئاسانتره! ده‌بوایه‌مه‌شق بکه‌م. ده‌بیت فیربیم چۆن کاتیک له‌هه‌وادا به‌رز ده‌بنه‌وه، بۆ هه‌لگرتنی کێشی له‌شم پشت به‌ده‌سته‌کانم بیه‌ستم. هه‌روه‌ها که دیاره، ئێوه ناتوانن بابه‌تی پشت به‌ستن به‌ده‌سته‌کانتان له‌پێگای خویندنه‌وه، فیرببن یان فیربکن. ئەم بابه‌ته به‌فیرکاری مه‌وه‌گه‌ر نابیت، به‌ئکو به‌مه‌ش‌کردنی کرداری به‌ده‌ست دیت. هه‌روه‌ها که من به‌خویندنی کتیب فیرنه‌بووم که جووله‌یه‌کی وه‌رزشی دروست بکه‌م، ئێوه‌ش ده‌بیت فیری کلێساکه‌تان بکه‌ن که به‌ته‌نها له‌پێگای پێش‌نیارکردن و هه‌ندیک ده‌سته‌واژه ناتوانن پشت به‌خودا بیه‌ستن. کردار پێویسته و کرداره‌که‌ش نوێژکردنه‌که‌یه. کلێسایه‌که که مه‌شقی نوێژکردن ده‌کات باشتره له‌کلێسایه‌که که فیری ده‌بیت؛ ئەم کلێسایه پشت به‌نوێژ ده‌به‌ستیت. ئەمه زیاتر له‌کلێسایه‌که که به‌ته‌نها ده‌زانیت و کرداری نییه؛ ئەمه ئەو کلێسایه‌یه که هه‌ست به‌نوێژکردن ده‌کات. ئێمه له‌پێگای نوێژی به‌كۆمه‌له‌وه فیرده‌بین پشت به‌خودا بیه‌ستین.

پشت پي بهستن به زورهملی

کلیسای ئیمه ناچارکرا پشت به نویژکردن بهسیتیت. نازار له سهرهتای ژیانی کلیساکهماندا پیویستی ئیمه ی به خودا بهرجسته دهکرد. له نو مانگی سهرهتای کلیساکهمان هیچ هاوسهگریرییهک، له دایکبوونیک، بهئهدامبوونیک و باوهپهینانیک تیدا نهبوو. وروژاندنیک که پیویست بوو له کلیسایهکی گهنجدا ببینریت که تهمهنی ئەندامانی بیست بۆ سی و هه‌ندیک سال بوو، نه‌ده‌بینرا. به پیچه‌وانه‌وه، وهک زستانی شاری سیاتیل خه‌مناک بوو. له مانگی ئاداردا یه‌کیک له ئەندامانی کلیسا کۆچی دواپی کهسیکی راگیاندا که بۆ ئه‌وه‌ک دایک و مامۆستایه‌کی خۆشه‌ویست بوو. له مانگی نیساندا براکه‌م کوچی دواپی کرد. له مانگی ئایاردا، خوشکی یه‌کیک دیکه له ئەندامانی کلیساکه‌مان به‌هۆی شپیره‌نجه‌وه گیانی سپارد. له پۆژی هه‌وتی مانگی کانوونی دووم سالی ۲۰۱۵، پیک پۆژی راگیانندی کلیساکه‌مان هه‌والی کۆچی دواپی داپیره‌ی هاوسه‌ره‌که‌مان پی‌گی‌یشت.

ئهم بارودۆخه له مانگه‌کانی تهموز، ئاب، ئەیلول و تشرینی یه‌که‌مدا به‌رده‌وام بوو. هه‌ندیک جار هه‌والیک خۆشی وه‌ک هه‌والی له‌ئاوه‌لکیشان هه‌بوو، له مانگی تشرینی یه‌که‌مدا یه‌کیک له ئەندامانی کلیساکه‌مان که خاتوونیک پهنجا و سی سالان بوو به‌هۆی ده‌ستنیشانکردنی نه‌خۆشی شپیره‌نجه‌که‌ی له نه‌خۆشی گوناھی خۆی ئاگادار بووه‌وه. به‌لام له ۳۰ کانوونی دوومه‌ی ۲۰۱۶ دا، هه‌مان نه‌خۆشی شپیره‌نجه که مه‌سیحی پیناساند، له ئیمه‌ی وه‌رگرتوه و به دیداری عیسی مه‌سیحی رزگارکه‌ری شاد کرد. کاتیک له ئاوه‌لکیشانمان بۆ ده‌کرد، خۆشحال بووین، وه کاتیک له‌دوای چهند مانگیک به‌خاکمان سپارد، خه‌مبار بووین.

ژیان ئیفلیجی کردبووین. شادی دوورده‌که‌وته‌وه و خه‌م و په‌ژاره‌ نزیک. ئیمه ناچار کراین که فیر ببین له کاتی چاودیریکردنی یه‌کتیریدا پشت به خودا بهستن چ واتایه‌کی هه‌یه. ئیمه وشه‌ی ئاقالنه و سه‌رچاوه‌ی پیویست بۆ چاره‌سه‌رکردنی پنداویستییه‌کانی یه‌کترمان نه‌بوو. بۆ هه‌لگرتنی ئه‌وه‌ بارانه‌ی که له سه‌رمان ئه‌رک بوو، هه‌لیبگرین، تیار نه‌بووین یان به‌دروستی تیار نه‌کرا‌بووین. له‌گه‌ل هه‌موو ئەمانه‌دا ئیمه یه‌ک وانه‌ فیربووین: کاتیک له ژياندا ده‌که‌ون، بۆ هه‌ستانه‌وه به‌په‌له مه‌بن. به‌لکو به‌په‌له بن بۆ ته‌ماشاکردنی خودا له نویژدا. ئیمه له قوتابخانه‌ی کیشه و مه‌ینه‌تیدا، فیری پشتبه‌ستن به خودا بووین.

ئىستا پرسىياري من له ئىوه ئەمەيه: باوەردارانى كۆلساكهى ئىوه لەپاستيدا له كوۆ فێردهبن كه پشت به خودا بيهستن؟ ئايا مەودايەك بۆ فێريوونى ئەم پشت بهستنه هەيه؟ ئايا كاتىكى ديارىكراو هەيه؟ يان بېرۆكهى ئەومان هەيه كه خەلكى رێكار و هێلكارىهكان له وتارهكه وەرېگرن و دواتر به تەنھايى بەشى پشت پێيهستن بۆ خوێان شىكار بكن و فێرى ببن؟ خۆشبهختانه چاوەروانى داھینانانەمان لى ناکریت. ئیمە ناچار نین كه ستراتیژى يان رێكارى بەرنامەيهكى نوێ بۆ يارمەتیدانى خەلكى فێربیین، تاكو واتای پشت پێيهستن به خودايان فێر بکەين. ئیمە به تەنھا دەبیت دەربارەى ئەو شتەى پێشتر خودا پێشكەشى كرديوين، توێژينهوه بکەين. تەنانهت ئەگەر به خیرایى تەماشایهكى وشەى خودا بکەين دەبیین كه چارەسەرێكى دروستمان له بەر دەست دەبیت.

سەرنجا لەسەر شتە ديارەكان

يەكێك له گرنگترین وانەكان كه له خوێندنەوهى كۆتییى پیرۆز فێرى بووم، ئەم دەستەواژەيه بوو: «سەرنجت لەسەر شتە ديار و ئاشكرىكان بێت». يەكەم هەنگاومان له خوێندنەوهى كۆتییى پیرۆزا گەپان بەدواى ئەو شتەنەيه كه بۆ هەر خوێنەرێك پوونه. به وردبىنى دەست پێمەكەن، به وێنەيهكى گەورە كه له ئاسمانەوه گیراوه دەست پێكەن. بۆ تىگەيشتن له نوێژکردن له ژيانى كۆلسايدا، دەبیت به تەنھا سپارەى كردارى نێردراوان لەبەرچاوى بگرن.

بۆ پوونى، وردەكارى گرنگە. تەواوى كۆتییى پیرۆز له سروشى پۆحى خودايە و نووسەرەكانى كهسانىكن كه خودا به وردبىنى هەلبێژاردوون. لۆقا، پزىشكێك كه سپارەى لۆقا و كردارى نێردراوانى نووسيوه، بۆ راپۆرتىكى ورد و رېكۆپێك لەسەر ژيانى عيسا (بروانە لۆقا ١: ١-٣)، وه بۆ دامەزراندنى كۆلسا (بروانە كردار ١: ١-٣)، به وردى نووسيوهتەى. ئەو دەبويست خوێنەرەكانى دۇنيا بكاتەوه لەوهى كه خۆى فێركرابوو.

لۆقا كۆلسا وهك كۆمەلێكى نوێژ پێناسە دەكات. تەنانهت خوێندنەوهيهكى خیرای سپارەى كردارى نێردراوان، بەربالۆوى و فراوانبوونى نوێژى كۆلسامان نیشان دەدات.

- قوتابىيهكان هەموويان پێكەوه نوێژ دەكەن بۆ دانايى له هەلبێژاردنى رابەرىكى دىكه لهجياتى يەهوزا (بروانە كردار ١: ١٢-٢٦)

- کَلَيْسا وهك رپتم و ترپهيهك بۆ ژيانى تهواوى باوهرداران به بهردهوامى نوپژدهكات. (بپروانه كردار ۲: ۴۲-۴۷)
- پهترؤس و يوحنا له كاتى نوپژكردندا پيگهوه بۆ پهريستگا چوون (بپروانه كردار ۳: ۱-۳)
- كَلَيْسا بۆ وهرگرتنى بوپرى و ئازايهتى له بهرپهچدانهوهى دژايهتپههكان، نوپژ دهكهن. (بپروانه كردار ۴: ۲۳-۳۱)
- كَلَيْسا بۆ بهرهكهداربوونى رابهره ههلبژيردراوهكان نوپژ دهكات، نيردراوان پابهندن به نوپژى به كۆمهل. (بپروانه كردار ۶: ۱-۶)
- ستيفاتؤس، يهكهم شههيد له كاتى گيان سپاردنيادا، داواى ليخۆشبوون دهكات بۆ ئهوكهسانهى شههيدى دهكهن و نوپژ دهكات. (بپروانه كردار ۷: ۱۴-۱۵)
- پهترؤس و يوحنا لهگهه باوهرداره پيروزهكانى ديكه له شارى ساميره نوپژ دهكهن تاكو پۆحى پيروز وهربگرن. (بپروانه كردار ۸: ۲۲-۲۴)
- پهترؤس فرمان به به شيمۆنى جادووگهر دهكات كه تۆبه بكات و بۆ ليخۆشبوون له مهبهستى خراپى دللى نوپژ بكات، شيمۆن داوايان لى دهكات نوپژى بۆ بكهن. (بپروانه كردار ۸: ۲۲-۲۴)
- پهترؤس نوپژ دهكات و ژنيكى بينى كه مردووان ههلهسپينتپهوه. (بپروانه كردار ۹: ۴۰)
- كۆرنيليؤس بهردهوام نوپژى دهكرد كه خودا پيگاي پرزگارى نيشان بدات. (بپروانه كردار ۱۰: ۱-۸)
- پهترؤس له پوانگهيهكى تهسكهوه نوپژ دهكات و خودا سهرنجى ئهواى فراوانتر كرد. (بپروانه كردار ۱۰: ۹-۲۳)
- كَلَيْسا پيگهوه بۆ دهريازبوونى پهترؤس له زيندان نوپژ دهكات.

(بروانه کردار ۱۲: ۱-۵)

● کلئسا به پوژوو ده بیئت و نو یژده کات و خودا پهره به ژماره ی باوه پرداران ده دات. (بروانه کردار ۱۳: ۱-۳)

● پوئس و بهرنا باس پیرانی کلئسا هه لده بیژیرن و به پوژوگرتن و نو یژگرتنه وه به مه سیحی بالاده ستیان ده سپیرن. (بروانه کردار ۱۴: ۲۳)

● پوئس و سیلا پیکه وه له به ندیخانه دا نو یژ ده کهن (هیچ شتیک ناتوانییت بهر به ست بیئت له نو یژکردنی ئەم برایانه پیکه وه). (بروانه کردار ۱۶: ۲۵)

● پوئس کاتیک پیرانی کلئسای ئەفه سوئس به جیده هیلیت له گه لیان نو یژ ده کات. (بروانه کردار ۲۰: ۳۶)

● پوئس له گه ل خیزانی خودا، پیش ئەوه ی بهرنامه ی گه شته که ی بو ئور شه لیم ریك بخت، نو یژ ده کات. ئەمه له کۆتاییدا گه شتیکی ده ریایی بوو که بریاره که ی سه باره ت به مردنی له ریگای مه سیحدا، لیرده دا ئازموون ده کرا (بروانه کردار ۲۰: ۲۴؛ ۲۱: ۱-۱۴)

● لوقا و پوئس و ستافی که شتییه که پیکه وه نو یژیان کرد کاتیک له مه ترسی تیکشکان و نو قمبوون ده ترسان. (بروانه کردار ۲۷: ۲۹)

● پوئس بو پیاویک نو یژ ده کات که تا و سکچوونی هه بوو، چاک ده بیته وه و دواتر نه خو شه کانی دیکه ی دوورگه که هاتنه لای و چاکبوونه وه. (بروانه کردار ۲۸: ۸-۹)

ده زانیت مه بهستم چیه؟ نو یژکردن له سپاره ی کرداری نیردراواندا نزیکه ی ۲۱ جار باسکراوه. سه ره پای ئەمه، هه موو ئەم نو یژانه به سروشتی به کۆمه ل ده کرین. هر کاتیک باسی نو یژ ده کریت به هیزه وه کهسانی دیکه ش ده گرتنه وه و له خو یان ده گرت. ته نانه ت کاتیک که سیك به ته نها نو یژ ده کات، په یوه ندی نیوان خو ی و کهسانی دیکه ده گرتنه وه، (بو نمونه، ستیفانوئس نو یژ ده کات که خودا

له بکوژه کانی خوښبیت و ببن به خیزانی خودا، یان په ترؤس و کورنلیؤس له ریځای نویژی تایبه ته وه له لای یه کتر کۆده بڼه وه. لوقا جه ختده کاته وه که کاری کلپسا ده بیت زیاتر بیت له فیڅکاری راستییه کان سه باره ت به خودا. بۆچی ئه مرؤ ئه م جوړه نویژکردنه له زۆریه ی کلپساکاندا چاوپوښی لئ ده کریت و له بیرکراوه؟

دووباره پیداجوړه وهی کۆبوونه وه کانی نویژکردن

هروه ما که له به شی پینشووی ئه م کتیبه دا چۆنیه تی نویژکردنمان له کاتی پرستنی کلپسادا تاوتوئ کرد، لیره دا ده مانه ویت روویکی دیکه ی بابه ته که بڅینه پروو. ترخانکردنی کاتیکی تایبه ت له کلپسادا به مه بهستی نویژکردنی به کومل، پیویست و گرنغه. ئه م کاته تایبه ته جیاوازه له کاتی کۆبوونه وهی سهره کی کلپسا و هینده ی ئه و پیویسته هه بیت. نویژکردنی ئیمه له کۆبوونه وه کانی کلپسادا وه ک ته ماته ی ته نیشته که باب وایه، وتاردان له سهر کتیبی پیروژ، که بابه که یه، به لام له کۆبوونه وه کانی تایبه ت به نویژ جیگا که ده گوږدریت و نویژکردن که بابه که یه، واتا لیره دا نویژکردن خواردنی سهره کی و گرنغه. کاتیکی پیکه وه پشت به خودا ده به ستین باشتتر ده توانین چاودیری یه کتری به کین.

ده زانین که بیرۆکه ی کۆبوونه وهی نویژ زور دره وشاوه دهرناکه ویت. کتیشه که له ویدایه که کلپساکان و شوانه کانیان به رده وام هه ست به په ستانی چه واشه کاری و داهینانی نوئ ده که ن. کومه لگای ئیمه تووشی هه وه سی نویگه ری ده بیت؛ که واته بابه ته ئاسایی و لاوه کیه کان به رده وام بی به هاتر ده بن. خه لکی به وای بابه تی نوئ و وروژینه ردا ده گه ریڼ. شوانانیکي وه ک من تووشی دوودلی ده بین که بیری لئ بکه ینه وه، ئیمه پیویستمان به هه ندیک روودای وروژینه ره که سهرنجی خه لکی رابکیشین. به هه رحال، کۆبوونه وه کانی نویژکردنمان به که می وروژینه ر دهرده که ون. خه لکی ده چنه ناو ژووریکه وه باره کانیان له گه ل یه کتری دابه ش ده که ن، وه پیکه وه به چاوی داخراو و سهری کزه وه بۆ لای خودای ده هینن.

راستییه که ئه وه یه که ئیمه پیویستمان به داهینانی نوئ نییه. ئیمه پیویستمان به وه یه که چالاکیه کانی کلپساکه مان ئامانجدار و پلان بۆ دارپژراو بن. کۆبوونه وهی نویژکردن به واتای ئه وه نییه که به ته نها پیکه وه کات به سهر بیه ین بۆ چای و شیرمه نی خواردن، به لکو ده بیت هاوشیوهی دامه زراوه کانی پاشکه و تکرده ن بیت.

ئىمە ۋەك ئۆتۈمبىلىكى بى سىندوقىن كە بىر پار نەبوۋە نىگەرانى و دلەر اوكى له دەروونمان ھەلبىگرىن. (بىروانە زەبوورەكان ۱۳: ۲)، بەلكو بىر پار وا بوو كە تەواۋى بارەكانمان لەبەردەم خودا دابنىين. كلىسا ئەو شوئىنەيە كە خەلكى بە بارەكانيانەوہ دىن و بەبى بار دەپۆنەوہ، چونكە ھەموو بارەكان و نىگەرانىيەكانمان لەناو دەستى خودا جىگای دەبىتەوہ. لىرەدا، ئىمە كۆدەبىنەوہ تاكو پىكەوہ، وە لەپىناو يەكتىرى پشت بە خودا ببەستىن. كات و شوئىنىكى وەھا بۆ كلىساكەتان كەى و لە كوئىيە؟

بەرپرسارىيەتى ھەلسەنگاندنىكى نوئ

دامەزراندن يان دووبارە پىداچوونەوہ بە كۆبوونەوہيەكى نوئىژى جىگىر و بەردەوام بۆ ھەر كلىسايەك لانىكەم دوو كار ئەنجام دەدات:

(۱) ھۆكارىكە بۆ بەھىزكردنى بەرپرسارىيەتيمان بەرامبەر بە يەكتەر. (۲) خشتەيەكى ھەلسەنگاندنى نوئمان پى دەبەخشىت كە يارمەتيدەرمانە بۆ ئەوہى باشتر تىبگەين كە چۆن دەتوانىن بارى گوناھ و خەم و پەژارەى كەسانى دىكە ھەلبىگرىن و ھەلسوكەوتمان باشتر پىوانە بكەين.

كاتىك لە لە ماتەمى كەسانى دىكە دەگرىين و لە كاتى شادىيەكانيان شادى دەكەين (بىروانە پۆما ۱۲: ۱۵)، بەبىرھىنانەوہيەكە كە ئىمە بەشىكىن لە خىزانىك. لەم خىزانەدا ھەر يەك لە ئىمە ناسنامەيەكى گەورەترمان ھەيە. واتا «من» دەبىت بە «ئىمە». ئىمە چىتر ۋەك يەك كەس بە دونيايەكى تايبەت بە خۆيەوہ، ھەژمار ناكريين. ئىمە ئەندامىكى پەيوەستىن بە يەك لەشەوہ و بانگھىشت كراوين تاكو لەگەل يەكتىرى بە شادىيەوہ سوپاسى خودا بكەين و پىكەوہ خەمبارىين. چىدى، خۆشى و ناخۆشىيەكانمان تايبەت و نھىنى نىن؛ بىر پارە خىزانەكە ھەست بە خۆشى و ناخۆشىيەكانى يەكتەر بكەن. تەواۋى كەسانى ناو كۆمەلگاكە بانگھىشت كراون كە شادى و چاكەى خودا لە ژيانى يەكتەردا ئازموون بكەن و لە ھەمان كاتدا ھاوبەشى ئازموونە ناخۆشەكانى ژيانى يەكتەرن، تەنانەت ئەگەر ھۆكارىك بىت بۆ تىكشكانى خۆمان. ئىمە ۋەك خىزانىك كۆدەبىنەوہ كە بابەتەكانى ژيانمان لەگەل يەكتەر باس بكەين و بۆ ستايشكردن و داواكردن لە بەردەم خودا دايانبنىين.

پىكەوہ نوئىژكردن ناوہروكىكى نوئمان بۆ پىناسەكردنى سەر كەوتن دەداتى. ئىمە خودا نىن، ئىمە دەسەلاتى تەواومان نىيە، ئىمە ناتوانىن شتەكان بگۆرىن، ئىمە

هه‌موو داناییه‌کمان نییه، که‌واته زانیارییه‌کانی ئی‌مه بۆ پ‌اویژدان به‌که‌سانی دیکه سنوورداره. وه ئی‌مه ناتوانین له هه‌موو شوینێک ئاماده‌بیین، که‌واته تواناییمان بۆ ئه‌وه‌ی له پ‌وژانی سه‌خته‌دا له‌گه‌ڵ یه‌کتره‌بین زۆر سنوورداره. ئی‌مه هه‌موو ئه‌مانه ده‌زانین، به‌لام کاتیک له‌کیشه و ئازاره‌پوو له زۆربوونه‌کانی خه‌زانی کلێسامان ئاگادار ده‌بین، به‌ ئاسانی ده‌پوخیین. کاتیک ده‌رباره‌ی ناپاکیه‌کی چاره‌پوان نه‌کراو، شه‌یره‌نجه‌یه‌کی له‌ناکاو، مردنێکی به‌ خه‌یاڵدا نه‌هاتوو، یان پ‌ووداویکی ئۆتۆمبیلی پ‌یگری لینه‌کراو، ده‌بیستین، بیرکردنه‌وه له‌وه‌ی که «ده‌بیت ئه‌نجامی ده‌ین» یان «ده‌توانین ئه‌نجامی ده‌ین» زۆر ئاسانه. ئی‌مه ده‌زانین که خودا نین، به‌لام ئه‌مه له هه‌ست به‌ تاوانباربوون دوورمان ناکاته‌وه.

لێره‌دایه که هه‌لسه‌نگاندنی نوێ دیته ئاراهه. سه‌رکه‌وتنمان پ‌یناسه ناکریت له پ‌یگای ئه‌وه‌ی که چهند به‌ شاره‌زایی ده‌توانین پ‌یش له پ‌وودانی کاره‌ساته‌کان بگریین. ئی‌مه له نوێژه‌کانماندا ستایشی که‌سیک ده‌که‌ین که ته‌واوی ده‌سه‌لاتی هه‌یه، دانایی له‌سه‌ر هه‌موو شتی که هه‌یه و له هه‌موو شوینێک ئاماده‌یه. نوێژکردنمان به‌بیری که‌سانی خاوه‌ن پ‌یوستی ده‌هینێته‌وه که خودای ئی‌مه ناوازه‌یه. کاتیک پ‌ارانه‌وه و داواکارییه‌کانمان ده‌به‌ینه به‌رده‌م خودا، ئی‌مه له بیرکردنه‌وه‌ی هه‌له‌ی «خودا بوون» ئازاد ده‌کات.

هه‌رچهند ته‌واوی ئه‌مانه ده‌کریت وه‌ک بیانووێک ده‌ربکه‌هویت بۆ ویژدانیه‌کی خه‌وتوو، که ژیان سه‌خته و ئی‌مه توانایی هه‌لگرته‌ی باری که‌سانی دیکه‌مان نییه، که‌واته بۆچی زه‌حمه‌تی نوێژکردن ده‌ینه به‌ر خۆم و گرنگی پ‌ی‌ بده‌م؟

ئایا تاكو ئیستا له سپاره‌ی پ‌ائوس سه‌رنجی ئه‌م خه‌لت داوه، که هه‌ر که‌سیک داوی به‌ره‌که‌تیک له خودا بکات بۆ که‌سیکی دیکه، کاره‌که به‌هاتنی هه‌مان به‌ره‌که‌ت له‌لایه‌ن خوداوه بۆ ناو ژیا‌نی خۆی گۆتایی دیت (پ‌روانه پ‌ائوس ۱: ۹؛ ۳: ۱-۴؛ ۲: ۱۲؛ ۲۲: ۱۵-۱۸؛ ۴: ۱۳). نوێژکردنمان پ‌یکه‌وه به‌ واتای شکست و بیهیوایی له کاره‌کانمان نییه، به‌لکه‌ به‌ واتای هه‌یز و هه‌رگرتنه‌ بۆ کاره‌کانمان که له پ‌یگای گرنگیدان به‌ نیگه‌رانی ژیا‌نی که‌سانی دیکه‌وه ده‌ستمان ده‌که‌هویت. نوێژکردن له کاتی پ‌یوستدا ده‌که‌نمان له‌گه‌ڵ یه‌کتري گریده‌دات و سه‌رنج و تامه‌رزۆییمان بۆ خزمه‌ته‌که‌مان زیاتر ده‌کات.

به ږټوهرېدنی کږبوونه وهی نوټز

وهرن به هندیك كات تهرخان بکهین بؤ باسکردن دهریاره ی بنه ما سره کهیه کهنی به ږټوهرېدنی کږبوونه وهی نوټز. ئەمانه هندیك پېشنیاری وانهیه که کاتیك کښای ئیمه به دوا د اچوونی د کرد بؤ ږټوهرېسم و کهلتوری نوټزی به کږمه ل، فیری بوو. ئیمه دوو سال پېش ئیستا کښایسا کهمان دامه زان دووه، به لام پېش ئاماده بوونی بینای کښایسا که، بؤ ماوهی یه ک سال هندیك کهسمان بؤ نوټزکردن کږده بووینه وه. کهواته له سی سال له مهو پېشه وه لانیکه م مانگی یه ک جار بؤ نوټزکردن کږبووینه ته وه.

لیرده ئامازه ده کهین به هندیك بابته که چؤن له کږبوونه وه کهانی نوټزدا یارمه تیدهرمان بووه تا کو کښایسا کهمان پیاړیزین. هیوادارم ئەم بابته تانه یارمه تیتان بدات که چؤن کږبوونه وه یه کی نوټز له کښایسا که تان به ږټوهرېبهن. ږیزبهندی ناوه ږوکی بابته کان به پپی گرنگیه کهیان نییه؛ تهنه کږمه له بابته ټیکی باسکراوه.

به ږټوهرېدنی کږبوونه وهی نوټز: کاتیکی گونجاو بؤ کښایسا که تان دیاری بکهن. ئیمه مانگانه یه ک جار له ږوژی یه که شه ممه دا له کاتژمیږ ۵ تا کو ۷ کږده بووینه وه. دواتر سه رنجمان دا کهوا بؤ کښایسا یه کی ږ له هاوسره گهنجه کان و منداله بچو کهکان، ئەم کاته خراپترین کات بوو، بؤیه له دوا ی ټیپه ږبوونی یه ک سال، هندیك کاتی گونجاو ترمان ئەزموون کرد.

هر بابته ټیک که له گهل کاته که دا ناگونجیت، بیسړنه وه: نوټز، بنه مایه کی قورسی فیږبوونه و پږیستی به سه رنجدانیکی ورد هیه؛ کهواته پږیسته هر هؤکاریکی سه رقالکردن بسړینه وه. ئیمه له یه کهمین چوارشه ممه ی مانگدا بهرنامه بچو که کهانی دیکه ږاده گرین، بؤ نه وهی هیچ بهرنامه یه کی دیکه له م کاته دا پشپوی دروست نه کات. ئیمه شوین و خواردن و هروه ها کهسانیک بؤ چاودیری له مندالانی ئەندامه کانمان دابین ده کهین تا کو بیری کهس بؤ چیشتلینان و منداله کهی نه ږوات. له ږوانگهی ئابوورییه وه ئیمه به ږټوهرېه کی زؤر بوجه تهرخان ده کهین بؤ کږبوونه وه کهمان و دهمانه ویت له کاردانه وهی گرنگی ئەو هه ولانه ی بؤ گهیشتن به م مه به ستانه داومانه، دهرنجامیکی باشمان هه بیت. له ئیستادا ئیمه مانگانه جاریک کږبوونه وهی نوټزمان هیه، به لام ئامانجمان نه وهیه که زیاتری بکهین. ئیمه دهمانه ویت له و گرنگیه ی به م کاته ی ددهین، بهردهوام گه شه بکهین.

به خويندنه وهی کتیبی پیروژ دستپیکه‌ن: کاتیک پوژانی یه‌کشه‌مه
 کۆده‌بینه‌وه، وتاری وشه‌ی خودا که‌بابه‌که‌یه، به‌لام له پیگه‌ی کاتی جیا‌واژدا
 ده‌گۆردی‌ت. چونکه وشه‌ی خودا به‌شیکی گرنگی ئه‌و کاره‌یه که ئه‌نجامی ده‌دین،
 که‌واته به هاندانیکی پینج تا‌کو پارزه خوله‌کی له خويندنه‌وه‌ی کتیبی پیروژ
 ده‌ستپیکه‌مین و ئه‌مه وه‌ک ستوونیکه بۆ نو‌یژه‌که‌مان. له کاتی نووسینی ئه‌م
 به‌شه‌ی ئه‌م کتیبه له‌لایه‌ن یه‌کێک له ئه‌ندامانی کلێسا‌که‌مان، په‌یام‌یکم بۆ هات که
 نووسی‌بووی: «نو‌یژکردن به ئایه‌ته‌کانی کتیبی پیروژ به راستی سو‌ودبه‌خشه. نه‌ک
 نو‌یژه‌کانم قول‌تر ده‌بنه‌وه، به‌لکو زیاتر دل‌نیام ده‌کات؛ که‌سایه‌تی خودا، کړۆکی‌بوونی
 مه‌سیح و کاری پۆ‌خی پیروژ زیاتر و زیاتر پوون ده‌بیته‌وه. له‌جیاتى به‌ره‌و ئا‌ژاوه
 و یاخیبوونم بیات به‌ره‌و تۆبه‌کردنم ده‌بات، وه له‌جیاتى سه‌رزنه‌شت و تا‌وانباری‌وون
 به‌ره‌و ئاراسته‌ی با‌وه‌ر و دل‌نایى پ‌ینماییم ده‌کات. شو‌ینگۆ‌رپنی ده‌نگی خودا به
 ده‌نگی خۆم زۆر ئاسانه، به‌لام له کاتی خويندنه‌وه‌ی کتیبی پیروژ و نو‌یژکردندا
 ئه‌و ده‌نگه ده‌گه‌رپیته‌وه بۆ خودا؛ ئه‌م پ‌ووداوه له کاته‌کانی دیکه‌دا به که‌می
 پ‌ووده‌دات». ئه‌و فی‌زبووه که پشت به وشه‌ی خودا به‌سه‌تیت، نه‌ک به پ‌یشنیار
 یان ده‌سته‌واژه‌کان، به‌لکو به کرداری. ئه‌مه مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی به‌کاره‌ینانی وشه‌ی
 خودایه له ده‌ستپیکدا!

لستی داواکاری نو‌یژه‌کان سه‌ره‌تا پ‌ر بکه‌وه به کاروباره‌کانی په‌یوه‌ست
 به شانشینی خودا و دواتر به پ‌یدا‌ویسییه‌کانی دنیا‌یی و ژیا‌نی سه‌ر
 زه‌وی. کۆبوونه‌وه‌ی نو‌یژ کاتیک ماندوومان ده‌کات یان بی‌سوود ده‌بیت که ببیت به
 لستی‌کی در‌یژ له نیگه‌رانیه‌کانی ته‌ندروستی، به تایبه‌ت بۆ که‌سانیک که ئه‌ندامی
 کلێسا نه‌بن «ئایا ده‌توانم بۆ نه‌شته‌رگه‌ری به‌ردی زراوی دراوسی‌که‌مان له له
 داها‌توو ده‌یکات، نو‌یژیکه‌م؟». که‌واته بۆ پ‌یگری کردن له‌م پ‌ووداوه با‌شته‌ر ته‌واوی
 داواکارییه‌کانی نو‌یژ له له‌یه‌ن ئه‌و که‌سه‌ی که کۆبوونه‌وه‌که به‌رپۆ‌ه ده‌بات، پ‌یشتر
 سه‌یر بک‌ریت. هه‌رچه‌ند هه‌ندئ جار خه‌لک خۆش‌حال ده‌بن نو‌یژ بۆ ئه‌م با‌به‌تانه
 بک‌ریت و له‌وانه‌یه له ناو گرووپه‌ بچو‌وکه‌نیاندا با‌سی بکه‌ن به‌لام، ده‌بیت هه‌ول
 به‌دین ئه‌م کاته بۆ شتیکی جیا‌واتر به‌کاربه‌نین، له پ‌له‌ی یه‌که‌مدا بۆ نیگه‌رانیان
 سه‌باره‌ت به شانشینی خودا بی‌ت و دواتر بۆ ته‌ندروستی گشتی کلێسا و ک‌یشه
 به‌ره‌تیه‌کانی ژیا‌ن بی‌ت. که‌واته له کۆبوونه‌وه‌که‌ماندا له لستی‌ک که پ‌یشموخته

ئامادەكرواھ وبەرنامە بۇ دارپژراوھ بەكاربھئینین و بابەتی نوێژەكان لەوێ دەربھئینین. ئیمە لەستی نوێژەكانمان بە داواكارییەكان پێدەكەینەوھ. «لەگەڵ دلشادان دلشاد بن، بگریین لەگەڵ ئەوانەى دەگریین.» (رۆما ۱۲: ۱۵). ئەم ئایەتە پلانێكى گشتییه بۆ كۆبوونەوھەكانمان. چیرۆكى هاندان باس بكەن، دەربارەى ئەوھى دەتانەوئیت بینین، ستایشى خودا بكەن، بۆ سەرکەوتن لە ناردنى خزمەتكاران بۆ دەروەھى سنوورەكان نوێژ بكەن، ئەمە یارمەتیدەرە كە بزانین ئەم دەرفەتانە بەخششى خوايە نەك ئیمە، كە لە بەشى داھاتووى كتیبەكەدا زیاتر باسى دەكەین.

ئیمە ھەروھەدا داواكاریمان لە خودا ھەيە بۆ شانشینەكەى و نیگەرانییە سەرھەكییەكانى ژيانمان وەك تەندروستى، پيشە، ئارەزووھەكانمان، سەرکەوتن لە لەخۆگرتنمان وەك پۆلەى خودا و دەرفەتى مژگینیدان. ئیمە كات تەرخان دەكەین بۆ نوێژ دەربارەى ئەندامانى بنەمالەكەمان، چاكبوونەوھى نەخۆشانى شێرپەنجە، باوھەپھینانى ھاواكارەكەمان، بەرھنگاربوونەوھى نەزۆكى. ئەمە دەبیتە ھۆكارىك بۆ دروستبوونى شەپۆلێكى ھاودلێ و چاودێرى لە سەرۆوى پەيوەندى نێوان كەسەكان و ئامرازێكیان دەداتى بۆ پابەندبوون بەو بەلێنەى كە داومانە بۆ چاودێرىكردنى رۆحى يەكتر.

لەستی نوێژكردن - بێجگە لە بابەتەكانى رۆپۆسەمى رۆژانەى يەكشەممە، یان شیوازی وتاردان، تەنانەت بێجگە لە رێكخستەكانى رەگەزى تايبەت بە پابەراییەتى كلیسا^۱ - ئەو شوێنە نییە كە تێیدا جەنگى چینیایەتى بكەین و تێیدا سەربەكەوین یان بدۆرینین. وا دەكات بۆ ئەو كەسانەى نوێژ دەكەن رەنگدانەوھى كیشەى ئەو كەسانە بێت كە كیشەكانیان راستەقینە گرنگن. یەكێك لە ھاوڕێكانم ئەندامى كلیسایەك بوو كە نوێژیان نەدەكرد بۆ ئەو ھەوالبە دلتەزێنەى ھەبوون دەربارەى كوشتنى ماىك براون، تریوون مارتینم ئالتون سترلینگ، ئیریك گاردنر، لاكواون مەك دونالد، یان ھەر كەسێكى بە رەچەلەك ئەفریقایى. ئەو ئەمریكایانەى لەسەردەستى دەسەلاتى جیبەجێكار كوژوان. كلیساكەیان باوھەرى وابوو ئەم بابەتە «زۆر سیاسییە» و ھۆكارى جیابوونەوھ و دووبەرەكى دەبیت لەنێو ئەندامەكاندا. ھاوڕێكەم لەم بابەتە بێھێوا بوو. ئەو نەیدەویست كە كلیساكەیان بەرھە و اشنتۆن رێپێوان بكات و لاقیتەى

1 ھلیرەدا نووسەر ئاماژە دەكات بە بارودۆخى كلیساكەى خۆیان كە لە سپی پێست و رەش پێست پێكھاتووہ - وەرگێر.

دروشمی «ژیانی ږهش پښتو کانیښ گرنګه» له سهر دیواری کلپسا که شوورپکه نه وه. ئه و به تنها دهیویست پیکه وه نوپژ بؤ ئه م بابه تانه بکن، چونکه دهیزانی بؤ که مینه یه که له ئه دمانی کلپسا که یان گرنګی خوئی هیه.

ئه و کلپسایه شکستی هینا له درک کردن به بابه تیک که بؤ کلپسای سهرتایی له سهرده می نیردراوانی مه سیحدا ږوون بوو: به هیژکردنی په کگرتوویی له جیاوازیه کاند، بابه تیکه که زیاتر له هؤکاره که لتوریه کان له خؤده گرت؛ وه نیشانی دهدات که په کگرتن له گهل که مینه کانی کومه له که دا له بهر ننگار بوونه وه ی ئه و بابه تانه دهرده که ویت که ئه وان ږووبه ږووی دهنه وه. له به شی شه شمی سپاره ی کرداری نیردراوان، بیوه ژنه یونانیه کان له دابه شکردنی خوراکدا پشتگوئ خرابوون. دوازه نیردراوه که، اتا هه موویان کویوونه وه و گه ږان به دواي دامه زاندنی خزمه تکارانی سهرتایی له کلپسادا (ږوانه کردار ۶: ۲). دواتر کلپسا هوت که سی یونانی هه لېژارد. له به شی چوارده ده بیزیت ږیگه به ناجوله که کان دهریت بؤ هاتنه ناو خیزانی خوداوه به بی ناچار کردنیان به پابه ندبوونیان به خه تنه کردن. ئه م دوو ږووداوه به گفنگوؤ و نوپژکردن له سهر نیگرانی سه باره ت به که مینه کان دیاری کرا.

هیشتا خه بات کردن بؤ هه مه چه شنی لیردها سهرده که ویت یان دهورپت. هه مه چه شنی زیاتر به پیشینه یی په یوه سته تاوه کو به بهرنامه کان. وه کلپسا بؤ ئه و بابه ته نوپژ دهکات که له پیشینه یه. لستی نوپژکانی ئیوه له بنه ږه تدا وه ک ستیکه ری نرخ ی ږووداوه هه نووکه بییه کان و نیگرانیه کانی کلپسا کاردهکات - نرخاندنی وه ک بی به هاگردنیانه، که واته لستی نوپژکردن به تنه یی مه نووسن، به لکو نیگرانیه کانی هه مووان به لسته که بنووسن. هه نگاوی جوامیزانه ئه وه یه کاتیک به ئاراسته ی هه مه چه شنیدا نوپژ بکه ین بؤ خودای باوکمان که جیاوازی ناکات له نیوان ږوله کانیدا (ږوانه کردار ۱۰: ۳۴).

له کؤتاییدا، ئیمه هه ندیک بابه ت له ناوه ږوکی نوپژه کانمان داده نیین که هه رگیز نابیت کلپسا چاوپووشی لی بکات. ئه گه ر بؤ ماوه یه کی درپژ گوچان به کاربیت، هه ندیک کات له بیر ده که ییت که شتیکت له ده سته بؤ هه لگرتنی کیشی خؤت. هه مان شت دهرباره ی پشتبه ستن به خودا بؤ ږزق و ږوزی و بهرکه ت راسته. ئه و وه فاداره، ئه گه ر ئه مه به بیر خؤمان نه هیئینه وه ږور به ئاسانی ده توانین وای دابنیین که هیزی خؤمانه چاودیری و پاریزگاریمان لی دهکات.

نوڤتېڭى دريژ بکات، دوتوانيت له شوښنځى دیکه دا نوښتېڭى دريژ بکات، به لام نه که له کۆبونو وه يه کدا که من رابه رايه تى ده که م، نه گهر ناتوانيت بۆ کاتيکى شياو به ناماده بونى هه موو لايه که نوښتېڭى بکات، پيى بلين با له مالى خويدا ته واوى بکات!^a

توخمه سه ره کييه کان له بدير مه که ن. به ژماره سه ره که وتن پيوانه مه که؛ بۆ ده ستپيکى کۆبونو وه يه که نوښتېڭى سه ره که وتوو ته نها دوو توخمان پيويسته: يه که م، کيشه و باره قورسه کانى خه لکى. دووم، خوشک و برايانيک که ناماده ن له گه لتان نوښتېڭى بکهن. ئيوه پيويستتان به مؤله تى که س نيه، شوانى کليسان يان نه ناميکى ساده، توانايى نمونه وهرگرتن له پشتبه ستن به خوداتان هه يه، به شيوازيک که هيچ که س له دژى نه وه ستته وه. ئايا له باره ي کيشه که بيستوتوه؟ يه که سه ر بابته کى داواکاري هه لېژيره و داوا له که سانى دیکه بکه که له گه لتان نوښتېڭى بکهن. که واته نه وه ي پيويستتانه بۆ نوښتېڭى کردن هه تانه. خۆتان رابه ينن که هه موو گفتوگويه که به م پرسته يه ته واو بکهن: «چۆن ده توانم نوښتېڭى بۆ بکه م»، هه ر له و شوينه دا و له و کاته دا نوښتېڭى بۆ بکهن، يان نه گهر له ئيستادا پيى باش نه بوو دواتر نوښتېڭى بۆ بکهن. به نه جامدانى نه م کاره ده بينن که هه موو کۆبونو وه يه که نوښتېڭى پيويستى به به رنامه دانان نيه.

رېڤيدان به به جيپه يشتنى هه نديک کاروبار له نيوه ي رېڤيگا دا

نه جامدانى کۆبونو وه ي نوښتېڭى يارمه تيمان ده دات که به رپرسياريپتى خۆمان له به رامبه ر يه کتردا قبول بکين و له هه مان کاتدا رېڤيگا ده دات که له گه ل سنووردار بونى تواناييه کانمدا راپيئن. ئيمه رزگار که رى که سيک نين. نوښتېڭى نمان به واتاي به نه جام گه ياندى ته واوى کار و کيشه کانى ژيانى خه لک نيه؛ چونکه ده زانين که ئيمه خودا نين و چاره سه رى خيىراى کيشه کانمان له لاي نيه. خودا ته نها که سيک که به وشه يه که زيانه به هيژه کان ئارام ده کاته وه، به لام ئيمه ناتوانين. ئيمه به ته نها ده توانين وشه ي خودا رابه يه نين، وه دواتر پشت به نه وه ببه ستين

a Charles H. Spurgeon, The Soul Winner (Updated Edition): How to Lead Sinners to the Saviour (Abbotsford, WI: Aneko Press, 2016), 84.

و کاریک ئەنجام بدهین که خواستی ئەوی لەسەرە، کاتیک نوێژ دەکەین ئەم بابەتە پشتراست بکەینەوه.

پۆلسی نێردراو لە کاتی بەجێهێشتنی ئەو کلێسای که تێدا پۆلێکی بەرجەستەیی هەبوو لە دامەزراندن و بنیادنانی ئەندامەکانی لە ماوەی سێ ساڵدا، شوانەکان و خزمەتکارەکانی برده سووچیکەوه و بە کورتی پێی گوتن: «...دوای پوشتنم گورگی رڤینەر دیتە ناوتان، بەزەبیان بە میگەلەکه نایەتەوه. بەلام من وەلامیکم بۆ کیشە وه نەهامەتیەکانی داهاووی ئیوه نییه. ئیوه دەبیئت پشت بە خودا و وشەیی پیرۆزی خودا بیهستن. وەرن با نوێژ بکەین. دواتر دەتانبینم!» (بروانە کردار ۲۰: ۲۵-۳۸). نوێژکردن مۆلەتی ئەوەمان دەداتی که کاتیک کیشەکان چارەسەر نەکراون یان پێداویستییهکانی خەلکی لە نیووی رێگادا ماوەتەوه و ئیمە هیچ دەسەلاتیکمان نییه، هەستیکی خراب و شکستمان نەبیئت. نوێژکردن لە پاستیدا یارمەتیدانی کەسێک نییه؛ بەلکو زۆر بەی کات ئەمە باشتترین کارە که لەو کاتەدا دەتوانین ئەنجامی بدهین. لە پاستیدا نوێژکردن بۆ کەسێک بە واتای خۆشویستییهتی، چونکه دەیسپێرینه دەست کەسێک که دەسەلاتی چارەسەری هەموو کیشەکانی هەیه. پەروردگار بەلێنی داوه که کاری خۆی لە ژيانی ئیمەدا تەواو دەکات. وه کچۆن ئیمە بە تامەزرۆییەوه بەردهوامین لە گۆبۆنەوه و نوێژکردن، دلنیاين لەوهی خودا کاری خۆی بە تەواوی ئەنجام دەدات.

بەشى ھەشتەم

ئەنجامى كارى دروست

رۆلى نوپۇز لە خزمەتى نپودەولەتيدا

نارازىبوون دەپتە ھۆى ئەنجامدانى كارىك

لە سالى ۱۹۹۷. چىرۆكە ئەفسونىناويەكان باسى پياويك دەكەن بە ناوى (رىد ھىستىنگز). ئەو لە گەرانەوہ بوو لەلای قەرزدەرىكى بى بەزەيى. لەو كاتەدا بىروكەى كاسىبىيەك ھاتە ناو مېشكىوہ. قەرزدەرىكى بى بەزەيى؟ كۆمپانىاي (بلەك بوسىتىر فىدىئۆ) كە يانەى بەكرىدانى كاسىتى فىدىئويى بووہ ھۆكارى ونبوونى كاسىتى فىكىمى ئاپۆلۇ ۱۳ى ناچارى كرد بە پىدانى چل دولار وەك سزا (لە كاتىكدا نرخی كرىنى كاسىتى فىدىئۆكە كەمتر بوو لە سزاي وىكرىدەكەى). ئەو لە سىستەمى ئىدارى پىشەسازى گەندەل بۇ بەكرى گرتنى فىدىئۆكە، بېھىوا و دلشكاو بوو، بەخۆھاتەوہ و گوتى كە كاتى ھاتووہ كەسىك كارىك ئەنجام بدات. نارازىبوونى ئەو بووہ ھۆكارىك كە لە ھەموو شوپىنك بۇ ئازادكردى خەلك لە بەكرىگرتنى كاسىتى فىلم جەنگىت.

دواتر كۆمپانىاي نىت فىلىكىسى دامەزراند، خزمەتگوزارىيەك كە رىگەت پىدەدات، فىدىئۆكان تاكو ھەر كاتىك كە ھەز دەكەى لەلای خۆت ھەلبىگرىت بەبى پىدانى كرىى دواكەوتن.^a رىد ھىستىنگز بارودۆخى بېھىوايى خۆى قەبوول كرد و لەناو جەرگەى كىشەكانىدا رىگاي چارەسەرىكى ئالتوونى دۆزىيەوہ. گوتم ئەفسانەكان وادەلەين، چونكە راستودروستى ئەم چىرۆكە ناكۆكى لەسەرە.^b ئەگەر ئەم بەسەرھاتە

---

a Blake Morgan, "Netflix and Late Fees: How Consumer-Centric Companies Are Changing the Tide," Forbes.com, October 7, 2016, <https://www.forbes.com/sites/blakemorgan/2016/10/07/netflix-late-fees-and-consumer-centric-ideas>.

b Gina Keating, "Five Myths about Netflix," The Washington Post online, February 21, 2014, https://www.washingtonpost.com/opinions/five-myths-about-netflix/2014/02/21/787c7c8e-9a3f-11e3-b931-0204122c514b_story.htm

راست بېت يان نا، خاڼكى گرنګ دهردهخات: زۆربه ي كات نارازييون پښمانيان دهكات بۆ نهجامي كرداريكي كاريگه.

هه ر كلئيسايهك بابهتيكي بۆ نارهزايهتي ههيه، باوترين نارهزايهتي ئهوهيه كه نهندامهكان ناچار بكرين ئهركي مزگينيدان له ژيانيان ههلبگرن. به مهبهستي داناني هيلئى بنهپهتي دهرهفتم بدهن كه وشه ي «مزگينيدان» بهكاربهينم، ئهوكاته ي سهبارهت به ئهركي به كۆمهلي خهلك قسه دهكهم. مزگينيدان به واتاي ناردي كهسانيك بۆ دهرهوي كلئيسا ديت، تاكو ههوالئى خوښى ئينجيل به كهساني ديكه پابگهيهنن، بۆ ئهوي ئهوانيش به هاتنيان بۆ كلئيسا و باوهپهينانيان پزگاريان بېت و ئازاد بين. ههولدان بۆ هاندان و پالپشتيكردي شوينكهوتواني مهسيح بۆ مزگينيدان يهكيك بووله سهختترين ههولهكاني سهردهمي شوانايهتيم. شكستي من له چارهسهري ئهم كيشهيهدا مني بۆ نهزموونكردي پښگاناني ديكه پښمانيي كر دووه.

كاتيك دياره ي فيركاري به كۆمهلي باوهپرداران بۆ بهشداربوونيان له مزگينيدان قسه دهكهن، زۆرجار ئهم گرمانهيه دهكهن كه خهلكي پښويستيان به فيركاري زياتر، زانياري و تيگهيشتنى زياتر، بهرگريكردي زياتر له باوهپرداراني مهسيح، هانداني زياتر و كهتر ههست به تاوانباربوونه. ههچ كهموكورپيهك نيه له بهرنامهكاني مزگينيدان، كتبهكاني دهرهاري شيوازي دروستي مزگينيدان، يان ريكلامهكاني فويسبووك كه گهشه ي كلئيسا مسۆگه ر دهكات. ههچونيك بېت، من وا بير ناكه مهوه كه سهراچاوه ي سهرهكي بۆ مزگينيدان، شايهستهي بېت، به واتاي ئهوي كه باشترين پښگا به تنها فيركاري و مهشكردي زياتر نيه. به دلنياهوه فيركاري و مهشكردن به شيكه له چارهسهرهكه، به لام ئهگه ر ئازموونتيكي وهك رابردوي منتان هه بېت، كهواته كهساني زۆر شايهسته تان ناسيووه كه به داخهوه چالاكي مزگينيداني كه ميان هه بووه.

ئهگه ر كيشه ي سهرهكي ئيمه شايهستهي بېت، بهرنامه ي فيركاري مزگينيدان به بهردهوامي پښويستي به نوپكردهوه و داهينان نه ده بوو. تنانته له دواي فيركاري و شارهزايي، نا ئارامي هه ميشه دهچته ناو دهروونمانه وه، وانيه؟ موسا له دهوه نيكي گرگرتوودا چاوي به خودا كهوت، ئهوه به په رجووي زوري پرچه ككرا بوو، كه چي هيشتا ههستي دهكرد ناماده نيه. به پښچوانه ي موسا، ژنه ساميره ييه كه ي لاي بيركه، مزگينيدهرتيكي گه وره و نه زموونتيكي زۆر كه مي هه بوو (پروانه يوحننا به شي ٤).

زۆرچار پئويىستى فېركارى زياتر بيانوويكى باشه بۇ كه سانى ترسنوكى وهك من، بۇ ئەوهى خۇيان له ئەركى مزگينيدان دووربخه نه وه. ناسينه وهى هه لهى كيشه يهك به رهو ئەنجامى كارىك ده مانيات، به لام به رهو ئەنجامى كارى دروست نامانيات.

كيشه: دلەپراوكى و بيباكي

كاتىك كه سيك باوه ده هينيت، زورى پيناچيت كه سه رنج ده دات ئەركىكى بۇ ئەنجامدان هه يه. ئەركى ئەوه يه كه باوه ركه ي خوى بۇ كه سانى ديكه باس بكات، تاكو ئەوانيش باوه ر بهينن. ئەو ده بينيت كه له يارمه تيدانى ئەوان بۇ بوونيان به شوينكه وتوى مەسيح، پۆلى هه يه. به لام گرژيه كه له گه ل بلاوبوونه وهى په يامى ئنجيلدا هه يه كه چاره سه رى ئەسته مه. بۆيه به م شيوه يه ده بيت كه: خودا فرمانه رپه وايه، به لام منى بۇ مزگينيدان بانگه يتشت كر دووه. تهنه ا خودا رزگار دهكات، به لام برپاره من مزگينييه كه بلاوبكه مه وه تاكو خه لكى رزگاريان بيت.

كه واته، ئايا ئەمه كارى خودايه يان كارى منه؟ خه لكى به هوكارى ئەم گرژيه هه ز ده كه ن پشت به يه كيك له م دوو لايه نه به ستن. ئەوان بۇ لاي دلەپراوكى راده كيشرين، چونكه تيكده شكين و ده ترسين، يان بۇ لاي بيباكي راده كيشرين، چونكه خودا به خواستى خوى هه ركه سيك رزگارى دهكات.

نيگه رانى: تيكشكينه ره

زۆره ي شوينكه وتوانى مەسيح بير له وه ده كه نه وه كه ده بيت پۇليان هه بيت له «باوه ر هينانى» كه سانى ديكه دا، وه به م هوكاره پر له دلەپراوكى و نيگه ران ده بن. ئەوان وا تيده گه ن كه له به رامبه ر ئەم ئەركه به رپرسيار ييتيان هه يه و ته ووى سه رنجيانى له سه رى داده نين. به لام، به هه ل بير ده كه نه وه كه ئەوان به رپرسن له رزگارى و ئازادى كه سانى ديكه و له ئەگه رى شكسته ينيان له رزگارى خه لكدا، واز له مزگينيدان ده هينن و په يامه كه بلاو ناكه نه وه. ترس له شكسته ينيان هوكاره بۇ شكسته ينيان. هه روه ها جارىك له وتاربيژيك گويم ليبوو كه گوتى: «ده مه داخراوه كان له كو تاييدا ده گه ن به دۆزه خ.»^۹

a Mark Dever, "Closed Mouths Lead to an Open Hell" (sermon, Capitol Hill Baptist Church, Washington, D. C. , November 24, 2013).

ئەم دله پاكىيە بۇ بەرپرسىيارىيتى ھۆكارىكە بۇ ئەھۋى ھەندىك لە شوئىنكەوتوانى مەسىح بە شىۋازى خۆيان كارىك بكنەن بۇ ئەھۋى خەلكى پزگار بكنەن، ئەھوان بە شىۋازىك كە خەلك پەسەندى بكنەن پەيامەكە پادەگەيەنن، نەك بە شىۋازىك كە لە ئىنجىل تىيگەن، يان ھەموو بەشەكانى ئىنجىل باس ناكەن. ئەم كارە پەنگە ھاوشىۋەى بەرنامەدانان بىت بۇ رپورەسى «نوئىكرەنەھۋى پەيمان و مزگىنى»، كە ھەستەكان بوروژنىت يان ھەست بە تاوانبارىوون لە خەلكدا دروست بكات، ۋەك لەئاۋەلكىشانى بە كۆمەلى مندالان، يان تەنانت سىپنەھۋى ھەندىك لە بەشەكانى ئىنجىل كە پەنگە ھەستى خەلكى برىندار بكات. باۋەردارانى نىگەران بە ھىچ شىۋەيەك لەگەل كەسانى دىكە باسى «مزگىنى ناكەن» يان ھەموو بابەتەكانى مزگىنىيەكە باس ناكەن.

بە دۇنيايىۋە نىگەرانى تىكشكىنەرە. ئىمە خەرىكى ھەلگرتنى قورسايى بارىكىن كە لەسەرمان نىيە ھەللىبگرىن. ئەم نىگەرانىيە دەبىتە بەرپەست لەھۋى بە ناۋى خوداۋە قسە بكنەن و لە پىداگرى و مانەۋەمان لە مزگىنىدان دەمانۋەستىت. كاتىك ئىمە بە دەرەنجامىكى چاۋەپوان نەكراۋ دەگەين، ھاندان بەھىزمان دەكات. لە (دەرچوون ۵: ۲۲-۲۳) موسا لە ھولدان بۇ ھىنانە دەرەھۋى گەلەكەى بېھىۋا دەبىت: «موسا گەراپەۋە لاي يەزدان و گوتى: پەرۋەردگار بۇ خراپەت لەگەل ئەم گەلە كرد؟ بۇچى منت نارد؟ لەو كاتەھۋى چوومە لاي فىرەون بە ناۋى تۆۋە بدوئىم، ئەو خراپەى لەگەل ئەم گەلە كرد، تۆش فرىاي گەلەكەت نەكەوتىت.» نىگەرانى و شىۋاۋى ئىمە ھەرەك موسا ھۆكارە كە لە خودا بىرسىن: بۇچى دەبىت زۆرتەر ئاگادارى خەلك بم؟ بۇچى ئەم بارە قورسەت لەسەر شانى من داناۋە؟

پشتگوپىخستن تىكشكىنەرە

يەككى دىكە لە ۋەلامە ھەلەكان بىياكىيە، كاتىك بانگەھىشت دەكرىن بۇ بەشدارىكرەن لە ئەرك و خزمەتى خودا. كاتىك خەلكى بىياك بن لە بەرپرسارىيتى خۆيان لە قبوولكرەنى ئەم راستىيەى كە خودا فرمانپەوايتى دەكات، بە لاۋازى و تەمبەلى لە مزگىنىداندا بەشدار دەبن و بە ھەلە بىردەكەنەۋە كە مزگىنىدان گرنگ نىيە، چونكە لە ژىر جەلەگىرى خودادايە.

بىياكى لە كارى مزگىنىداندا لە رەتكردنەھۋى بەرپرسارىيتىيەۋە سەرچاۋە

دەگریت. وەسەسەیهکە بۆ ژيانئیکى ئازاد و پەها لە ھەر جۆرە بەرپرسارىيەتیەک. نىگەرانى بۆ گيانى مرقەھەکان «ژيانى پۆحى» بارئیکە کە ھۆکارى خەم و گریانى ئىمە (پروانە پۆما ۱۰: ۱-۴). یەكئیک لە مامۆستا کۆنەکانم خوی گرتبوو بەوھى بلیت: «ھىچ پاكتیک لە مرقۆئیک بچکووکتەر نییە کە لە ناو خۆیدا نوقم بوو و پىچراوئەتەو». وە ھىچ پاكتیک لەو سووکتەر نییە. کاتیک توانایى ئىمە بۆ خۆشویستن بەس لە خۆماندا کورت و پوخت بکریتەو، ئىمە ئامادەین کە بە تەنها بارى خۆمان ھەلبگرین.

ئەگەر موسا چارەسەرئیکى بەپىی کتیبى پىرۆزى بۆ نىگەرانیەکەى پىشکەش کرد. ئەگەر یونس چارەسەرئیکى بەپىی کتیبى پىرۆزى بۆ بىباکیەکەى پىشنيار کرد. لە کۆتاییدا نیشانمان دا کە ئەم نىگەرانى و بىباکیە بەرەستەن بۆ توانایى لە خۆشویستنى کەسانى دیکەدا. خودا تەنها لە پىگای تىکدانى ئارامى و ئاسایشى یونس، کاردانەوھىەکی گونجاوى لە ئەودا وروژاند. یونس نىگەرانى دەرەنجامەکانى پزگارى نەبوو بۆ کەسانئیکى بىجگە لە خۆى، تەنانەت بۆ گەلەکەى کە خۆشیدەویستەن. ئەو لە کاتى پووبەپووبوونەوھى لەگەل دەرەتەئیک بۆ بەشداریکردن لە ئەرک یان خواستى خودا، پاشەکشەى کرد. ئەو بە تەنها دەیتوانى دەرەنجامى نەرینى بابەتەکە ببینیت و لە دەستپىکدا ئەمە کىشەى ئەو بوو، کەواتە بەم شىوھى بىرى کردەوھە کە «ئەگەر چووم چ شتئیکم بەسەر دیت؟»

موسا و یونس نیشانمان دەدەن کە ئەگەر زانیاریەکانى کتیبى پىرۆز بە کردار جىبەجى نەبن، سوودیان نییە. نىگەرانى وەک کەپس بوونى ئۆتۆمبیلئیک لەژىر بارى قورسایى بەردىکى گەرەدايە، وە بىباکی وەک ئەوھىە کە ئۆتۆمبیلەکەت بخەیتە سەر کەشتیەکی دەریایى و لە پشت سوکانەکەوھە دابنیشیت و بخەویت. نىگەرانى و بىباکی لە کۆتاییدا، کارى شەیتان و کاردانەوھەکەى ئەو بە ئەنجام دەگەيەنیت و لە پىگای مزگىنییەکی ناتەواوھە ھەستئیکى درۆیین لە خەلکدا دروست دەکەن (پروانە مەتا ۷: ۲۱-۲۴). ھەرۆھە لە پىشکەشکردنى پەيامئیک کە دەبیت خەلکى پزگار بکات، سەرکەوتوو نابیت (پروانە حزقییل ۳: ۱۸)، ھەرچۆئیک بىت، ئەمە شەیتانە کە خۆشحال دەبیت. چى بکەین لەم دوو دۆژمنە گەرەھىە کۆمەلەکەمان کە بەرەستەن لە ئەرکەکانیان؟ ھەنگاوى دواتر چىیە؟

دەرمان: نوپژکردن بۆ خودایه‌کی دهسه‌لاتدار و ههره به‌توانا

نوپژکردن هه‌مان په‌یوه‌ندییه‌که زنجیره‌ی مافی سه‌روه‌ری خودا و به‌رپرسیاریتی ئیمه‌ پیکه‌وه ده‌به‌سیتته‌وه. ئیمه ناتوانین نارازیوونمان به‌ ئه‌نجامی کاریک ساریژ بکه‌ین، یان کاریکی دروست ئه‌نجام بده‌ین، به‌لام نوپژکردن هه‌مان کاره دروسته‌که‌یه. نوپژکردن بۆ ستایشکردنی خودا له‌به‌ر تاییه‌تمه‌ندییه‌کانی و پراگه‌یاندنی به‌جێهێنانی به‌لینه‌کانی، بۆ دروستکردنی که‌لتوریکی مزگینیدان پئویسته. مافی سه‌روه‌ری خودا و به‌رپرسیاریتی ئیمه‌ هه‌زیان له‌ هاوکاریه، تاكو ئیمه له‌ خراپه‌ی ئهم دوو دوژمنه - نیگه‌رانی و بیباکی - پزگار بکه‌ن. ئهم تیگه‌یشتنه پزگار به‌ مه‌شقکردنی نوپژ له‌ چوارچێوه‌ی کۆمه‌لی کلێسادا به‌ده‌ست دیت.

جه‌ی. ئای. پیکه‌ر به‌م شیوه‌ دوو به‌ربه‌سستی گرنگی پزگاری پوون ده‌کاته‌وه: «هه‌زی سروشتی و فریوده‌ری مروّقه بۆ دژایه‌تی خودا،... وه به‌رده‌وامی کاری شه‌یتانه له‌ پالنانی مروّف بۆ پزگای بیباوه‌ری و نافه‌رمانی»^a. ئیمه کاتیک له‌ بی ده‌سه‌لاتی خۆمان ئاگادار ده‌بین که ده‌ستنیسانی بکه‌ین خه‌لکی له‌ گه‌رانه‌وه بۆ لای خودا به‌ شیوه‌یه‌کی سروشتی بی ده‌سه‌لاتن، ئهمه هۆکاریکه بۆ ئه‌وه‌ی به‌ ئه‌نجامیک بگه‌ین که «مافی سه‌روه‌ری خودا له‌ نیعمه‌تیک که پیمانێ به‌خشیوه تا که هیوای سه‌رکه‌وتنمانه له‌ مزگینیداندا»^b. که‌واته تا که هیوامان له‌ ژێر جله‌یری خودایه. بیرکردنه‌وه‌ی قوول به‌ ده‌سه‌لاتی ته‌واوی خودا ده‌کریت دلّه نیگه‌رانه‌کانی ئیمه ساریژ بکات و کاتیک به‌ دروستی ئهم هیوایه‌مان بۆ سه‌رکه‌وته‌کانمان به‌کاره‌ینا، هیز وهرده‌گرین، چونکه سه‌روه‌ری خودا وه‌ک بزوینه‌ریک کار ده‌کات بۆ هه‌وله‌کانمان. پزگای چاره بۆ هه‌لگرنتی باریک که هه‌رگیز مه‌به‌ست نه‌بووه له‌سه‌ر شانی ئیمه بیت ئه‌وه‌یه که به‌لین که‌سیکی دیکه بۆمان هه‌لبگریت. کاتیک که به‌روبوومی جیگیر و به‌رده‌وام له‌ نوپژکردن به‌ده‌ست هاتووه، زۆریه‌ی هه‌ولده‌کانمان بۆ مزگینیدان به‌ ته‌نها بۆ پزگاری تیوری و پراکتیکی خودا ئاراسته‌ ده‌کریت (بپروانه یۆه‌نا ۱۵: ۸؛ ۱۶). نوپژکردن له‌گه‌ل یه‌کتر په‌ستان و ئازاری «سه‌رکه‌وتن» ده‌سپێته‌وه و بۆ سه‌ر شانی خودای ده‌گوازیته‌وه. کاتیک له‌ نوپژدا ده‌لێین «ئهی باوکمان

a J. I. Packer, *Evangelism and the Sovereignty of God* (1961; repr., Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2008), 106

b. Packer, *Evangelism*, 105

له ئاسمان»، ئىمە دان دەنئىن بەۋەى كە خودا ھەموو دەسەلاتىكى لەدەستە و دەتوانىت ھەر كارىك ئەنجام بدات. كاتىك بۇ پزگار بونى كەسىك نوپۇز دەكەين، پشتراستى دەكەينەۋە كە تەنھا خودا ھىزى ئەنجامدانى ئەم كارەى ھەيە. كاتىك بۇ پزگارى خۇمان نوپۇز دەكەين ھۆكارەكەى ئەۋەيە كە دەزانين خودا ئىمەى ئازاد كرووۋە - ئىمە خۇمان پزگار نەكرووۋە. كەۋاتە كاتىك بۇ بابەتى پزگارى سوپاسى خودا دەكەين، تىدەگەين كە سەرۋەرى ئەۋ نىگەرانى و بىباكىمان كەم دەكاتەۋە و چالاكمان دەكات. نوپۇز كروۋەك وئىستگەى سوۋتەمەنيە كە بۇ مزگىندانى دلسوزانە ئامادەمان دەكات.

بەلام پىش ئەۋەى بۇ ئەركەكەمان ئامادە بين، دەبىت بزائين كە مزگىندان چىيە. مزگىندان راگەياندىنى پەيامى ئىنجىل و بانگەئىستكردى گوناھارانە بۇ ۋەلامدانەۋە. نەك تەنيا دەبىت بۇ پروونكردەۋەى كارى خودا لە مزگىندان ھۆشياربين، بەلكو دەبىت بە دروستى و شايستەيى لە كارى خۇمان تىبگەين بۇ ئەنجامدانى مزگىنيەكە. كاتىك كە مزگىنى دەدەين، گوناھ لەناۋ چوارچىۋەى پەيوەنديەكى ھەلە لەگەل خودا دادەنئىن، نەۋەك بىباۋەرپان گوناھ بە شتىكى جگە لە سەرپىچى لە ياساى خودا ببينن. ئىمە دەبىت دلئىابىن لەۋەى گوناھ ۋەك پوانگەيەكى گشتى لەبەرچاۋ ناگىرئىت، ھەرھەا گوناھ يەكسانە بە كردارىكى تايبەت كە دەبىت تۆبەى لى بكەين و وازى لى بەئىنن. لە كۆتايىدا گوناھ دەبىت پىناسە بكرىت بەۋەى شتىكە ئەۋ سروسشەمان گەندەل دەكات كە ھەلگىرى وئىنەى خودايە. تىگەيشتن لە گوناھ بەم شىۋەيە، يارمەتيدەرمانە كە ببينن ئىمە توانايى گۆرپىنى سادەى كرداركانمان نيە و پىۋىستمان بە پزگار كەرىكە كە دلئىكى نوئ لەسەر باۋەرمان بۇ ئامادە بكات.

ئەگەر خودا ئەركىكى پى سپاردووين كە دەرەنجامەكەى بە ئىمەۋە پەيوەست نيە، كەۋاتە ھەلەيە كە مزگىندان لەسەر بنەماى دەرەنجامەكانى پىناسە بكەين. مزگىندانىكى سەرگەۋتوۋ بە دەرەنجامەكەى ناپۆرئىت، بەلكو بە دلسوزى ئىمە بۇ ئەركەكەمان پىۋانە دەكرىت. ئىمە بۇ كەسانىك دەگەرپىن كە بە دلسوزى و وفادارى بۇ مزگىندان فېربكرىن و بە ئازادى بانگەئىشتيان دەكەين كە وشەى خودا قەبوول بكەن - بەخشىنى بەلئىن بۇ تۆبەى راستەقىنە. ئەم راگەياندەن دەبىت بە راستى ئاراميمان پى بەخشىت. دەتوانين لە كاتىكدا نوپۇز دەكەين بۇ ئەۋەى كارىك بكات كە تەنھا خۇى دەتوانىت ئەنجامى بدات، ھەناسەيەكى قوول ھەلبكىشىن. نوپۇزى بە

کۆمەل پەرمان دەکات له نیگه‌رانی بۆ کهسانی ونبوو. مادام خودایه که قورسایى باری پرزگاری هه‌لده‌گریت، ئیمه ده‌توانین نیگه‌رانی کهسانی دیکه بین به‌بێ ئه‌وه‌ی نیگه‌رانی تیکشکانی خۆمان بین له ژیر قورسایى باره‌که‌دا. به‌ کۆبوونه‌وه‌مان پیکه‌وه و نوێژکردنمان، بلیسه‌ی نیگه‌رانی بۆ کهسانی ونبوو له ده‌روونماندا گه‌شاوه و زیندوو ده‌مینیته‌وه. ئیسپرجن له کتیبه‌که‌یدا به‌ ناوی براوه‌ی پۆح به‌م شیوه‌یه گرنگی ئه‌م بابته‌ نیشان ده‌دات:

له‌ کاتیکدا هه‌موو شتیک ده‌بی‌ت وابی‌ت، ئیمه له‌ زۆربه‌ی شویننه‌کاندا چی ده‌بینین؟ هه‌یچ کهس سه‌باره‌ت به‌مه‌ زۆر نوێژ ناکات، هه‌یچ کۆبوونه‌وه‌یه‌ک به‌پێوه‌ناچیت بۆ بانگکردنی ناوی خودا و نوێژکردن بۆ هاتنی به‌ره‌که‌ته‌کانی خودا و خزمه‌ته‌کان، هه‌رگیز خه‌لکی هان ناده‌ن که بێن و سه‌باره‌ت به‌ کاریک که نیعمه‌تی خودا له‌ پۆحیاندا و له‌ ژایاندا ئه‌نجامی داوه، باسی شتیک بکه‌ن. ئه‌مه‌تان پێ ده‌لێم، خودا پاداشی خۆی هه‌یه و هه‌رچی داوای بکات و چاوه‌پێی بکات وه‌ریده‌گریت. مامۆستایه‌که که شتی به‌هاداری وه‌ک دراو ده‌به‌خشیت. فه‌رمانه‌که ئه‌مه‌یه که ده‌مت به‌ چاکه‌ بکه‌وه و من پری ده‌که‌م (بروانه‌ زه‌بووری ۸۱: ۱۰)، به‌لام ئیمه به‌ ده‌می داخراوه‌وه چاوه‌پێی به‌ره‌که‌تی خوداین. ده‌متان به‌ چاوه‌پروانییه‌کی ته‌واو و باوه‌پێکی پته‌و بکه‌نه‌وه و به‌پێی باوه‌رتان وه‌ریبگرن.^a

ده‌رمانی گۆران

نوێژی پیکه‌وییمان پۆلیکی باشی هه‌یه له‌ مزگیندانمان، نه‌ک ته‌نها به‌ریه‌سته‌کان لاده‌دات، به‌لکو هه‌روه‌ها ده‌شیگۆرپیت. بویری شوینی نیگه‌رانی ده‌گریته‌وه، میهره‌بانی و به‌زه‌یی شوینی پشتگۆرخستن ده‌گریته‌وه. په‌یوه‌ستییه‌کانمان ده‌بی‌ته‌ شیوازیک به‌ره‌و پێشکه‌وتنی ئینجیل و بلابوونه‌وه‌ی به‌ جیهاندا.

---

a Charles H. Spurgeon, The Soul Winner (Updated Edition), How to Lead Sinners to the Saviour (Abbotsford, WI: Aneko Press, 2016), 38.

پۆیوستان بە بوئیرییه. لەبەر ئەوەی هەموومان هەندێك شتمان هەیە كە دەبێت لێیان بترسین. ئێمە ئەو هیز و شایستەیی و داناییەمان نییه كە ئاسایشمان دەستەبەر بكات. هەروەها دەترسین لەوەی زالبین و پیشووخته كارێك بكەین. ئێمە لە شكستھێنان دەترسین. بەلام بە خۆشحالییەوه، خودا ئەم ترسەیی نییه و كەس ناتوانیت هەپەشەیی لێ بكات. ئەو ئازایەتی و بوئیرییهکی هەیە كە ئێمە زۆر پۆیوستانە. وە ئەمە هەمان هەوالە خۆشەكەیه: ئەو لەگەڵمانە، وەك مندالێکی لاواز و بێ هیز كە برا گەرەكەیی ئامادەییە لەجیاتیی ئەو بە هیزیکی زۆرەوه بجهنگیت، ئێمە لە پێگای نوێژکردن بوئیری دەدۆزینەوه، چونكە نوێژ بە هیزی خودا پەيوەستان دەكات. سەرنج دەدەن كە لە ئینجیلەكاندا، پەترۆس لە نوێژکردندا خێرا و لووتبەرز و ترسنۆكە، بەم شێوێه دەناسرێت. بەلام هەروەها كە لە بەشی كۆتایی سیپارەیی كەرداری نێردراواندا دەبینین، ئەو بەردەوام نوێژ دەكات و بەردەوام لە پراگەیانندی مزگینیدا بوئیره و لە باوەردا بەهێزە.

نوێژکردن جێگای بەزەیی دەگرێتەوه. كاتێك بۆ پرگاربوونمان سوپاسی خودا دەكەین، بەبیرمان دەهینیتەوه كە ئەمە دەستاوەردێك نییه كە خەلكی لەبەر ئەوەی بەدەستیان نەهێناوه، سەرزەنشتمان بكەین؛ بەلكو بەخششێكە كە بۆ وەرئەگرتنی خەمبار دەبین. لە پێگای نوێژکردنەوه، پرسپاری یونس لە «ئەگەر برۆم چی بەسەر مندا دێت؟» بە خێرای دەگۆرێت بۆ «ئەگەر نەچم چی بەسەر دێت؟». لە پێگای نوێژکردنەوه، تیبینی دەكەین كە ناتوانین نوێژ بو خەلكی بكەین و بەرامبەریشیان بئیسۆز و بێباك بین. كاتێك نوێژ دەكەین بۆ پرگاری پۆحهكانیان پەيوەست دەبین بە دلی خوداوه.

هاندان بۆ مزگینیدا ئە كلیسای خۆجیبیدا

دەبێت بە بەردەوامی پەيوەندی نێوان سەرورەیی خودا و بەرپرسیارییەتی خۆمان لە پێگای نوێژی بەردەوام بۆ پرگاری پۆحهكان و گۆرینی دلەكان -بە باوەرپێنان بە مەسیح- وەك كلیسا و بە سوپاسکردنی خودا، بەهێز بكەین. جەیی ئار پەكیر نووسوویەتی: «لە پابردوودا لە هەر لایەکی گفتوگۆ و مشتومرەكان بووبیت، ئەوا تۆ لە دلی خۆتدا باوەرپێکی تەواوت بە سەرورەیی خودا هەیە. رەنگە كاتێك لەسەر پێ رادەووەستین مشتومر بكەین، بەلام هەمووان هاوڕاین كاتێك كرنۆش بۆ خودا

دەبەين. ^۹ پشتراستکردنەوہى بەردەوامى دەسەلاى تەواوى خودا لە نوێژدا و بەرپرسیارییى ئیمە لە مزگیندان، یارمەتى کلتسا دەدات کە متمانەمان بەم بابەتە ھەبیت و لەگەلى بژین، تەنانەت ئەگەر نەمانتوانى بە تەواوى و بە پوونى پیناسەى بکەین یان دەریبیرین. نوێژکردن بۆ بوونمان بە یەکیک لە پیکھاتە سەرھەکیەکانى پیکەوہ بوون، لە بنیادنانى کەلتورى مزگینداندا زۆر یارمەتیدەر دەبیت.

ئیمە ھەرھەما دەبیت پۆلى نوێژکردن لە وتارەکاندا بەرجەستە بکەین. بەشى نۆیەمى سیپارەى پۆما دەربارەى سەرورەى تەواو و دەسەلاى بە ھیزی خودایە، وە دواتر بەشى دە دیت کە دەربارەى بەرپرسیارییى ئیمە. دابەدواى ئەم توێژینەوہ دەربارەى سەرورەى خودا و فیکرکارى بۆ مزگیندان، پۆلس نوێژ بۆ گۆرانی دەروونمان دەکات (پروانە پۆما ۱: ۱۰-۱۰). وتارى بەردەوام، بە وردى و پوونى ھەموو ھەفتەیکە گۆیگرانى بە بیستن و تیگەیشتن لە مزگینى ئاشنا دەکات. بە شیوہى یەکسان، بەرجستەکردنى پۆلى نوێژ یارمەتییان دەدات کە لە پۆلى خویان تیگەن لە شانشینى مەسیحدا. ئیمە شایەتى زیادبوونى متمانەى ئەوان بە ئینجیل و نوێژ دەبین و لەگەل ئەوھشدا شایەستەى ئەوان بۆ مزگیندان لەلای بێباوہران زیاتر دەبیت.

مزگیندەرە نیودەولەتییەکان لە کوپوہ دین؟ وا دەردەکەویت کە ئەوان لە وەلامى نوێژەکانى ئیمەوہ ھاتبن. بەلام عیساى مەسیح فەرمووى «دروینە زۆرە، بەلام سەپان کەمە. لەبەر ئەوہ داوا لە خاوەنى دروینە بکەن تاکو سەپان بۆ دروینەکەى بنیریت» (لوقا ۱۰ : ۲). نوێژکردن ھۆکاریکە بۆ ئەوہى خودا کرێکارەکانى ئینجیل پەرورەدە بکات و بە بیرى ئەو کەسانەمان بەینیتەوہ کە ناچالاکین، بۆ ئەوہى دەستپێکەین و بۆ سەرکەوتنى پەيامى مزگینى و ھانتى مزگیندەرەکان نوێژ بکەین. نوێژکردن بۆ سەرکەوتن لە مزگیندان لە پاستیدا نوێژکردنە بۆ کرێکارانى ئینجیل. گریدانى ئەم دوو بابەتە بە ھزرى ئەندامانى کلتساکەمانەوہ زۆر گرنگە.

ئیمە دەبیت بە بەردەوام پێداویستى کرێکارانىک دابین بکەین و گرنگیان پێدەین کە لەلاین کلتساکەمانەوہ دەنێردرین، چونکە دەمانەویت ئەندامانى کلتساکەمان بزانی کە بە پێگای نوێژکردن بارى بەشداربوونمان ھەلەدەگرین لە کارى پزگارى خودا.

a . Packer, Evangelism, 21.

رەگ و بناغەي پەوتى مۇگىنىدان لە جىھاندا لە كلىسا خۇجىيەكاندايە. كلىساي خۇجىيى پروبەروبوونەوہى راستەوخوى ئىمە نیشان دەدات لەگەل خۇشەويستى، بەخشندەيى، بەزەيى و پىرۆزى خودا بە جىھانئىك كە بىنەرمانە. لەبەر ئەم ھۆكارەيە كە ئىمە لە كاتى كۆبوونەوہكانى خۆماندا نوپۇز دەكەين بۆ كلىساكانى دىكە و شوانان و پابەرانى دىكەي ناوچەكەمان. ئىمە نوپۇز دەكەين كە ئەم كلىسايانە بۆ شكۆزى خودا گەشە بکەن و خەلكى لە رىگاي ئەوانەوہ پەيامى مۇگىنى بىيستن. ئىمە نوپۇز دەكەين كە خودا شوانانى دىكە بۆ بەردەوامى ئەم خزمەتە دلسۆزانەي مۇگىنى تەرخان بکات، چ لە ناوخۆ و چ لە دەرەوہى و لاتمان.

ئىمە پىكەوہ نوپۇز دەكەين بۆ تۆبەکردن لە ژيانى خۆمان و ژيانى ئەو كەسانەي كە ھىشتا مەسىحيان نەناسيوہ، ئىمە بە ناچارى ئەو كارە ناكەين، بەلكو كارىكى دروست ئەنجام دەدەين، نوپۇز دەكەين.

دوره نجام

به رهنگاری تاقیکردنه وه

تایا قناعتت هات؟ نوپژگه وره ترین شتی که که ئیمه بیریمان لی ده کرده وه و بو ژبانی کلپسای ئیمه بابه تیکی گرنه. هیوادارم که ئهم کتیبه وه ک سهرچاوه یه ک بیت که بتوانیت جیاوازیه که له شیوازی نوپژکردنی کلپسای ئیوه دا دروست بکات و دلسوزی خودا له پنگای نوپژکردنه وه ئهمون بکن.

من که پیشتر هندی که کتیبم دهرباره ی نوپژکردن خویندوته وه، ده زانم که کیشه که له دستپیکی کاره که وه، زیاتر نوپژکردن نییه. کیشه که مانه وه ی ئهم پوانگیه و به کرداری کردنی باوه رکه یه. دستپیکردنی نوپژ سهخت نییه؛ چه سپاندنی خووی نوپژکردن سهخته.

به دریژی ئهم سالانه فیدیوم که پیوستم به ئه نجامدانی راپرسی و لیکولینه وه ی مهیدانی نییه سه باره ت به تاقیکردنه وه باوه کانی خه لک. ته نها پیوسته ئهو کاتانه ی له نوپژکردندا که مته رخم بووم بروانمه دل و دهرونی خوم و ببینم.

کهواته لیره دا لستی که گشتی له تاقیکردنه وه کان بو هه موومان سه باره ت به ئه نجامدانی نوپژ له ژبانی کلپساییدا به رده سته. به دریژی ئهم کتیبه زوریه ی بابه ته ئاماژه پیکراوه کان باسکراون، کهواته بیر له لستی که دریژه بکه وه له و شتانه ی که له لاپه ره کانی ئهم کتیبه دا ئاماژه یان پیکراوه. ده مانه ویت ئهم راستیه به رجه سته بکه ین تا کو پیره وه ی پنگا که مان له سه ر باوه ر بو پوونا ک بکاته وه.

یه که م ههنگاو له به رهنگاری کردن به رامبه ر به تاقیکردنه وه، ئاشکرا کردن و ژماردنیانه. کهواته، هه ول دده م به و پژه یه ی که کورتی ده که مه وه، راشکاوانه ش باسی بکه م. ههنگاو ی دواتر گه رانه وه بو ئاراسته که له خوده گریت. کهواته هه ول دده م بو گه رانه وه بو پنگا سه ره کیه که. دوزمنی ئیمه نابینریت، وهرن با که میک رهنگ به سه ر دوزمنه نه بینراوه که ی خوماندا برژنین. ئیمه له پلانه که نه ی ئهو بیئاگا نین، کهواته وهرن با مه به سته کانی ئاشکرا بکه ین.

تاقیکردنه‌وهی یه‌که‌م:

هه‌لوه‌شان‌دنه‌وهی کۆبوونه‌وهی نوێژ

کارێکم بۆ هاتۆته پێش، ڕووداوێک ڕوویداوه. هه‌میشه کارێک دێته پێش، هه‌میشه ڕووداوێک ڕوودهدات. په‌روه‌دگار ئه‌م به‌خششه‌ی به‌ ئێمه به‌خشیوه که له هه‌موو کاتی‌کدا و له هه‌موو شوێنی‌کدا په‌یوه‌ندی پێوه بکه‌ین. ڕه‌نگه بیربکه‌نه‌وه که ئه‌م جوړه ده‌ستکه‌وته تامه‌زۆییمان بۆ نوێژکردن زیاتر بکات، به‌لام وانیه. ئه‌م ئازادییه به‌ شیوازیکی خراپ له‌گه‌ڵ ئه‌وه ده‌مانگونجینی‌ت که ده‌توانین بۆ کاتیکی دیکه نوێژکردنه‌که دوابه‌خه‌ین. شتی‌ک که به‌ درێژایی بیست سالی خۆیندزم له قوتابخانه به‌ باشی فی‌ریبوم و شاره‌زای بوم، بیانوو هه‌ینانه‌ویه. دواتر ئه‌نجامی ده‌دم، وه هه‌رگیز ئه‌م دواتره نه‌هات!

ڕینگای گه‌رانه‌وه بۆ ڕه‌وه‌ی راست:

پێشینه‌ی نوێژکردن داومه‌خه. هه‌تا ده‌توانیت، کاته‌کانی نوێژی به‌ کۆمه‌ڵ به‌ جێگیری و چه‌سپاوی ڕابگره. یه‌که‌م جار که کۆبوونه‌وه‌ی نوێژ هه‌لده‌وه‌شینه‌وه «یان به‌شدار نابن» هه‌نده گ‌رنگ نییه، به‌لام بۆ جاره‌کانی دووم و سێیه‌م و چواره‌م، هۆشداریمان ده‌دات بۆ پێشینه‌ی نوێژکردن له‌ ژبانی کلێساکه‌ماندا و که‌مه‌تره‌خه‌میمان نیشان ده‌دات. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئازادی له‌ په‌یوه‌ندیکردن به‌ خوداوه به‌ ئێمه نه‌دراوه که به‌ شیوازیکی ڕێک له‌ به‌رنامه‌کاندا نه‌یگونجینین؛ به‌لکو ئه‌م به‌رده‌ستی‌بوونه که به‌ به‌رده‌وامی و به‌خۆپایی به‌ ئێمه دراوه ده‌ریده‌خات که هه‌میشه پێوستمان به‌ ئازادی هه‌یه کرداری له‌ نوێژکردندا. که‌واته، ئێمه ده‌بی‌ت به‌رده‌وام نوێژ بکه‌ین (ب‌پوانه یه‌که‌م سالۆنیکی ٥: ١٧).

ئێوه به‌ خۆپاڤی له‌ نوێژکردنی به‌رده‌وام و ئاماده‌بوونتان له‌ نوێژی به‌ کۆمه‌لی کلێسا، یارمه‌تی جێگیربوونی ئه‌م راستیه‌ ده‌دن له‌ ژبانی کلێساکه‌تاندا. ب‌روام وانیه که زۆریه‌ی ئێمه له‌گه‌ڵ له‌پاده‌به‌ده‌ر نوێژکردنی که‌سی‌ک کێشه‌مان هه‌بی‌ت، یان پێشینه‌ی که‌سانی دیکه له‌ به‌شداریکردنیان له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی نوێژدا پشتگۆی بکه‌ین. که‌واته، من لێرده‌ا به‌م شیوازه ئه‌م خاله‌ ته‌واو ده‌که‌م: ئه‌ی برای شوانم، کۆبوونه‌وه‌ی نوێژ هه‌لمه‌وه‌شینه‌وه و ئه‌ی برای باوه‌پدارم، کۆبوونه‌وه‌کان له‌ ده‌ست خۆت مه‌ده!

تاقیکردنه‌وهی دووهم:

دارپشتنی یه‌زدانناسیت له نوێژکردنت له دهوری چۆنیه‌تی وه‌لامدانه‌وهی دواییین نوێژتان ده‌خولیت‌هوه و شیوه ده‌گریت.

چهند بیهیوا ده‌بین کاتیک که خودا وه‌لامی نوێژه‌که‌مان ناداته‌وه، یان کاتیک وه‌لامی نه‌رینی وه‌رده‌گرین؟ به‌گشتی که‌لینی نیوان ئیمه و کۆبوونه‌وهی نوێژ لیره‌وه ده‌ستپێده‌کات. کاتیک نوێژکردن کاریگه‌ری نییه، بۆچی خۆم ماندوو بکه‌م؟! «من به‌ دلسۆزی، به‌رده‌وام و به‌ پاستی بۆ چاکبوونه‌وهی یه‌کێک له ئازیزه‌کانم نوێژم کرد، به‌لام کۆچی دوایی کرد. بۆیه وازم له نوێژکردن هێنا!»

پێگای گه‌رانه‌وه بۆ پێر‌ه‌وهی راست:

به‌دواداچوون بکه‌ن بۆ ته‌واوی ئه‌و باب‌ه‌تانه‌ی که نوێژتان کردووه. شوانی کلێساکان به‌ پێداگری و خۆپا‌گرییان له نوێژدا یارمه‌تی کلێساکانیان ده‌ده‌ن. باوه‌رپارانێ مه‌سیح به‌ به‌شداریکردنیا له کۆبوونه‌وه‌کانی نوێژدا ده‌توانن به‌ پاراستنی دلسۆزی و باوه‌ریان یارمه‌تی کلێساکانیان ده‌ده‌ن. پێداچوونه‌وه به‌ لستی ئه‌و باب‌ه‌تانه‌دا بکه‌ که نوێژتان بۆ کردووه ده‌بێته یارمه‌تیده‌رتان که بزانی خودا له راستیدا چهند دلسۆز بووه بۆتان، ته‌نانه‌ت له‌و پێگایانه‌ی که له بیرتان کردووه. به‌ ئه‌نجامدانی ئه‌م کاره ئێوه شوێنپێییه‌ک بۆ کلێساکه‌تان به‌جێده‌هێڵن تاوه‌کو دلسۆزی خودا رابگه‌یه‌نین له کاتیکدا که هه‌ستمان ده‌کرد له بیابانداین.

هه‌ندیک جار له ژیا‌نی کلێساییدا، نوێژی به‌بێ وه‌لام به‌ پاده‌ی ئه‌و نوێژانه‌ی وه‌لام نه‌دراونه‌ته‌وه، به‌سوودن و به‌ یادمان ده‌هێنیت‌هوه که خواستی خۆمان به‌سه‌ر خواستی خودادا نه‌سه‌پینین. خودا جله‌و‌گیری ته‌واوی کاره‌کان ده‌کات. ئیمه داواکارییمان هه‌یه، به‌لام ئه‌مانه به‌ ته‌نها داواکاریین و پێداویستی نین. خودا له به‌راوه‌رد له‌گه‌ڵ ئیمه‌ روانگه‌یه‌کی باشتری بۆ باب‌ه‌ته‌کان هه‌یه، که‌واته له‌به‌ر هه‌ر نوێژیک که وه‌لام ده‌دریته‌وه یان نا، له داها‌توودا سوپاسی ده‌که‌ین. نوێژکردن پاده‌ستکردنی پێر‌ه‌وهی ژیا‌نمانه بۆ ده‌ستی خودا. من و هاوسه‌ره‌که‌م بۆ ئه‌وه‌ی بێین به‌ خاوه‌ن مندا‌لیک بۆ ماوه‌ی نۆ سا‌ل نوێژمان ده‌کرد. نوێژکردنه‌که‌مان ساتی وه‌رگرتنی کچه‌که‌مانی له شوێنی مندا‌لانی بچ‌ سه‌ره‌ره‌شت، خۆشتر و شیرینتر کرد، به‌ تابه‌تی کاتیک ئه‌وه‌ی خودا بۆمانی کرد له‌گه‌ڵ که‌سانی دیکه با‌سمان کرد. له پێگای ئه‌م

ئەزمونەو، سەدان «ئەگەر ھەزاران نەبەت» باوەردارمان بینی که بە درژایی ئەم سالانە لەگەڵمان گەشتیان کرد و بە دلسۆزی خودا دلخۆش بوون. لە ساڵی ۲۰۱۵ لە ئیوارە ی پۆزی یەکشەممەدا لە ناوھندی تاریکتیرین وەرزى ژيانماندا، کلێساكەمان دامەزراند. لە ھەمان كاتدا كاری خۆمان لەسەر نوێژکردن بۆ لسیکی بیست و پینج بابەتی دەستپیکرد که لە ھەشت مانگی کۆتایی سەرکەوتنی بەردەواممان لە مزگینیدان لە ئاتلانتا ئەنجاممان داوو. دواتر بیست و پینج پێگامان خۆیندەووە که نیشانی داین خودا لە سەرۆی ھەموو چاوەروانییەکانە. مەبەستمان لەم فیڕکارییە ئەم خالە بوو که ئەگەر بە پێژە ی پێویست بمانەوێت، ھەرشتیک داوا بکەین خودا دەمانداتی. ئەمە بۆ بەرجستەکردنی دلسۆزی خودا لە سەر دەمی ئازارکێشانمان بوو، چونکە لەبیرکردنی ئەمە بۆ ئیمە ئاسانە. ئەمە وەك تەماشاکردنی دراویکی ئاسنینە که ھیندە لە چاومان نزیکە، پیش بینینی ھەتاو دەگریت. بەدوای دلسۆزی پەروردگار بکەون و یارمەتی کلێساكەتان بدەن و جارجارە بە نوێژکردن دراوہکە لە پیش چاوتان لابدەن.

تاقیکردنەوی سییەم

ھەرشتیک که خودا بۆ بەشداریکردنمان پەچاوی کردوو، بیکە تاییەت و تاکەکەسی. تەنھا بە ھۆکاری ئەوہی که ناتوانین بە شیوازیکی تاکەکەسی نوێژ بکەین، بە واتای ئەوہ نییە که بە شیوازی تاییەت نوێژ بکەین. ھەرچەندە نوێژکردن ئەرکیکی تاکەکەسییە، بەلام ئیمە دەبێت بە شیوازیکی پێک و بەردەوام کەسانی دیکەش ھانبدەین. ئەگەر لەگەڵ نوێژکردن کێشەمان ھەیە و بۆمان قورسە، مەیلی شارندنەو لەلامان دروست دەبێت.

پێگای گەرانەوہ بۆ پێرەوی راست:

لە نوێژەکانتاندا شەرم مەکە لە بەکارھێنانی جیناوی کۆ، بە تاییەتی لە کۆبوونەوہکاندا. بەکارھێنانی جیناوی کۆ لە کۆبوونەوکانی کلێسادا بەبیرمان دەھینیتەوہ که ئیمە بەشداربووانین نەك بە تەنھا بینەرانیك که پێکەوہ کۆبوونەتەوہ. بەکارھێنانی جیناوی کۆ لە نوێژی تاییەتدا، یارمەتیدەرمانە لە بەبیرھێنانەوہی ئەوہی که بە تەنھا یەك کەس نین، بەلکو بەشیکیان لە خێزانیك. کاتیك بێر

له وشەى «ئىمە» دەكەينەوه، دەبىت ناوهكان، پوخسار، زەردەخەنە بىتە ناو مېشكمان، نەهەك شتېكى ناروون. ئەمە جوانىيەكانى پەيوەستبوون بە كلىسايەكى خۆجىيە. لەجياتى پوخسار و شتى ناديار، كەسانىكى ديار بە پىداوويستىيەكى ديارەوه دەردەكەون.

بە كۆمەل نوپۆزکردن تەنەت لە كاتى دانپىدانانى گوناھدا، ئىمە بىفیز دەكات و ھەرەھا ھەرمانى خودا بۆ ئەزموونکردن و بەدەستھىنانى ئازادىيە. بەم ھۆكارەيە كە ياقوب دەنووسىت دەبىت بۆ يەكتىرى دان بە گوناھەكانماندا بنىين و نوپۆز بۆ يەكتىرى بەكەين تاكو چاكبىنەوه (پروانە ياقوب ۵: ۱۶). جۆن ھىندىرسون كە يەككە لە ھارپى نزيكەكانم، دەلەيت: ھۆكارى ئەوهى خودا دەلەيت لەلای يەكتىرى نوپۆز بەكەن ئەويە كە ئەو شتەى بەرەستە لە دانپىدانان بە گوناھدا ھەمان ئەو شتەيە كە ئىمە لە داوى گوناھدا دەھىلەيتەوه.

تاقىکردنەوهى چوارەم

گىمانەى ئەوهى كە خەلكى دەزانن نوپۆز چىيە و دەبىت چۆن ئەنجامى بەدن ئەم دەھۆلەيە كە لە سەد لاپەرەى رابردوودا ھەتا ئىستا خەرىكىن پىيدا دەكيشين. تەنھا بە ھۆكارى ئەوهى كە نوپۆزکردن پىويستە واتاى ئەوه نىيە كە خۆى بە سروشتى بەرەو ئاراستەى ئىمە دىت.

رېنگاى گەرانەوه بۆ رېرەوى راست:

ھىچ دەرفەتەك بۆ فېركارى كەسانى دىكە سەبارەت بە نوپۆزکردن لە دەست مەدەن. ھەرچەندە لەوانەيە تۆ بە باشى نوپۆز بەكەيت و پىويستت بە ئامادەكارى پىش كۆبوونەوهكان نەبىت، بەلام تەكايە ئاگادارە كە نوپۆز بۆ بابەتى ناپىويست ناتوانىت باشتىن چوارچىوہى نوپۆزکردن پىشكەش كەسانى دىكە بكات. جارىكى دىكە پىت نالىم كە نوپۆزەكان بنووسە و لە پىشت بىت و بىخوئىنەتەوه. پىت دەلەيم لە پىشتەرەوه خۆتان ئامادە بەكەن تاكو كەسانى دىكە بيانىنن و نوپۆزەكەتان بۆ ئەوان ھەك نمونەيەك بىت.

كاتى گۆرانىيە رۆحىيەكان ھەركەسىك گۆرانىيەكى ھەلبۆزىرداوى ھەيە. بەلام كاتى نوپۆزکردن، زۆرەى كەسەكان ھەزىيان لە نوپۆزکردنى بەبى ئامادەكارىيە.

پیشتر ناماده‌کردنی نویژه واتای ئه‌وه نییه که‌وا راسنگۆ نییه به‌لکو پرونه و دهربرینی خۆشه‌ویستییه، نه‌که‌ته‌ن‌ها بۆ خودا به‌لکو بۆ که‌سانی دیکه‌ش. نووسینی پیشتری نویژ و پیشکه‌شکردنی به‌خودا به‌ناماده‌بوونی گه‌له‌که‌ی، که‌م به‌هاتر نییه له‌ نووسینی نامه‌یه‌که‌ بۆ هاوسه‌ره‌که‌ت که‌ مه‌به‌سته‌ پوژی دواتر پیشکه‌شی بکه‌یت. وشه‌کانی نامه‌که‌ له‌ دل‌ه‌وه‌ هه‌له‌قه‌ولین، په‌نگه‌ هاوسه‌ره‌که‌ت زیاتر پیزانیی هه‌بیت بۆ ئه‌و کاته‌ی که‌ بۆ نووسینی نامه‌که‌ ته‌رخانتان کردووه؛ بۆ ئه‌و کاتانه‌ی که‌ ته‌رخانت کردووه بۆ روونکردنه‌وه‌ی بیرکردنه‌وه‌کانت و نووسینی له‌سه‌ر کاغه‌ن. ناماده‌کاری، پڕیگایه‌کی به‌سووده بۆ په‌یوه‌ندی دل‌ه‌کان به‌ پوونی.

ئیمه‌ نه‌که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی تیوری خه‌لکی ئاراسته‌ ده‌که‌ین، به‌لکو به‌ شیوه‌یه‌کی کرداریش. فی‌ربه‌ هه‌ر کاتیک گویت له‌ کیشیه‌که‌ یان مه‌ترسییه‌که‌ بیت، پرسیت: «چۆن ده‌توانم نویژت بۆ بکه‌م؟». کیشه‌ یان ترسی یان حاله‌تی نیگه‌رانی که‌سی به‌رانبه‌رتان هانده‌رتان بیت بۆ پرسینی ئه‌م پرسیاره‌. مادام هه‌موو کاتیک ده‌توانین نویژ بکه‌ین، ئه‌نجامی ئه‌م داوکارییه‌ داومه‌خه‌ن. هه‌مان کات و چرکه‌ ئه‌نجامی بده‌ و یه‌کسه‌ر داوا بکه‌، پرسیاریکی وه‌های له‌گه‌ل بکه‌نه‌وه، به‌ ئه‌نجامدانی ئه‌م کاره‌ یارمه‌تیده‌ر ده‌بین له‌ فی‌رکردنی سوود و به‌رووبومه‌کانی نویژ بۆ خه‌لکی. منداله‌کان به‌ ته‌ماشاکردنی پشیله‌یه‌که‌ که‌ له‌ شوینیک تیده‌په‌پیت و ئاماره‌کردن به‌ پشیله‌که‌، فی‌رده‌بن که‌ پشیله‌ چیه‌، نه‌که‌ به‌ گه‌ران به‌دوای وشه‌ی پشیله‌ له‌ فره‌ه‌نگی وشه‌کاندا. خویندنه‌وه‌ی کتیبیک ده‌باره‌ی نویژکردن باشه‌، به‌لام دانانی باره‌کانتان له‌سه‌ر شانی یه‌کتیری و بردنیان پیکه‌وه بۆ به‌رده‌م خودا باشتره‌.

تاقیکردنه‌وه‌ی پینجه‌م

پێوه‌ری کاریگه‌ری سه‌ره‌هوتنی کۆبوونه‌وه‌ی نویژ به‌ ژماره‌ی ناماده‌بووان ئه‌م تاقیکردنه‌وه‌یه‌، به‌ تاییه‌تی له‌م که‌لتووهره‌مان که‌ گرنگی به‌ ده‌ره‌نجامه‌کان ده‌دات، یه‌که‌یکه‌ له‌ ئالۆزترین تاقیکردنه‌وه‌کان که‌وا پتویسته‌ تیه‌په‌رینریت. ئه‌گه‌ر بینیت که‌ بۆ ماوه‌ی چه‌ندین مانگ یان چه‌ندین ساڵ به‌ ته‌ن‌ها ژماره‌یه‌کی سنووردار له‌ باوه‌رداران له‌ کۆبوونه‌وه‌کانتاندا به‌شدار ده‌بن، ئه‌مه‌ بیزارکه‌ره‌، به‌ ئاسانی ده‌توانن گریمانه‌ی ئه‌وه‌ بکه‌ن که‌ هه‌له‌تان کردووه‌ له‌ ئانجامدانی کاره‌که‌تان، ئه‌مه‌ش ده‌بیته‌ هۆکاریک بۆ ئه‌وه‌ی بیر له‌ داھینان بکه‌نه‌وه‌.

رېځگای گهړانه وه بۆ پېرپړه وی راست :

بیرکردنه وه تان ئامانجدار بیټ، نهك داهیننه رانه. باشتیرین رېځگای بۆ ئه وهی که بزانیڼ چۆن ئامانجدار بین ئه وهی که بۆ هه موو باهه تیک نویتز بکه یڼ. رېځگای بدنه تاقیکردنه وهی نیگه رانیتان وهك زهنگی ئاگادارکردنه وهی کاتریمیریکى خودایى بیټ که به بیتران دهینیتته وه کاتى نویتزکردنه. به دريژایى پۆژه که تان پيژهیه کی زۆر له م جوړه تاقیکردنه وان هه رۆکتان پیده گریت. بۆ نویتزکردن له گه ل کاسانى دیکه تاكو کاتى کۆبوونه وهکان چاوه پړئ مه بن. هه ندیک جار ئه م نویتزه بهردهوامه، گهرموگورانه له دهره وهی کۆبوونه وهکانى کلئسا دهتوانیت وهك پيشه کیهک بیټ بۆ نویتزى به کۆمه ل هه تا دلّه سارده کانمان هینده گه رم بکاته وه که له گه ل یه کترى نویتز بکه یڼ. ديسان ئاماده بن بۆ بيهيوایى، پهنگه له دهستیپیکدا کۆبوونه وهی نویتز به شدار بووی که م بیټ، به لام ئیوه له ملمانى بهردهوام بن، ته نانه ت ئه گه ریه که به شدار بووتان هه بوو، واتای کۆبوونه وهیه. به خیرایى راده ست مه بن یان بریار مه دن که ده بیټ شتیک بگۆرڼ. پهنگه شتیک پيويستى به گۆران بیټ، به لام ئه وهی پيويسته دلّسۆزى ئیوهیه. مادام خودا ئیمه ی وهك کلئسا بانگه ئیشت کردوه وه فهرمانى پیکردوویڼ که برۆن و تۆوه کان بچینن، خۆی که کاتى هات گه شه یان پیده دات.

په روه رده کردنى نویتزى کلئسا وهك پيشبرکيتى پارکردنى ماراسۆنه، نهك پارکردنیکى خیرا؛ وهك پرۆسه ی گۆرانکارى دهنکه به پروویکه بۆ داربه پروویکی گه وره، کاتى زۆر وهندیک کارى ئاسایى دهویت که به فهرمى نانسریڼ یان پیناسه ناکریڼ. زۆربه ی هۆکاره دهره کیهکان که له دژى په روه رده ی نویتزى کلئسا کار دهکن—هیچ کامیان به راده ی کاتى وهلامدانه وه و سه رکه وتڼ پوون و ئاشکرا نییه.

نویتزکردن به زۆرى له و شوینانه دا کلپه دهستیڼیت که چهوساندنه وه و ئازار بوونى هیه. نه بوونى پۆژانى سهخت و ناخۆش، هه ستى سه ربه ستیمان په روه رده دهکات و ئه و باوه رهمان بۆ دروست دهکات که هه رچیمان بوویت هه مانه و چیدى پيويستمان به هیچ نییه. ملکه چى ئه م باوه رپه مه به. پيويستى سه ره کی و گرنگى کلئسا به خودا بهینه وه یادت، وه دواتر ته واوى ئه و کارانه ئه نجام بده که دهتوانیت له رېځگای نویتزکردنه وه بیهیته بهردهم خودا. له سه ره تا دا شوینکه وتوو و گوپرايه لى که متان ده بیټ، پشوو دريژبه. هیزى نویتز له ژماره ی که سه کانیک که نویتز دهکن نییه، به لکو له هیزى تامه زۆری بۆ خودایه، ئه وهی که به ناوى ئه و نویتزه که مان دهکه یڼ.

به‌رواری به‌سه‌رچوون

نوئژکردن، به‌همان شیواز که عیسا له نوئژی په‌روه‌ردگاردا فی‌رمان ده‌کات، توخمیکه که به‌خیرایی تیده‌په‌رپیت. چوارچیوه‌که‌ی وه‌ک خوراکي له قوتوکر او مه‌بین که بریاره هه‌تاه‌تایه بمینتیه‌وه. له‌جیاتی ئه‌مه وه‌ک نانیکي نوئ به‌به‌رواریکی درپژخایه‌ن ببینه -نانیکي هه‌تاه‌تایی و نوئ. من ده‌باره‌ی نانی پاسته‌قینه قسه ده‌که‌م، نه‌ک ئه‌و نانه‌ی خواردنی خیرا که نمونه‌ییه؛ چونکه هه‌رگیز به‌رواری به‌سه‌ر ناچیت! به‌روبوومی نوئژ بۆ ئه‌م جوړه ژیانکردنه په‌چاو کراوه.

له زه‌وی نویدا، ئیمه پپو‌یستمان نابیت که به‌م شیوه‌ی لی‌رده‌ا فه‌رمانمان پیکراوه نوئژ بکه‌ین -له‌خودا داوا بکه‌ین به‌لینه‌کانی جیبه‌جی بکات. له ژیانی هه‌تاه‌تاییدا ئیمه چیژ له دلسۆزی خودا وهرده‌گرین و شادییه‌کی هه‌تاه‌تاییمان ده‌بیت. ئیمه چیت‌ر پپو‌یستمان به‌وه نییه که داوا له‌خودا بکه‌ین به‌خیرایی بیت و به‌لینه‌کانی جیبه‌جی بکات. کتیبی پیروژ نه‌ک به‌نوئژکردنیک به‌لکو به‌هه‌راکه‌تدارکردنیک ته‌واو ده‌بیت. له (ئاشکراکردن ۲۰: ۲۰) نوئژ ده‌کات که خودا به‌خیرایی بیت، وه‌ دواتر له‌ئایه‌تی ۲۱ پراگه‌یاندنی به‌ره‌که‌ت و نیعت بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که چاوه‌پوانی خودان، په‌ی‌رپه‌و ده‌کریت.

«ئهی باوکمان له‌ئاسمان با ناوت پیروژ بیت» (مه‌تا ۶: ۹). ئیمه بۆ هه‌میشه له‌به‌ر ئه‌م پاستییه سوپاسی ده‌که‌ین، به‌لام هۆکاریکمان نییه بۆ ئه‌نجامدانی ئه‌م نوئژه وه‌ک داواکارییه‌ک، چونکه خودا له‌ناوماندا نیشته‌جی ده‌بیت! به‌هه‌شت و زه‌وی یه‌که‌دگرن و ناوی خودا بۆ هه‌تاه‌تایه پیروژ و شکۆدار ده‌کریت.

«با پاشایه‌تیت بی به‌خواستت له‌سه‌ر زه‌وی په‌ی‌رپه‌و بکریت وه‌ک له‌ئاسمان» (مه‌تا ۶: ۱۰). ئه‌م کاره له‌پا‌بردودا ئه‌نجام دراوه. نه‌ک به‌واتای ئه‌وه‌ی که پیشتر ئاماده‌کاری بۆ کراوه، به‌لکو به‌واتای ئه‌وه‌ی که به‌پری و به‌ته‌واوی ئه‌نجام دراوه. پپو‌یستمان به‌چاوه‌پوانی بۆ به‌دیها‌تنی پیشبینییه‌کان نییه. هه‌چ دوژمنیک بۆ له‌ناوبردنی شانشینه‌که بوونی نییه. ئیمه خۆشحال ده‌بین که ئه‌م پووداوه پیشتر پوویداوه و پپو‌یست ناکات داوای بکه‌ین.

«نانی پوژانه‌مان ئه‌م‌پو‌ش به‌ده‌ری» (مه‌تا ۶: ۱۱) ئیمه بۆ هه‌میشه «نانی ژیانمان» ده‌بیت.

«له گوناهاه كانمان خۆشبه، وهك چۆن ئيمه لهوانه خۆشدهبين كه خراپه مان بهرامبه دهكهن» (مهتا ۶: ۱۲). كاتيک له ئاسمان له گهڵ خودا بين، ئه مه لووتكه ي ئه م راستييه كه ئه زموني دهكهن و پيويستمان به ليخۆشبووني عيساي مهسيحه. ئيمه لهو ليخۆشبوونه دا دهژين و پيويستمان به ليخۆشبووني كهساني ديكه نييه، چونكه هه مووان تهواو و بي كه موكوپي دهبين. تواناي ئيمه بو ئه نجامداني گونا له ناوده چييت.

«مه مانخه ره تا فيكر دنه وه، به لكو له شه يتان پرگارمان بكه» (مهتا ۶: ۱۳). ئيمه له كاتيكد له ماليكين كه پيشتر باوكمان بواماني ئاماده كردوه هه تا هه تايه ئارامگرين، شه يتان هه تا هه تايه له ئازاريكد ده بييت كه پيشتر بو ئاماده كراوه. له نيوان ئيمه و دوژمني گيانمان دا برينيكي بيكتايي هه يه و هه رگيز دهستي به ئيمه ناگات.

تهواوي داواكار ييه كاني نويزمان له ئاسمان نا پيويست ده بييت. خودا پيشتر هه موو پيويست ييه كانماني دا بين كردوه. ئيمه به ته نها ده بييت پيزانين و سوپاسمان هه بييت؛ وه ژياني هه تا هه تاييمان به سوپاس كردن به سه ربه ين.

كاتيک كه مه سيح شيوازي نويز كردنمان فيرده كات، ئه م كار به په چاوكردني دونيا يه كي كه وتوو ئه نجام ده دا ت. نويز كردن «به م شيوازي كه لي ره دا تا وتويمان كرد؛ گه لي خودا بانگه يشت ده كات بو ئه نجامي به لينه كاني خودا.» به رواي به سه رچووني هه يه، وهك خوراكي «هه ن»^a كه له هه مان روژدا ده خورا و بو روژي دواتر به سه رده چوو. به رو بووم و سووده كاني نويز بو داها تووي هه تا هه تاييمان به كه لك نايه ت، كه وا ته بو به كار هيناني له داها تووا چاوه رپي نه كه ين. تو ئه مرؤ نويز ده كه يت كه وا ئيستا له سييه كان تاندا هه ناسه ت هه يه، كه وا ته هه ناسه يه كي قوول هه لمزه، پيويسته هه ناسه ي قوول به ديه ت، وه زور، له گه ل كه ساني ديكه.

---

a ئه و خوراكي كه وا خودا له ئاسمانه وه بو گه لي جووي دا به زاندا كاتيک له بيا بان بوون. بروانه سيپاره ي ده رچوون ۱۶ - وه رگير.

ثایا کلّیسا که یه کی ته ندروستت هه یه؟

رّیکخراوی ۹ نیشانه کان ئیسی ئه وه یه که رابه رانی کلّیسا به بینین و ئاشکراکردنی کتیبی پیروژ و سه رچاوه ی کرده یی ته یار و ئاماده بکات بو ئه وه ی له ریگه ی کلّیسی ته ندروسته وه شکوی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدهن.

به له به رچاوگرنتی ئه و ئامانجان، ده مانه ویت یارمه تی کلّیساکان بدهین که له نو نیشانه ی ته ندروستدا گه شه بکه ن که زوربه ی کات پشتگووی ده خرین:

۱. وتاردانی پروون و ئاشکرا
۲. یه زداناسی به پیی کتیبی پیروژ
۳. تیگه یشتن له ئینجیل به پیی کتیبی پیروژ
۴. تیگه یشتن له گوړینی مروّقه کان به پیی کتیبی پیروژ
۵. تیگه یشتن له مزگینیدان به پیی کتیبی پیروژ
۶. ئه ندامتیبی کلّیسا
۷. ته مییکردنی کلّیسی به پیی کتیبی پیروژ
۸. به قوتابیکردن به پیی کتیبی پیروژ
۹. رابه رایه تی کلّیسا به پیی کتیبی پیروژ

ئیمه وه کو رّیکخراوی ۹ نیشانه کان بابته و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، هه روه ها روژنامه یه کی ئینته رنیتیش به ریپوه ده به ین. کو نفرانس ساز ده که ین و چاویپکه وتن توّمار ده که ین و سه رچاوه ی دیکه ش به ره هم دینین به مه به ستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلّیساکان تا کو شکوی خودا نیشان بدهن.

سه ردانی مالپه ره که مان بکه که بابته کانی به زیاتر له ۳۰ زمان به رده ستن بو خویندنه وه، وه ناوی خوّت توّمار بکه، تا کو روژنامه ی ئینته رنیتیبی بیبه رامبه رت به ده ست بگات. بروانه لیستی ته واوی زمانه کانی مالپه ره که مان له:

رۆلى نوپۇزى به كۆمهلى له كلىسادا چيه؟

نوپۇز پيويسته بۇ باوهرداران ههروهك چۆن ههناسهدان بۆ جهستهى مروڤ پيويسته، بهلام به ريگهيهكى سروشتى روونادات. له راستيدا، زۆر جار له كلىسادا نوپۇز بهرهو ئه و پهپهوكردنه كرداريانهيه كهوا بهلينى دهرهنجاميكي بهرجهسته پيشكesh دهكات.

ئهم كتيبه سهرنج دهخاته سهر پيويستي نوپۇزى بهردهوام به و پيهيه كه كرۆكى پهپهوكردنئىكى گرنگه له كلىساي ناوخوييدا، ههروهك هوشداريمان پيدهدات له پيويستيمان به نوپۇزى به كۆمهلى، ههروهها پهرده لهسهر ئه و بهركهته لادهدات كهوا نوپۇز پيشكeshى كلىساي دهكات. ههروهها ئهم كتيبه به وردى باسى فيركردنهكانى عيساي پهروهردگار دهكات دهربارهى نوپۇز، وه باوهرداراني سهرهتايى چۆن مامهلهيان لهگهلىا كرووه، وه كۆمهلى باوهرداران دهبيت چۆن پيشينهيه پيدهن.

چۆن ئۆنووچىكوا: (ماستهر له كۆليزى دالاس بۆ يهزدانناسى)، شوانى كلىساي كورنستون له ئەتلاتتا، جورجيا، وه ئەندامى راويژكاربيه له دهزگاي «هاوپهيمانيى ئينجيل» و بهشدار بووه له كتيبي «15 شت كهوا كۆليزى يهزدانناسى نهيتوانيوه فيرم بكات».

